Ετήσια έκθεση **2008**

ISSN 1831-5097

Δέσμευση για την ασφάλεια των τροφίμων στην Ευρώπη

efsa
European Food Safety Authority

Περιεχόμενα

© Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, 2009

ISBN: 978-92-9199-160-0

doi: 10.2805/22906

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται, υπό τον όρο ότι γίνεται αναφορά στην πηγή, εκτός και αν δηλώνεται διαφορετικά. Οι απόψεις και οι θέσεις που διατυπώνονται στο παρόν έντυπο δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα, από νομικής πλευράς, την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν σφάλματα ή ανακρίβειες που ενδεχομένως υπάρχουν στο κείμενο.

Πρόλογος του Miroslav Ouzký 2
Πρόλογος της Ανδρούλλας Βασιλείου 3
Μήνυμα από την Diána Bánáti 4
Μήνυμα από την Catherine Geslain-Lanéelle 5

I. Η EFSA ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 6

II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2008 8

1. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ —ΚΑΙ Η EFSA— ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ 9

Η στρατηγική της EFSA για τα επόμενα πέντε χρόνια 9

Θερμή υποδοχή της ευρωπαίας επιτρόπου αρμόδιας για την υγεία από την EFSA 10

Νέοι διορισμοί στο διοικητικό συμβούλιο της EFSA 11

Παράλληλη πορεία με τα κράτη μέλη και πέρα από αυτά 12

2. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ 14

Η επιστημονική απόδοση της EFSA 15

2.1. Οι επιστημονικές ομάδες και τα επιστημονικά τμήματα της EFSA: ένα παραγωγικό 2008 16

Επιστημονική επιτροπή: Ένα ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων: από την εναρμόνιση των αξιολογήσεων έως τη νανοτεχνολογία 16

AFC: Αξιολόγηση της ασφάλειας των αρτυμάτων, των πηγών θρεπτικών ουσιών, των πρόσθετων υλών των τροφίμων και των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα 17

ANS: Αξιολόγηση της ασφάλειας των πρόσθετων υλών των τροφίμων και των πηγών θρεπτικών ουσιών που προορίζονται για συμπληρώματα διατροφής 18

CEF: Αξιολόγηση της ασφάλειας των αρτυμάτων 19

AHAW: Η ορθή μεταχείριση των εκτρεφόμενων ψαριών 20

BIOHAZ: Ο ρόλος των τροφίμων στην εμφάνιση της μικροβιακής αντοχής στους ανθρώπους 21

CONTAM: Αξιολόγηση των κινδύνων και των οφελών των νιτρικών σε μια δίαιτα πλούσια σε λαχανικά 22

FEEDAP: Κατευθυντήριες οδηγίες για την υποβολή αίτησης για την έγκριση πρόσθετων υλών που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές 23

GMO: Ενημερωμένες κατευθυντήριες οδηγίες για τα γενετικά τροποποιημένα φυτά 24

NDA: Συμβολή σε μια υγιεινή διατροφή 25

PLH: Η επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη εστιάζει στους κινδύνους που ενέχουν οι επιβλαβείς οργανισμοί των φυτών 26

PPR: Οι επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στα πτηνά και τα θηλαστικά 27

AMU: Η διαταραχή κατάρρευσης αποικίας στις ευρωπαϊκές μέλισσες 28

DATEX: Ποιος τρώει τι στην Ευρώπη 29

EMRISK: Προσδιορισμός των αναδυόμενων κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων 30

PRAPeR: Αξιολόγηση της ασφάλειας των δραστικών ουσιών των παρασιτοκτόνων 31

SCO: Μια βάση δεδομένων εμπειρογνωμόνων για την προώθηση της συγκέντρωσης επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας 32

Ζωονόσοι: Οι τελευταίες τάσεις των παθογόνων μικροοργανισμών που προκαλούν τροφικές λοιμώξεις 33

2.2. Σημαντικά επιστημονικά σημεία: 34

Κλωνοποίηση ζώων: ένα σύνθετο ζήτημα υπό εξέλιξη 34

Ισχυρισμοί διατροφής: διασφάλιση ενημερωμένων και εύλογων επιλογών από τους καταναλωτές 35

Γρήγορη ανταπόκριση στους κινδύνους για τη δημόσια υγεία 36

Νέο σύστημα ανασκόπησης για βελτίωση της διασφάλισης ποιότητας 38

3. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΕΝΟΤΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ 39

Συμβουλευτικό σώμα: ενίσχυση της πανευρωπαϊκής συνεργασίας 39

Εστιακά σημεία σε όλα τα κράτη μέλη 40

Αξιοποίηση της εθνικής τεχνογνωσίας: οι ομάδες εργασίας ESCO 41

Αύξηση της επιστημονικής υποστήριξης 43

4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ — ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ EFSA 44

Συνοχή στην ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους: μια ενιαία, ξεκάθαρη φωνή σε ολόκληρη την Ευρώπη 44

Απλή γλώσσα: το βήμα για την καλύτερη κατανόηση 46

Εμβέλεια: μια διαρκώς διευρυνόμενη παρουσία 47

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 50

IV. Η EFSA ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΜΕ ΠΡΟΝΟΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ 54

V. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα I Τρέχον οργανόγραμμα 56

Παράρτημα II Λίστα ακρωνύμων 58

Παράρτημα III Λίστα γνωμών και επιστημονικών εγγράφων που εκδόθηκαν το 2008 60

ΠΡΟΛΟΓΟΣ του Miroslav Ouzký

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Η EFSA κατέχει καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων στην Ευρώπη. Παρέχει την ανεξάρτητη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη και τις υψηλής ποιότητας αξιολογήσεις που εμείς, οι διαχειριστές κινδύνου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, χρειαζόμαστε για να προστατέψουμε τον ευρωπαίο καταναλωτή.

Η EFSA συνέχισε να χτίζει γέφυρες συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθ' όλη τη διάρκεια του 2008, κρατώντας τα μέλη ενήμερα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στους τομείς που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της και παρακολουθώντας τις σχετικές συνεδριάσεις της επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η παρακολούθηση αυτών των συνεδριάσεων αποτέλεσε μια καλή ευκαιρία για διεξοδική συζήτηση ζητημάτων ενδιαφέροντος για την Επιτροπή, καθώς και για την καλύτερη ενημέρωση αναφορικά με το βαρύτιμο έργο το οποίο έχει αναλάβει η EFSA.

Ειδικότερα, στις συνεδριάσεις της επιτροπής περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και ασφάλειας τροφίμων (ENVI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της EFSA, τόσο επιστημονικοί εμπειρογνώμονες όσο και επιτελικά στελέχη, με στόχο την προσεκτική παρακολούθηση της διαδικασίας εξέτασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φακέλων όπως οι κανονισμοί για τις βελτιωτικές ουσίες τροφίμων, τα παρασιτοκτόνα, η κλωνοποίηση ζώων, οι ισχυρισμοί για την υγεία και οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (GMO). Αυτό, με τη σειρά του, βοήθησε στην καθοδήγηση της EFSA προς τον στόχο της που είναι η παροχή της ανεξάρτητης συμβουλευτικής υποστήριξης που χρειαζόμαστε για τη λήψη αποφάσεων διαχείρισης κινδύνου.

Τον Απρίλιο του 2008 μια ομάδα εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με επικεφαλής μέλη της επιτροπής ENVI επισκέφθηκε την EFSA στην Πάρμα. Οι εκπρόσωποι συναντήθηκαν με την πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της EFSA, τη διευθύνουσα σύμβουλο και το προσωπικό της EFSA. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν οι προτεραιότητες της EFSA για το 2008, η επιλογή των εμπειρογνωμόνων, η ανεξάρτητη λειτουργία, οι δηλώσεις συμφερόντων, ο ποιοτικός έλεγχος και η αξιολόγηση κινδύνου στην EFSA, καθώς και η επιστημονική συνεργασία και η ενημέρωση για τον κίνδυνο.

Μέσα από την παρούσα ετήσια έκθεση παρατηρούμε ότι η EFSA έχει σημειώσει σημαντική ανάπτυξη κατά το 2008 —αύξηση του φόρτου εργασίας, της στελέχωσης και της απόδοσης. Πλέον, με το στρατηγικό της σχέδιο για την περίοδο 2009–2013 σε πλήρη ισχύ, ευελπιστώ στη συνέχιση της συνεργασίας της EFSA με εμάς αλλά και με άλλους σχετικούς συνεργάτες, καθώς καταβάλλουμε μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να εμπιστευτούν το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της Ευρώπης. Χάρη σε αυτή τη στενή συνεργασία, οι ευρωπαίοι καταναλωτές θα πρέπει να αισθάνονται σίγουροι για την ασφάλεια των τροφίμων που καταναλώνουν, ενώ παράλληλα θα πρέπει να είναι πεπεισμένοι ότι οι πολιτικές μας έχουν θεσπιστεί για να τους προστατεύουν και να διαφυλάσσουν την υγεία τους. ▮

Miroslav Ouzký
Πρόεδρος της επιτροπής περιβάλλοντος,
δημόσιας υγείας και ασφάλειας τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ της Ανδρούλλας Βασιλείου

ΕΥΡΩΠΑΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΑΡΜΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Ως ευρωπαία επίτροπος αρμόδια για την υγεία, μια από τις κύριες προτεραιότητές μου είναι η διατήρηση και η βελτίωση του υψηλού επιπέδου ασφάλειας των τροφίμων που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και η διασφάλιση της κατάλληλης αντιμετώπισης οποιουδήποτε κινδύνου ανακύψει. Αυτό επιτυγχάνεται χάρη στο σύνολο της παρούσας κοινοτικής νομοθεσίας, αλλά και στην έγκυρη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA).

Η σύσταση της EFSA ανταποκρίθηκε στην ανάγκη για ενίσχυση των δυνατοτήτων της Κοινότητας ως προς την επίλυση των σύνθετων επιστημονικών ζητημάτων σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, ένα θέμα που αφορά καθέναν από εμάς ξεχωριστά, ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η EFSA, αν και μετρά μόλις έξι χρόνια λειτουργίας, αποτελεί μια καλά εδραιωμένη Αρχή, ευρέως αναγνωρισμένη για την επιστημονική συμβολή της. Συνιστά τον κεντρικό επιστημονικό φορέα της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας τροφίμων. Η EFSA δημιουργήθηκε ως ένας οργανισμός ανεξάρτητος από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη και συμφερόντων. Η ανεξάρτητη λειτουργία της είναι απαραίτητη για την Επιτροπή, ως υπεύθυνης χάραξης πολιτικών και διαχείρισης κινδύνου, και ενισχύει την εμπιστοσύνη του καταναλωτή στην ευρωπαϊκή αλυσίδα προμήθειας τροφίμων. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι η Αρχή κατέχει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας της τροφικής αλυσίδας στην ΕΕ.

Ο διαχωρισμός της ευθύνης μεταξύ της EFSA και των πολιτικών οργάνων που είναι υπόλογα στους ευρωπαίους πολίτες έχει καθοριστική σημασία. Παράλληλα, η στενή συνεργασία της EFSA με την Επιτροπή είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της συνέπειας και της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας που ακολουθεί η Κοινότητα για τη διαχείριση των κινδύνων. Η Επιτροπή βασίζεται επίσης στη συνολική συμβολή της EFSA στην προστασία της δημόσιας υγείας. Για τον λόγο αυτό, κατά τη διάρκεια της θητείας μου, μια από τις προτεραιότητές μου υπήρξε η στενή συνεργασία με την EFSA και τη διευθύνουσα σύμβουλό της με στόχο την καλύτερη διασφάλιση της έγκαιρης επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης βάσει της επιτακτικότητας της λήψης συγκεκριμένων αποφάσεων, των προτεραιοτήτων της Επιτροπής και των προσδοκιών των ενδιαφερόμενων μερών μας.

Επιπλέον, η αλληλεπίδραση της EFSA με τους εθνικούς φορείς που είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση του κινδύνου κρίνεται απαραίτητη για τη διασφάλιση της συνέπειας στην επιστημονική αξιολόγηση εντός της ΕΕ.

Η EFSA δεν αποτελεί απλά ένα μέσο για την παροχή επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης. Ο προληπτικός της ρόλος, συμπεριλαμβανομένου του έγκαιρου προσδιορισμού των αναδυόμενων κινδύνων, έχει πρωταρχική σημασία. Συγκεντρώνοντας και αναλύοντας διάφορα επιστημονικά δεδομένα, η EFSA μπορεί να μας δώσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την έκθεση των ατόμων σε κινδύνους που σχετίζονται με την κατανάλωση τροφίμων, ενώ παράλληλα μας επιτρέπει να επανεκτιμήσουμε μακροπρόθεσμα ζητήματα υπό το φως της επιστημονικής προόδου και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Ο στόχος είναι κοινός για όλους μας: η διασφάλιση της ασφάλειας της τροφικής αλυσίδας. Για την επίτευξή του, θα πρέπει να εστιάσουμε στην εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής συνεργίας. Θεωρώ την EFSA μια Αρχή με ιδιαίτερη σημασία και με στρατηγικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Επιτροπής, καθώς και στην εκπλήρωση των προσδοκιών των πολιτών μας. Τα τελευταία έξι χρόνια έχει ανταποκριθεί στον ρόλο της με επιτυχία και είμαι βέβαιη ότι θα συνεχίσει σε αυτή την κατεύθυνση.

Ανδρούλλα Βασιλείου
Ευρωπαία επίτροπος αρμόδια για την υγεία

ΜΗΝΥΜΑ από την Diána Bánáti

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

«Μπορεί καθημερινά να κάνετε βήματα προόδου. Ενδεχομένως κάθε σας προσπάθεια να αποφέρει καρπούς. Ωστόσο, πάντα θα ανοίγεται μπροστά σας ένας μακρύτερος δρόμος που θα σας οδηγεί σε ακόμα υψηλότερο επίπεδο, σε ολοένα και μεγαλύτερη βελτίωση. Γνωρίζετε ότι ποτέ δεν θα φτάσετε στον τελικό προορισμό σας. Όμως, αυτό, αντί να σας αποθαρρύνει, επιτείνει τη χαρά και το μεγαλείο της διαδρομής.»

Ουίνστον Τσόρτσιλ

Το 2008 είχα τη μεγάλη τιμή να εκλεγώ πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ευρωπαϊκού οργανισμού αξιολόγησης της ασφάλειας των τροφίμων, της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων.

Αν και το σύστημα ασφάλειας τροφίμων κατά καιρούς έχει αμφισβητηθεί αρκετά, είμαι βέβαιη ότι τα θεμέλια στα οποία στηρίζεται η EFSA, καθώς και οι δομές που έχει αναπτύξει όλα αυτά τα χρόνια, θα ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις ανάγκες όλων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2008 υιοθετήσαμε το στρατηγικό σχέδιο 2009–2013, το οποίο θα μας κατευθύνει τα επόμενα χρόνια. Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η EFSA θα μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την επιστημονική γνώση και εμπειρία που έχει στη διάθεσή της σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ολοκληρωμένη προσέγγιση αξιολόγησης του κινδύνου που εφαρμόζει, προκειμένου να παρέχει στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων της Ευρώπης την κατάλληλη, ενημερωμένη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη.

Οι έξι βασικοί στόχοι του στρατηγικού σχεδίου θα μας βοηθήσουν να οδηγηθούμε προς τη σωστή κατεύθυνση, ξεκινώντας με το σχέδιο διαχείρισης για το 2009 που υιοθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 2008 και θέτει ως προτεραιότητα την ανανέωση των μελών οκτώ εκ των δέκα επιστημονικών ομάδων της EFSA, καθώς και της επιστημονικής επιτροπής της. Αυτά τα ηγετικά μέλη της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων κατέχουν σημαντικό ρόλο σε ό,τι αφορά τη λειτουργία της EFSA και τη διασφάλιση της έγκυρης επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης που παρέχουμε σε συνεχή βάση.

Είμαι υπερήφανη που βρίσκομαι στο τιμόνι μιας ώριμης EFSA. Μιας EFSA με προσωπικό που αριθμεί πλέον περί τα 400 ταλαντούχα μέλη, τα οποία παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη στις αφοσιωμένες επιστημονικές ομάδες και τις ομάδες εργασίας ειδικών, μιας EFSA που έχει εκδώσει περισσότερες από 1 000 επιστημονικές γνώμες και εκθέσεις μέχρι σήμερα, μιας EFSA που είναι πλέον σε θέση να ισχυρίζεται με απόλυτη σιγουριά πως είναι έτοιμη να εκπληρώσει τις αυστηρές απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων, ένα δεοντολογικό σύστημα που όλο και περισσότερο έρχεται αντιμέτωπο με την αλλαγή σε τεχνολογικό, περιβαλλοντικό και νομοθετικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο αγοράς.

Η EFSA επιτυγχάνει επίσης σημαντικά άλματα στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της παραγωγικότητας και της ικανότητας ανταπόκρισής της. Αυτό συμβάλλει στο να διασφαλιστεί ότι οι διαχειριστές κινδύνου εντός της Επιτροπής, των κρατών μελών και αλλού. λαμβάνουν εγκαίρως την καλύτερη δυνατή επιστημονική γνωμοδότηση και συμβουλευτική υποστήριξη.

Εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου θα ήθελα να ευχαριστήσω τη διευθύνουσα σύμβουλο κ. Catherine Geslain-Lanéelle, καθώς και όλο το προσωπικό της EFSA για το επίπονο έργο τους καθ' όλη τη διάρκεια του 2008, αλλά και για τους νέους ορίζοντες που άνοιξαν ως προς την άψογη διαχείριση του αυξημένου φόρτου εργασίας και της αυξημένης απόδοσης. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον προκάτοχό μου καθηγητή κ. Patrick Wall και τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τόσο τα νέα όσο και τα παλαιότερα, για το έργο που προσέφεραν κατά τη διάρκεια του 2008, και ανυπομονώ να συνεργαστώ και πάλι μαζί τους στα επόμενα χρόνια, συμβάλλοντας στην καθοδήγηση της EFSA και βοηθώντας τη να ανταποκριθεί στις προσδοκίες, προκειμένου να αναγνωριστεί ως ο κορυφαίος οργανισμός για την ασφάλεια των τροφίμων στην Ευρώπη.

Καθηγήτρια Diána Bánáti
Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της EFSA

ΜΗΝΥΜΑ από την Catherine Geslain-Lanéelle

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ EFSA

Για την EFSA, το 2008 ήταν μια χρονιά αξιοσημείωτης οργανωτικής ανάπτυξης και εδραίωσης. Είμαστε πλέον ένας ώριμος οργανισμός με ισχυρές διασυνδέσεις με εθνικούς οργανισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων στα κράτη μέλη, θεσμικά όργανα της ΕΕ και διεθνείς φορείς που δραστηριοποιούνται σε τομείς που σχετίζονται με τα πεδία δράσης μας. Η αξιολόγηση του κινδύνου και η ενημέρωση σχετικά με αυτόν αποτελούν το σημαντικότερο κομμάτι της κύριας αποστολής μας και το εύρος αυτών των δραστηριοτήτων έχει διπλασιαστεί μέσα σε μόλις ένα έτος. Παρά τη μόλις κατά 15 % αύξηση των ανθρωπίνων πόρων, το 2008 η απόδοσή μας περιελάμβανε 489 επιστημονικές γνώμες, εκθέσεις, δηλώσεις κ.λπ. Όπως αναφέρεται και στο στρατηγικό σχέδιο για την περίοδο 2009–2013, έχουμε προβλέψει ότι η παραγωγικότητά μας θα αυξηθεί με σταθερούς ρυθμούς στα επόμενα χρόνια.

Τα τελευταία χρόνια έχουμε επικεντρωθεί στην ισχυροποίηση της εσωτερικής μας οργάνωσης και στην οικοδόμηση δικτύων αριστείας. Αυτές οι επενδύσεις έχουν αποφέρει ολοφάνερα αποτελέσματα, όχι μόνο ως προς τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων μας και τη βελτιστοποίηση της αξιοποίησής τους, αλλά και ως προς τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών και την εδραίωση της εσωτερικής δομής μας. Σήμερα, το έργο μας έχει την υποστήριξη των εθνικών οργανισμών των κρατών μελών και γειτονικών χωρών, περίπου 400 οργανισμών σύμφωνα με το άρθρο 36 και περισσότερων από 1 200 εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων. Το 2009 θα συνεχίσουμε να διευρύνουμε τα δίκτυα εμπειρογνωμόνων και συνεργατών μας. Ειδικότερα, οκτώ από τις επιστημονικές ομάδες της EFSA, καθώς και η επιστημονική επιτροπή της θα ανασυγκροτηθούν στα μέσα του έτους.

Η EFSA υπηρετεί το έργο των διαχειριστών κινδύνου της Ευρώπης παρέχοντάς τους υψηλής ποιότητας και έγκαιρες αξιολογήσεις κινδύνων. Το έργο που παράγουμε είναι κορυφαίας ποιότητας: το 2008 θέσαμε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα ανασκόπησης ποιότητας και ξεκινήσαμε την υλοποίηση της πρώτης φάσης: αυτοανασκόπηση και εσωτερική ανασκόπηση της επιστημονικής μας απόδοσης. Σύντομα αναμένεται η έκδοση μιας έκθεσης από τον υπεύθυνο ποιότητάς μας, στην οποία θα συνοψίζονται τα πορίσματά του. Η δεύτερη φάση —η εξωτερική ανασκόπηση— θα υλοποιηθεί το 2009.

Η ικανότητα ανταπόκρισης ήταν ένα από τα σημαντικά χαρακτηριστικά του έργου μας για το 2008. Σε τρεις περιπτώσεις —παρουσία μελαμίνης σε σύνθετα τρόφιμα κινεζικής προέλευσης, επιμολυσμένο ουκρανικό ηλιέλαιο και παρουσία διοξινών σε χοιρινό κρέας ιρλανδικής προέλευσης— κληθήκαμε να ανταποκριθούμε σε επείγοντα ζητήματα ασφάλειας τροφίμων και σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά εφαρμόσαμε εσπευσμένες διαδικασίες προκειμένου να παράσχουμε στους διαχειριστές κινδύνων το κατάλληλο επιστημονικό υπόβαθρο για τη λήψη αποφάσεων. Με αυτό τον τρόπο συμβάλαμε σημαντικά στην προστασία του ευρωπαίου καταναλωτή, ενώ τα εύσημα για την ταχύτητα και την ποιότητα της ανταπόκρισης της EFSA ανήκουν δικαιωματικά στο προσωπικό και τους ειδικούς μας.

Τα επιτεύγματά μας το 2008 κατέστησαν εφικτά χάρη στις τεράστιες προσπάθειες των εμπειρογνωμόνων, των συνεργατών και του προσωπικού μας. Παράλληλα, η EFSA ενίσχυσε σημαντικά τις πολιτικές και τις διαδικασίες της στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων και μεγιστοποίησε την υποστήριξή της στους εμπειρογνώμονές της προκειμένου να διασφαλίσει ότι το σημαντικότερο απόκτημα του οργανισμού έχει στη διάθεσή του όση αρωγή χρειάζεται.

Χωρίς αμφιβολία, η EFSA κατέχει καθοριστικό ρόλο στην ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία της δημόσιας υγείας. Το τελικό αποτέλεσμα των συντονισμένων προσπαθειών του προσωπικού και των εμπειρογνωμόνων μας για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου παραμένει πηγή υπερηφάνειας.

Catherine Geslain-Lanéelle
Διευθύνουσα σύμβουλος της EFSA

I. Η EFSA ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (BSE) και άλλα διατροφικά σκάνδαλα που ξέσπασαν στα τέλη της δεκαετίας του 1990 κατέδειξαν την πολυπλοκότητα της αλυσίδας προμήθειας τροφίμων και την ανάγκη για αντιμετώπιση της ασφάλειας των τροφίμων με έναν πιο ολοκληρωμένο τρόπο, μέσα από την αξιολόγηση των κινδύνων σε κάθε κρίκο της τροφικής αλυσίδας, από τον τόπο παραγωγής έως το πιάτο του καταναλωτή. Για παράδειγμα, το διατροφικό σκάνδαλο της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών κατέστησε εμφανές ότι η υγεία των ζώων, οι ζωοτροφές και οι μέθοδοι πρωτογενούς παραγωγής παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ασφάλεια των τροφίμων, όπως τα προμηθεύονται οι καταναλωτές.

Το ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας τροφίμων βασίζεται στην αρχή ότι η ασφάλεια πρέπει να είναι εγγυημένη σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα για να θεωρείται ότι προστατεύεται η υγεία των καταναλωτών. Ο βασικός του στόχος είναι να διασφαλίζει ότι οι ευρωπαίοι πολίτες προμηθεύονται ασφαλή τρόφιμα που τους επιτρέπουν να επιλέξουν μια υγιεινή διατροφή και να προασπίσουν την υγεία τους. Τα περισσότερα μέτρα είχαν στόχο την προστασία της ασφάλειας της αλυσίδας προμήθειας τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αφορούσαν την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών, διάφορες πτυχές της πρωτογενούς παραγωγής, την παρασκευή, την επεξεργασία, τη διανομή και την πώληση, αναπτύχθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η εφαρμογή τους ανατέθηκε στα κράτη μέλη. Το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της Ευρώπης διέπεται από τον κανονισμό για τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα (*) που θεμελίωσε τρεις ανεξάρτητους κανόνες ανάλυσης κινδύνων: αξιολόγηση κινδύνου· επιστημονική εκτίμηση κινδύνου, διαχείριση κινδύνου· διαδικασία λήψης αποφάσεων και ενημέρωση σχετικά με τον κίνδυνο. Ως μέρος αυτού του συστήματος, η ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων είναι επιφορτισμένη με την αξιολόγηση του κινδύνου και την ενημέρωση σχετικά με αυτόν, ενώ την ευθύνη της λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου έχουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη. Συνεπώς, η EFSA αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του συστήματος ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ, παρέχοντας στους διαχειριστές κινδύνου το επιστημονικό υπόβαθρο για τη λήψη μέτρων με στόχο τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας που έχει επιλεγεί από την Κοινότητα.

Μέσα από δέκα επιστημονικές ομάδες και την επιστημονική επιτροπή της που συγκροτείται από ανεξάρτητους επιστήμονες, η EFSA είναι σε θέση να αξιολογεί τους κινδύνους σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, αναφορικά με την υγεία των φυτών, τη χρήση παρασιτοκτόνων και τους GMO, τις πρακτικές κτηνοτροφίας και γεωργικής καλλιέργειας, τις ζωοτροφές, την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων κατά την παρασκευή τροφίμων, την επεξεργασία και την τελική προμήθειά τους στον καταναλωτή. Το 2008 η EFSA παρείχε περίπου 500 γνώμες, εκθέσεις και άλλου είδους συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Διαθέτοντας γνώση και εμπειρία σε ζητήματα που αφορούν ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, από τον τόπο παραγωγής έως το πιάτο του καταναλωτή, η EFSA είναι σε θέση να προβαίνει σε ολοκληρωμένες αξιολογήσεις κινδύνου που δίνουν τη δυνατότητα στους διαχειριστές κινδύνου να αποκτήσουν μια σφαιρική εικόνα της κατάστασης και τους βοηθούν να αναπτύξουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του κινδύνου με τον πλέον κατάλληλο τρόπο.

Ως αποτέλεσμα της στενής συνεργασίας της με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις αρμόδιες αρχές των ευρωπαϊκών κρατών μελών, αλλά και με ενδιαφερόμενα μέρη, η EFSA έχει τη δυνατότητα να συλλέγει, να αναλύει και να παρέχει δεδομένα, καθώς και να αναπτύσσει ολοκληρωμένες συμβουλευτικές προτάσεις για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της που σχετίζονται με την αξιολόγηση των κινδύνων. Οι διαχειριστές κινδύνου της Ευρώπης θα πρέπει να είναι ικανοί να δίνουν γρήγορες και αποφασιστικές λύσεις εφαρμόζοντας τα κατάλληλα μέτρα, όταν ανακύπτουν επιτακτικά προβλήματα στην τροφική αλυσίδα, τα οποία μπορεί να έχουν άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις στην υγεία. Ο εντοπισμός των αναδυόμενων κινδύνων αποτελεί μια από τις κύριες δραστηριότητες της EFSA. Κατά τη διάρκεια του 2008 η EFSA ανέπτυξε περαιτέρω τις ταχείες βελτιστοποιημένες διαδικασίες της για την παροχή επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης, έτσι ώστε οι διαχειριστές κινδύνου να μπορούν να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο σε όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο. Αποστολή της EFSA είναι να παρέχει ευρεία ενημέρωση για τα ευρήματά της. Μέσα από τη συνεργασία της με ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και εθνικές αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων, η EFSA αποσκοπεί στη διασφάλιση της έγκυρης, έγκαιρης και χρηστικής πληροφόρησης σε ό,τι αφορά τις αξιολογήσεις κινδύνου της Αρχής, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο σύστημα ασφάλειας τροφίμων της Ευρώπης.

(*) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων.

II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2008

1. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ —ΚΑΙ Η EFSA— ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ

Η EFSA, με αυξημένους πόρους, 400 μέλη προσωπικού και πρόσβαση σε δίκτυο που αριθμεί περισσότερους από 1 200 εξωτερικούς επιστημονικούς εμπειρογνώμονες, έχει πλέον εδραιώσει τη θέση της στο σύστημα ασφάλειας τροφίμων της Ευρώπης. Η Αρχή πρέπει να συμβαδίζει με τις αυξημένες απαιτήσεις και τις νέες προκλήσεις ώστε να μπορεί να εγγυηθεί ότι η προστασία και η υγεία του καταναλωτή στηρίζονται σε ακλόνητα επιστημονικά στοιχεία.

Συγκεκριμένα, η EFSA έρχεται αντιμέτωπη με βασικές προκλήσεις σε διάφορους τομείς. Η παγκοσμιοποίηση θα αυξήσει την πιθανότητα εμφάνισης νέων ή επανεμφάνισης παλαιότερων κινδύνων στην ευρωπαϊκή αλυσίδα προμήθειας τροφίμων. Οι καινοτόμες τεχνολογίες και οι πρακτικές αξιολόγησης του ολοένα αυξανόμενου κινδύνου θα επιβάλουν σύνθετες απαιτήσεις ως προς τις επιστημονικές δραστηριότητες και τις δραστηριότητες που αφορούν την ενημέρωση περί κινδύνων της EFSA. Η βιωσιμότητα και η κλιματική αλλαγή θα τονίσουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης αξιολόγησης κινδύνου από την EFSA. Οι αλλαγές στην κοινωνικο-δημογραφική δομή και τη συμπεριφορά του καταναλωτή θα έχουν αντίκτυπο στις δραστηριότητες της EFSA, ειδικότερα στον τομέα της διατροφής και της υγείας, ενώ οι αλλαγές στις πολιτικές και το ρυθμιστικό πλαίσιο θα επηρεάσουν επίσης τον συνολικό φόρτο εργασίας και τις προτεραιότητες της EFSA.

Οι προσδοκίες και οι απαιτήσεις από την EFSA μεγαλώνουν, καθώς η ίδια λειτουργεί σε ένα ταχέως κινούμενο και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Παρ' όλα αυτά, μετά τη σταθερή ανάπτυξη και την ενίσχυση της υποδομής των προηγούμενων χρόνων, το 2008 ήταν μια χρονιά εδραίωσης, η οποία θα βελτιώσει την ετοιμότητα και την ικανότητα ανταπόκρισης της EFSA στα επόμενα χρόνια.

Η στρατηγική της EFSA για τα επόμενα πέντε χρόνια

Για την καθοδήγηση της Αρχής τα επόμενα χρόνια, το διοικητικό συμβούλιο υιοθέτησε τον Δεκέμβριο του 2008 το *στρατηγικό σχέδιο για την περίοδο 2009–2013* της EFSA.

Στρατηγικοί στόχοι για τα επόμενα πέντε χρόνια

1. Υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης μεθόδου παροχής επιστημονικών συμβουλών που αφορούν ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, από τον παραγωγό έως τον καταναλωτή.
2. Έγκαιρη και υψηλής ποιότητας αξιολόγηση προϊόντων, ουσιών και αιτημάτων που υπόκεινται στη ρυθμιστική διαδικασία έγκρισης.
3. Συντονισμός της αντιπαραβολής, της διάδοσης και της ανάλυσης των πανευρωπαϊκών στοιχείων που εντάσσονται στο πεδίο δραστηριοτήτων της EFSA.
4. Τοποθέτηση της EFSA στην κορυφή των μεθοδολογιών και πρακτικών αξιολόγησης κινδύνου σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
5. Ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς την EFSA και το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ μέσω της αποτελεσματικής ενημέρωσης περί κινδύνων και του διαλόγου με εταίρους και ενδιαφερόμενους.
6. Διασφάλιση της ικανότητας ανταπόκρισης, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της EFSA.

Η επίτροπος Βασιλείου επισκέπτεται την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) τον Ιούλιο 2008.

Αυτό το πενταετές στρατηγικό σχέδιο περιγράφει και αναλύει το μεταβαλλόμενο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η EFSA και γενικά το σύστημα ασφάλειας τροφίμων. Το σχέδιο αυτό θα καθοδηγήσει την EFSA ώστε να ανταποκριθεί σε αυτές τις αλλαγές και τελικώς να διασφαλίσει ότι η δημόσια υγεία είναι πλήρως προστατευμένη και ότι οι ευρωπαίοι καταναλωτές μπορούν να εμπιστεύονται το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της Ευρώπης.

Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η EFSA θα μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την επιστημονική γνώση και εμπειρία που έχει στη διάθεσή της σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ολοκληρωμένη προσέγγιση αξιολόγησης του κινδύνου που εφαρμόζει, προκειμένου να παρέχει στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων της Ευρώπης την κατάλληλη, έγκαιρη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη.

Ορίστηκαν έξι στρατηγικοί στόχοι (βλ. πλαίσιο σ. 9), οι οποίοι θα δώσουν στην EFSA τη δυνατότητα να διαχειριστεί τις μελλοντικές προκλήσεις και ευκαιρίες. Το σχέδιο αυτό θα καταστήσει εφικτό τον προγραμματισμό του έργου της EFSA για τα επόμενα χρόνια και θα χρησιμεύσει ως η βάση για την ανάπτυξη των ετήσιων σχεδίων διαχείρισης της Αρχής. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι οι προτεραιότητες της EFSA θα συνεχίζουν να εξελίσσονται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το σχέδιο αυτό προορίζεται να αποτελέσει ένα «ζωντανό» και δυναμικό έγγραφο, το οποίο θα συνιστά έγγραφο διαρκούς αναφοράς.

Στις προτεραιότητες της EFSA για το 2009 συμπεριλαμβάνεται η ανανέωση οκτώ εκ των δέκα επιστημονικών ομάδων της, καθώς και της επιστημονικής επιτροπής της. Η Αρχή σχεδιάζει επίσης να ενισχύσει τη *στρατηγική συνεργασίας και δικτύωσής* της μέσω, για παράδειγμα, της συνεργασίας της με τα κράτη μέλη προκειμένου να διευρύνει τη λίστα των οργανισμών του άρθρου 36, πράγμα το οποίο θα βοηθήσει την Αρχή σε δραστηριότητες όπως η συλλογή δεδομένων. Μια επισκόπηση αυτής της στρατηγικής παρουσιάστηκε στο διοικητικό συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2008.

Το στρατηγικό σχέδιο λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις μιας ευρείας γκάμας πηγών: της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου Υπουργών, της επιστημονικής επιτροπής και του συμβουλευτικού σώματος της EFSA, άλλων ευρωπαϊκών οργανισμών, της πλατφόρμας διαβούλευσης ενδιαφερομένων, καθώς και παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση μέσω του δικτυακού τόπου της EFSA, το φθινόπωρο του 2008.

Η πρόοδος ως προς την εφαρμογή του εν λόγω στρατηγικού σχεδίου θα παρακολουθείται, θα αξιολογείται και θα ανασκοπείται σε τακτική βάση, επιτρέποντας έτσι την πραγματοποίηση τροποποιήσεων σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Θερμή υποδοχή της ευρωπαίας επιτρόπου αρμόδιας για την υγεία από την EFSA

Η ευρωπαία επίτροπος υγείας Ανδρούλλα Βασιλείου επισκέφθηκε τον Ιούλιο την EFSA για πρώτη φορά από τον διορισμό της ως επίτροπος τον Απρίλιο του 2008. Η επίσκεψή της έδωσε το έναυσμα για ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις δραστηριότητες της EFSA, τον τρόπο λειτουργίας της και τον ρόλο που κατέχει στο σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη στενή συνεργασία της Αρχής με τα κράτη μέλη.

Η επίσκεψη της επιτρόπου είχε καθοριστική σημασία στην ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης της σχέσης μεταξύ της EFSA, ως αρχής αξιολόγησης του κινδύνου, και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως διαχειριστή κινδύνου. Στο πλαίσιο της επίσκεψής της συναντήθηκε με μέλη της επιστημονικής επιτροπής, του διοικητικού συμβουλίου και του προσωπικού της EFSA.

Η επίτροπος κ. Βασιλείου εξέφρασε την προσωπική της εκτίμηση σχετικά με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συμφωνήθηκε να δοθεί περισσότερη έμφαση στην ευθυγράμμιση των προτεραιοτήτων και των προγραμμάτων εργασίας, καθώς και στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της ΓΔ Υγείας

Διοικητικό συμβούλιο της EFSA, Δεκέμβριος 2008

και Καταναλωτών και της EFSA. Η επίτροπος επεσήμανε τη σπουδαιότητα της ανεξαρτησίας της EFSA που συμβάλλει σημαντικά στην τόνωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας τροφίμων.

Νέοι διορισμοί στο διοικητικό συμβούλιο της EFSA

Τον Ιούλιο του 2008 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διόρισε επτά νέα μέλη στο διοικητικό συμβούλιο της EFSA, τα οποία ενώνουν τις δυνάμεις τους με τα επτά ήδη υπάρχοντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που διορίστηκαν τον Ιούνιο του 2006 και τον τρέχοντα εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Όλα τα μέλη διαθέτουν τεκμηριωμένη κατάρτιση και μακρόχρονη εμπειρία σε ένα ευρύ φάσμα τομέων που σχετίζονται με το πεδίο δραστηριοτήτων της EFSA, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων με θεσμικά όργανα και ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και με οργανώσεις καταναλωτών. Η απόφαση του Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, βασίστηκε σε μια λίστα υποψηφίων, οι οποίοι προτάθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το ανεξάρτητο διοικητικό συμβούλιο διασφαλίζει ότι η EFSA εκπληρώνει την αποστολή της όπως ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της, ότι η λειτουργία της είναι αποτελεσματική και αποδοτική και ότι πληροί τις προσδοκίες των ευρωπαϊκών και εθνικών οργανισμών, των ενδιαφερόμενων μερών και του κοινού.

Τα νέα μέλη που διορίστηκαν για περίοδο τεσσάρων ετών αντικαθιστούν επτά από τα 14 μέλη του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της EFSA που συστάθηκε το 2002, του οποίου η θητεία ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2008. Δύο από τα μέλη επαναδιορίστηκαν.

Η εναρκτήρια συνεδρίαση του νέου διοικητικού συμβουλίου πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2008 στο Παρίσι και σε αυτήν προήδρευσε η νέα πρόεδρος Diána Bánáti, γενική διευθύντρια του Κεντρικού Ινστιτούτου Έρευνας για τα Τρόφιμα της Ουγγαρίας. Ως νέοι αντιπρόεδροι ορίστηκαν οι Marianne Elvander και Bart Sangster.

Τα νεοδιορισθέντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου

Sue Davies, επικεφαλής σύμβουλος πολιτικής της βρετανικής οργάνωσης καταναλωτών «Which?»

Piergiuseppe Facelli, διευθυντής Υπηρεσίας Διεθνών Σχέσεων σε Θέματα Τροφίμων και σε Κτηνιατρικά Θέματα του Υπουργείου Υγείας της Ιταλίας

Matthias Horst, γενικός διευθυντής της Ομοσπονδίας της Γερμανικής Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών

Milan Pogačnik, υπουργός Γεωργίας, Δασοκομίας και Τροφίμων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας

Jiri Ruprich, διευθυντής του Εθνικού Ινστιτούτου Δημόσιας Υγείας της Τσεχικής Δημοκρατίας

Sinikka Turunen, γενική γραμματέας της Φινλανδικής Ένωσης Καταναλωτών

Bernhard Url, διευθύνων σύμβουλος της Υπηρεσίας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων της Αυστρίας

Η διευρυμένη επιστημονική κοινότητα της EFSA

Το 2008 το εργατικό δυναμικό της EFSA αυξήθηκε σε 395 άτομα, εκ των οποίων το 63 % ανέλαβε να συμμετάσχει σε επιστημονικές δραστηριότητες. Τα άτομα αυτά παρέχουν υποστήριξη στην επιστημονική επιτροπή και τις επιστημονικές ομάδες της EFSA που συγκροτούνται από υψηλά καταρτισμένους εμπειρογνώμονες σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση του κινδύνου και τις εκτιμήσεις στους αντίστοιχους τομείς τους. Το επιστημονικό προσωπικό της Αρχής συνδράμει επίσης το έργο της αξιολόγησης κινδύνου της EFSA, συμμετέχοντας στη συλλογή δεδομένων, στην αναφορά και την ανάλυση των τάσεων των ζωονόσων, στην αναθεώρηση των αξιολογήσεων κινδύνου των παρασιτοκτόνων από ομότιμους ειδικούς, στην επιστημονική συνεργασία, στον εντοπισμό των αναδυόμενων κινδύνων και τις μεθοδολογίες αξιολόγησης. Όλα τα μέλη της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων της EFSA διορίζονται μέσω μιας ανοικτής διαδικασίας εκλογής βάσει της τεκμηριωμένης επιστημονικής κατάρτισής τους, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας τους στην αξιολόγηση κινδύνων και της συμμετοχής τους σε ομάδες ομότιμων ειδικών, καθώς και βάσει της ανεξάρτητης δραστηριότητάς τους. Προκειμένου να βοηθήσει την EFSA στις αξιολογήσεις και στις εκτιμήσεις της, η Αρχή επιστρατεύει την επιστημονική γνώση και εμπειρία που της προσφέρεται από τα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, η EFSA έχει αναπτύξει δίκτυα που αριθμούν περισσότερους από 1 200 επιστημονικούς εμπειρογνώμονες, 30 εθνικούς οργανισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων και περί τους 400 εθνικούς επιστημονικούς οργανισμούς.

Παράλληλη πορεία με τα κράτη μέλη και πέρα από αυτά

Σήμερα, η EFSA αποτελεί έναν σημαντικό εταίρο στην κοινότητα της αξιολόγησης κινδύνων μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και σε διεθνές επίπεδο, και έχει αναγνωριστεί από κύρια θεσμικά όργανα και ενδιαφερόμενα μέρη ως αξιόπιστη αρχή σε ζητήματα ασφάλειας τροφίμων.

Το 2008 η Αρχή συνέχισε να σφυρηλατεί ακόμη πιο στενούς δεσμούς με τα κράτη μέλη μέσα από την ενεργό συνεργασία της με αυτά σε ποικίλα επίπεδα, όπως το συμβουλευτικό σώμα της EFSA, το δίκτυο των εθνικών εστιακών σημείων, τα σχέδια επιστημονικής συνεργασίας της EFSA, καθώς και μέσα από την ανάθεση προπαρασκευαστικών επιστημονικών έργων μέσω συμβάσεων σε οργανισμούς σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επιπλέον, το 2008 η διευθύνουσα σύμβουλος της EFSA προχώρησε σε διμερείς επισκέψεις σε αρκετά κράτη μέλη με σκοπό τη συνάντηση με αξιολογητές κινδύνου, διαχειριστές κινδύνου και ενδιαφερόμενα μέρη για την εδραίωση μιας ακόμη καλύτερης σχέσης αμοιβαίας συνεννόησης.

Έως τα τέλη του 2008 η EFSA ανέπτυξε δίκτυα στα οποία συμπεριελήφθησαν περισσότεροι από 1 200 εμπειρογνώμονες, εθνικοί οργανισμοί από τα 27 κράτη μέλη και από γειτονικές χώρες και περίπου 400 οργανισμοί σύμφωνα με το άρθρο 36 (βλ. σ. 39) για την υποστήριξη του επιστημονικού της έργου.

Συνεργασία με οργανισμούς και άλλους φορείς της ΕΕ

Η EFSA ενίσχυσε τη σχέση της με άλλους οργανισμούς της ΕΕ με ενεργό δραστηριότητα σε σχετικούς τομείς για την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Τον Απρίλιο του 2008 η EFSA και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων (ECDC) υπέγραψαν ένα μνημόνιο συνεννόησης. Η συμφωνία αυτή αποσκοπεί στην αύξηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής επιστημονικών πληροφοριών, ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων, τον έλεγχο των μεταδοτικών νόσων και την ικανότητα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Οι δύο φορείς συνεργάστηκαν επίσης σε θέματα που αφορούν διάφορες ζωονόσους και τη γρίπη των πτηνών.

Η EFSA υπέγραψε επίσης μια συμφωνία συνεργασίας με το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Νοέμβριο προκειμένου να προωθήσει την επιστημονική συνεργασία και να συμβάλει στην ανάπτυξη των διεθνών προτύπων στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι παρέχονται επιπλέον δεδομένα για τις αξιολογήσεις κινδύνου, ότι εφαρμόζονται εναρμονισμένα πρότυπα στην εξαγωγή δεδομένων και ότι χρησιμοποιούνται βέλτιστες αναλυτικές πρακτικές. Η EFSA και το ΚΚΕρ θα συνεχίσουν επίσης να συνεργάζονται στενά για τον εντοπισμό των προβληματικών

πτυχών που επηρεάζουν τον ευρωπαίο καταναλωτή, καθώς και για την ανάπτυξη καινοτόμων επιστημονικών λύσεων.

Στο μεταξύ, η σφυρηλάτηση στενότερων συνεργασιών μεταξύ της EFSA και άλλων οργανισμών συνεχίστηκε κατά το 2008, με την επίσκεψη της διευθύνουσας συμβούλου της EFSA στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMEA), καθώς και με την επίσκεψη των εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) στην EFSA. Η EFSA έχει κοινή αποστολή σε θέματα μικροβιακής αντοχής με τον EMEA και το ECDC, σε συνεργασία με το οποίο εκπονεί κάθε χρόνο την ετήσια περιληπτική έκθεση της Κοινότητας σχετικά με τις ζωονόσους.

Παροχή βοήθειας σε θέματα ασφάλειας τροφίμων σε χώρες που βρίσκονται σε φάση προένταξης

Η EFSA συνέχισε να συνεργάζεται με τις αρχές ασφάλειας τροφίμων της Κροατίας και της Τουρκίας ως μέρος του προγράμματος προένταξης της ΕΕ, ενώ παράλληλα ξεκίνησε συνεργασία με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Χάρη στο χρηματοδοτούμενο από την Επιτροπή πρόγραμμα προένταξης κατέστη δυνατή η διοργάνωση συναντήσεων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών αποστολών σχετικών με την ασφάλεια των τροφίμων, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων, καθώς και με την ενημέρωση σχετικά με αυτούς. Σε συνδυασμό με τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις της EFSA, το πρόγραμμα συμβάλλει στην προετοιμασία των εμπειρογνωμόνων της υποψήφιας χώρας για την πιθανή μελλοντική συνεργασία τους με την EFSA, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών ένταξης της χώρας τους στην ΕΕ.

Επιπροσθέτως, η EFSA διοργάνωσε το τρίτο συνέδριο ευρωπαϊκών οργανισμών σχετικά με την ανάπτυξη δικτύων, με έμφαση στο πρόγραμμα προένταξης της ΕΕ και την πολιτική γειτονίας του. Το φθινόπωρο του 2008 εννέα οργανισμοί της ΕΕ και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συναντήθηκαν στην έδρα της EFSA προκειμένου να ανταλλάξουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές.

Στενότεροι δεσμοί με αντίστοιχες αρχές και διεθνείς οργανισμούς

Η διεθνής συνεργασία αποτελεί προϋπόθεση για την ανταλλαγή πληροφοριών, δεδομένων και βέλτιστων πρακτικών. Οι παγκόσμιες «συμμαχίες» έχουν επίσης μεγάλη σημασία για τον έγκαιρο προσδιορισμό των αναδυόμενων κινδύνων, καθώς και για τη συνοχή στην ενημέρωση για τους κινδύνους στην τροφική και τη ζωοτροφική αλυσίδα. Έτσι, το 2008 η Αρχή συνέχισε, μεταξύ άλλων, να αναπτύσσει νέες συνεργασίες και να ενισχύει τις ήδη υπάρχουσες συμμαχίες.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 η EFSA υποδέχθηκε αντιπροσωπείες, εκπροσώπους και εντεταλμένα στελέχη από τις ΗΠΑ, την Κίνα, τη Νέα Ζηλανδία και την Ιαπωνία που την επισκέφθηκαν με σκοπό να μάθουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της EFSA και να διερευνήσουν τις πιθανότητες περαιτέρω συνεργασίας. Η Αρχή ξεκίνησε επίσης τις προετοιμασίες για την επίσκεψή της τον Μάρτιο του 2009 στην Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), καθώς και σε άλλους οργανισμούς, όπως το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νόσων (CDC) και το Υπουργείο Γεωργίας των ΗΠΑ (USDA).

Για πρώτη φορά η EFSA ένωσε τις δυνάμεις της με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) και την Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διατροφή και τη Γεωργία (FAO) για τη διοργάνωση ενός σεμιναρίου που πραγματεύεται ένα θέμα κοινού ενδιαφέροντος: τις επιπτώσεις ως προς την υγεία της κλιματικής αλλαγής στην ασφάλεια των τροφίμων και του νερού, καθώς και στη διατροφή. Το σεμινάριο αυτό έλαβε χώρα στη Ρώμη τον Οκτώβριο, στο πλαίσιο του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας διατροφής.

2. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Το 2008 ο φόρτος εργασίας συνέχισε να αυξάνεται. Τα αιτήματα για συμβουλευτική υποστήριξη, κυρίως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αυξήθηκαν από ένα την ημέρα κατά το 2007 σε δύο κατά το 2008. Η επιστημονική μας απόδοση επίσης σημείωσε σημαντική αύξηση. Η συνολική απόδοσή μας για το 2008 περιλάμβανε 489 επιστημονικά αποτελέσματα. Επίσης, αυξήθηκαν σημαντικά οι αποστολές για τη συλλογή δεδομένων, οι οποίες ανήλθαν στις 129. Δύο νέες επιστημονικές ομάδες ανέλαβαν δράση, αντικαθιστώντας την επιστημονική ομάδα AFC, προκειμένου να αντεπεξέλθουν στον διαρκώς αυξανόμενο φόρτο εργασίας που σχετίζεται με τον έλεγχο των ουσιών που υπάρχουν στα τρόφιμα και στις συσκευασίες τους (βλ. σ. 17).

Αρκετές πρωτοβουλίες ενίσχυσαν την παρεχόμενη υποστήριξη στις επιστημονικές ομάδες: τα επίπεδα πρόσληψης προσωπικού αυξήθηκαν σημαντικά, ιδιαίτερα στα τμήματα που ασχολούνται με την προετοιμασία και την υποβολή αιτήσεων, ενώ ανατέθηκαν περισσότερες δραστηριότητες σε εξωτερικούς συνεργάτες μέσω υπογεγραμμένων συμβάσεων και επιδοτήσεων αξίας 5,5 εκατομμυρίων ευρώ το 2008, συγκριτικά με τα 2,9 εκατομμύρια ευρώ το 2007. Επιπλέον, αυξήθηκε ο αριθμός των εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων που συνδράμουν το έργο των επιστημονικών ομάδων σε ομάδες εργασίας, ενώ παράλληλα ενισχύθηκε και η υποστήριξη από τη Διεύθυνση Επιστημονικής Συνεργασίας και Υποστήριξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη συλλογή δεδομένων και τις στατιστικές αναλύσεις.

Το 2008 δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ποιότητα της επιστημονικής απόδοσης. Η εφαρμογή του συστήματος διασφάλισης ποιότητας της EFSA που περιλαμβάνει την εσωτερική και εξωτερική ανασκόπηση της επιστημονικής της απόδοσης (βλ. σ. 38) ξεκίνησε με την αυτοαξιολόγηση της συνολικής επιστημονικής της απόδοσης και μια εσωτερική αξιολόγηση τυχαία επιλεγμένων επιστημονικών αποτελεσμάτων της. Η διασφάλιση της ποιότητας ενισχύθηκε επίσης με την αυξημένη τεκμηρίωση της ροής εργασιών, καθώς και την ανάπτυξη και εφαρμογή περισσότερο σαφών πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας.

Επιπλέον, αναπτύχθηκαν εργαλεία παρακολούθησης και σχεδιασμού για την υποστήριξη της διαδικασίας ιεράρχησης των προτεραιοτήτων. Ομοίως, ο συντονισμός των προτεραιοτήτων σε συνεργασία με την Επιτροπή βοήθησε την EFSA να επικεντρωθεί στα σημαντικότερα αιτήματα. Παράλληλα, συστάθηκε μια επιτροπή επανεξέτασης αιτημάτων στην οποία συμπεριελήφθησαν η διευθύνουσα σύμβουλος και διευθυντικά στελέχη της EFSA, με στόχο την ανάλυση όλων των αιτημάτων προς την EFSA και τη διευθέτησή τους με ολοκληρωμένο τρόπο.

Έχοντας στη διάθεσή της όλα τα παραπάνω, σε επίπεδο οργάνωσης το επιστημονικό έργο της EFSA έχει πλέον ωριμάσει. Το γεγονός αυτό διασφαλίζει την παροχή υψηλής ποιότητας, έγκαιρων αξιολογήσεων κινδύνου από την EFSA στους διαχειριστές κινδύνου της Ευρώπης, προκειμένου να διασφαλίσουν με τη σειρά τους την προστασία των ευρωπαίων πολιτών, καθώς και την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών στην Ευρώπη.

Προσδιορισμός της επιστημονικής απόδοσης της EFSA

Το 2008 η EFSA επαναπροσδιόρισε τον τρόπο ταξινόμησης των επιστημονικών αποτελεσμάτων της. Υπάρχουν δύο κύριες κατηγορίες επιστημονικών αποτελεσμάτων: οι γνώμες της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων και τα υπόλοιπα επιστημονικά αποτελέσματα. Η πρώτη συγκεντρώνει τη συνολική απόδοση της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων που περιλαμβάνει γενικές γνώμες και γνώμες αναφορικά με αιτήσεις, δηλώσεις και κατευθυντήριες οδηγίες. Η δεύτερη περιλαμβάνει όλα τα επιστημονικά αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προέρχονται από κάποια επιστημονική ομάδα ή την επιστημονική επιτροπή. Αυτά μπορεί να είναι δηλώσεις ή κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA, πορίσματα από αξιολογήσεις των κινδύνων των παρασιτοκτόνων από ομότιμους ειδικούς, αιτιολογημένες γνώμες (ένας όρος που χρησιμοποιείται στις αναθεωρήσεις των ανώτατων ορίων καταλοίπων από ομότιμους ειδικούς) και επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις από την EFSA.

Επιπλέον, το 2008 ήταν έτος αλλαγής και για την ταξινόμηση των αιτημάτων. Το 2008, όπως και το 2007, η EFSA έλαβε πολλά αιτήματα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη ή και από την ίδια. Ενώ στο παρελθόν υπήρχε συνήθως ένα αίτημα που οδηγούσε σε ένα ή περισσότερα επιστημονικά αποτελέσματα, πλέον οι διάφορες συνιστώσες των αιτημάτων χωρίζονται σε επιμέρους αιτήματα, τα οποία ενδεχομένως να οδηγήσουν σε αρκετά επιστημονικά αποτελέσματα. Σε αυτό το μέρος εξηγείται η σημαντική αύξηση των αιτημάτων που ελήφθησαν το 2008, συγκριτικά με το 2007.

Η επιστημονική απόδοση της EFSA

Ομάδα/Τμήμα	Γνώμες επιστημονικής επιτροπής/ επιστημονικών ομάδων	Άλλα επιστημονικά αποτελέσματα της EFSA	Δημόσια διαβούλευση
Επιστημονική επιτροπή (SC)	3	4	4
Πρόσθετες ύλες, αρτύματα, βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων και υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα (AFC)	56	0	2
Υγεία και ορθή μεταχείριση των ζώων (AHAW)	13	0	0
Πρόσθετες ύλες των τροφίμων και πηγές θρεπτικών ουσιών (ANS)	12	0	0
Βιολογικές πηγές κινδύνου (BIOHAZ)	12	3	1
Υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, ένζυμα και αρτύματα (CEF)	21	0	0
Ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα (CONTAM)	15	4	0
Πρόσθετες ύλες και προϊόντα ή ουσίες που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές (FEEDAP)	41	0	0
Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (GMO)	18*	0	3
Διαιτητικά προϊόντα, διατροφή και αλλεργίες (NDA)	53	0	3
Προϊόντα φυτοπροστασίας και τα κατάλοιπά τους (PPR)	4	34	6
Υγεία των φυτών (PLH)	32	0	1
Μεθοδολογία αξιολόγησης (AMU)	-	15	0
Συλλογή και έκθεση δεδομένων (DATEX)	-	17	0
Αναδυόμενοι κίνδυνοι (EMRISK)	-	2	0
Επιστημονική συνεργασία (SCO)	-	27	0
Ζωονόσοι	-	17	0
Παρασιτοκτόνα (PRAPeR)	-	86	18
Σύνολο	***280***	***209***	***38***
Συνολική επιστημονική απόδοση	**489**		

***Οι 5 αποτελούν συλλογικές γνώμες.**

Επιστημονική Επιτροπή της EFSA, Δεκέμβριος 2008

2.1. ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ EFSA: ΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ 2008

Επιστημονική επιτροπή: Ένα ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων: από την εναρμόνιση των αξιολογήσεων έως τη νανοτεχνολογία

Επιφορτισμένη με τη γνωμοδότηση και την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σχετικά με επιστημονικά ζητήματα πολυτομεακής φύσης στους διαχειριστές κινδύνου, η επιστημονική επιτροπή είναι επίσης υπεύθυνη για τον γενικό συντονισμό του επιστημονικού έργου της EFSA, καθώς και για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας των επιστημονικών προσεγγίσεων που εφαρμόζουν οι επιστημονικές ομάδες. Εστιάζει στην ανάπτυξη και την προώθηση νέων, εναρμονισμένων επιστημονικών προσεγγίσεων για την αξιολόγηση των κινδύνων που αφορούν τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, σε τομείς όπου δεν έχει οριστεί ακόμη ενιαία μεθοδολογία για ολόκληρη την Ευρώπη. Η επιστημονική επιτροπή παρέχει επίσης στρατηγική συμβουλευτική υποστήριξη στη διευθύνουσα σύμβουλο της EFSA.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 η επιστημονική επιτροπή συμμετείχε στην ανάπτυξη νέων, εναρμονισμένων προσεγγίσεων για την αξιολόγηση των κινδύνων. Συγκεκριμένα, εγκρίθηκε για δημόσια διαβούλευση ένα έγγραφο καθοδήγησης με θέμα τη διαφάνεια στην αξιολόγηση κινδύνου. Το έγγραφο αυτό έχει στόχο να παρουσιάσει με σαφέστερο και πιο ολοκληρωμένο τρόπο τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της διαφάνειας των επιστημονικών πτυχών των αξιολογήσεων κινδύνου. Το έγγραφο αυτό αναμένεται να υιοθετηθεί στις αρχές του 2009.

Η επιστημονική επιτροπή συμμετείχε επίσης σε αξιολογήσεις σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων που αφορούν από την κλωνοποίηση και τη νανοτεχνολογία έως τις φυτικές ουσίες.

Οι φυτικές ουσίες και τα φυτικά σκευάσματα (φυτικά συμπληρώματα, φύκια ή λειχήνες) είναι ευρέως διαθέσιμα σε ολόκληρη της ΕΕ υπό μορφή συμπληρωμάτων διατροφής. Τα περισσότερα από αυτά τα προϊόντα χρησιμοποιούνται εδώ και χρόνια. Εφόσον δεν υπάρχει επί του παρόντος καμία νομοθεσία της ΕΕ που να παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εκτίμηση της ασφάλειας αυτών των προϊόντων, η EFSA έχει αναπτύξει μια επιστημονική προσέγγιση για την αξιολόγηση της ασφάλειας των φυτικών ουσιών αναφορικά με τα προϊόντα διατροφής. Τον Ιούνιο του 2008 η EFSA δημοσίευσε ένα προσχέδιο εγγράφου καθοδήγησης για την αξιολόγηση της ασφάλειας των φυτικών ουσιών και σκευασμάτων, το οποίο αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε δοκιμαστική φάση. Η τελική έκδοσή του αναμένεται να δημοσιευθεί το καλοκαίρι του 2009.

Η επιστημονική επιτροπή προετοίμασε επίσης μία γνώμη σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους που ενέχει η νανοεπιστήμη και οι νανοτεχνολογίες για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, αλλά και για το περιβάλλον. Ακολούθησε ερώτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το εάν οι υπάρχουσες μέθοδοι αξιολόγησης κινδύνου μπορούν να εφαρμοστούν καταλλήλως στη νέα αυτή τεχνολογία. Η γνώμη της EFSA αναφέρεται στους πιθανούς κινδύνους από τη χρήση των κατασκευαζόμενων νανοϋλικών που θα μπορούσαν να εισέλθουν σκόπιμα στην τροφική αλυσίδα και παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων, προτείνοντας μια κατά περίπτωση προσέγγιση. Επίσης, επιβάλλει την περαιτέρω συλλογή δεδομένων και έρευνα για την εξάλειψη της σύγχυσης που επικρατεί σε αυτό τον τομέα. Το προσχέδιο γνώμης παρουσιάστηκε στα ενδιαφερόμενα μέρη της EFSA τον Οκτώβριο και στα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω του συμβουλευτικού σώματος. Η δημόσια διαβούλευση έλαβε χώρα στον δικτυακό τόπο της EFSA από τα μέσα Οκτωβρίου έως τον Δεκέμβριο. Η επιστημονική επιτροπή οριστικοποίησε τη γνώμη της στις αρχές του 2009, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και τα σχόλια που ελήφθησαν. Η τελική γνώμη θα βοηθήσει την Επιτροπή στην αναζήτηση κατάλληλων μέτρων σε αυτό τον τομέα.

AFC: Αξιολόγηση της ασφάλειας των αρτυμάτων, των πηγών θρεπτικών ουσιών, των πρόσθετων υλών των τροφίμων και των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα

Από τη σύσταση της EFSA, η επιστημονική ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες, τα αρτύματα, τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων και τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα (Ομάδα AFC) έχει συμβάλει σημαντικά στην αξιολόγηση κινδύνου αναφορικά με τις ουσίες που προστίθενται στα τρόφιμα. Οι τομείς δραστηριότητάς της σχετίζονται με την ασφάλεια των αρτυμάτων, των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, των πηγών θρεπτικών ουσιών και των πρόσθετων υλών των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των χρωστικών των τροφίμων.

Η Ομάδα AFC προχώρησε επίσης στην αξιολόγηση μιας μελέτης που πραγματοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι γνωστή ως η «μελέτη του Σαουθάμπτον». Η μελέτη αυτή που διεξήχθη από τους McCann και συνεργάτες υπέδειξε έναν συσχετισμό ανάμεσα στη συμπεριφορά των παιδιών και την πρόσληψη δύο συνδυασμών ορισμένων χρωστικών τροφίμων και του συντηρητικού βενζοϊκού νατρίου. Η EFSA κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, λόγω των περιορισμένων στοιχείων και σημαντικών ασαφειών, η μελέτη δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την επανεκτίμηση της αποδεκτής ημερήσιας πρόσληψης των ουσιών που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτή τη μελέτη.

Η Ομάδα εξέτασε επίσης όλες τις πρόσφατες και νέες επιστημονικές πληροφορίες που υπάρχουν διαθέσιμες για τη δισφαινόλη Α (BPA), μια χημική ουσία της οποίας η χρήση επιτρέπεται στα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι άνθρωποι εκτίθενται στην BPA διά της διατροφικής οδού μέσω της παρουσίας της, για παράδειγμα, στα πολυανθρακικά πλαστικά. Τα βρέφη ενδέχεται να είναι περισσότερο εκτεθειμένα στην BPA, ιδίως εάν χρησιμοποιείται για τη διατροφή τους μπιμπερό από πολυανθρακικό πλαστικό. Η EFSA όρισε μια ανεκτή ημερήσια πρόσληψη (TDI) για την BPA στη σχετική αξιολόγηση κινδύνου της, τον Ιανουάριο του 2007. Η Ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη TDI προσφέρει ένα επαρκές περιθώριο ασφάλειας για τα βρέφη και τους ενηλίκους. Μετά τα νέα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις ΗΠΑ και τον Καναδά, η Ομάδα AFC προχώρησε, μεταξύ άλλων, στη περαιτέρω αξιολόγηση της BPA το 2008, εστιάζοντας στη διαφορά των βρεφών από τους ενηλίκους ως προς την απέκκριση της BPA από τον οργανισμό. Η Ομάδα διαπίστωσε ότι τα βρέφη θα πρέπει να είναι σε θέση να αποβάλουν την BPA από τον οργανισμό τους και ότι τα πορίσματα από την προηγούμενη αξιολόγηση κινδύνου της εξακολουθούν να ισχύουν.

Τον Ιούλιο του 2008 η Ομάδα AFC δημοσίευσε επίσης κατευθυντήριες οδηγίες για τους αιτούντες σχετικά με την αξιολόγηση της ασφάλειας των διαδικασιών ανακύκλωσης που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ανακυκλωμένων πλαστικών που προορίζονται για τη συσκευασία τροφίμων. Αυτό είναι αποτέλεσμα ενός νέου ευρωπαϊκού κανονισμού για τα πλαστικά, σύμφωνα με τον οποίο τα ανακυκλωμένα πλαστικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα μπορούν να χρησιμοποιηθούν γι' αυτό τον σκοπό μόνο εφόσον έχουν υποβληθεί σε διαδικασίες για την αξιολόγηση της ασφάλειάς τους από την EFSA.

Η Ομάδα AFC έπαψε να υπάρχει το 2008. Αντικαταστάθηκε από την Ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες των τροφίμων και τις πηγές θρεπτικών ουσιών (ANS) και την Ομάδα με θέμα τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, τα ένζυμα, τα αρτύματα και τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων (CEF). Η νέα αυτή διάρθρωση δίνει τη δυνατότητα στην EFSA να εκπληρώνει αποτελεσματικότερα τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ανάγκες που υπάρχουν σε αυτούς τους τομείς δραστηριότητάς της, καθώς και να ανταποκρίνεται στον μεγάλο αριθμό των αιτημάτων που δέχεται για συμβουλευτική υποστήριξη εντός πολύ αυστηρών χρονικών περιθωρίων.

Προτού η Ομάδα AFC μεταβιβάσει το έργο της στις δύο νέες Ομάδες, το 2008 ασχολήθηκε κυρίως με την αξιολόγηση της ασφάλειας των αρτυμάτων, των πηγών θρεπτικών ουσιών, των πρόσθετων υλών των τροφίμων και των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα.

ANS: Αξιολόγηση της ασφάλειας των πρόσθετων υλών των τροφίμων και των πηγών θρεπτικών ουσιών που προορίζονται για συμπληρώματα διατροφής

Η Ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες των τροφίμων και τις πηγές θρεπτικών ουσιών που προστίθενται στα τρόφιμα (ANS) διαχειρίζεται αιτήματα σχετικά με την ασφάλεια στη χρήση των πρόσθετων υλών των τροφίμων, των πηγών θρεπτικών ουσιών και άλλων ουσιών που προστίθενται σκόπιμα στα τρόφιμα, με εξαίρεση τα αρτύματα και τα ένζυμα. Η νέα Ομάδα ANS ξεκίνησε την αποστολή της τον Ιούλιο του 2008, μετά την αντικατάσταση της Ομάδας με θέμα τις πρόσθετες ύλες, τα αρτύματα, τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων και τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα (AFC) από τις Ομάδες ANS και CEF.

Η πρώτη σύσκεψη της Ομάδας (ANS), Ιούλιος 2008

Τα συμπληρώματα διατροφής είναι συμπυκνωμένες πηγές θρεπτικών συστατικών ή άλλων ουσιών με θρεπτική φυσιολογική επίδραση που λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης δίαιτας. Αυτές οι πηγές θρεπτικών συστατικών κυκλοφορούν στο εμπόριο υπό μορφή δισκίων, ταμπλετών, καψουλών ή υγρών σκευασμάτων σε υπολογισμένες δόσεις.

Ως μέρος της διαδικασίας εναρμόνισης των συμπληρωμάτων διατροφής σε ολόκληρη την ΕΕ, αυτή τη στιγμή βρίσκεται υπό ανάπτυξη μια λίστα με τις επιτρεπόμενες πηγές βιταμινών ή μετάλλων που μπορούν να προστεθούν για συγκεκριμένους θρεπτικούς σκοπούς στα συμπληρώματα διατροφής.

Η Επιτροπή ζήτησε από την EFSA την επιστημονική της γνώμη σχετικά με την ασφάλεια και τη βιοδιαθεσιμότητα των εν λόγω θρεπτικών ουσιών πριν από οποιαδήποτε έγκριση για τη συνεχή χρήση τους για θρεπτικούς σκοπούς σε συμπληρώματα διατροφής. Η EFSA εξέδωσε κατευθυντήριες οδηγίες με σκοπό να βοηθήσει τις εταιρείες να κατανοήσουν τι είδους επιστημονικά δεδομένα απαιτούνται για τα προϊόντα τους, προκειμένου να προχωρήσουν στην αξιολόγηση κινδύνου.

Έκτοτε, έχουν εξεταστεί εκατοντάδες φάκελοι και, με γνώμονα την προστασία του καταναλωτή, η EFSA αναγκάστηκε να επιστρέψει ορισμένους από αυτούς λόγω ελλιπών πληροφοριών.

Σύμφωνα με τις προτεραιότητες που ορίζονται από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το έργο της Ομάδας ANS επικεντρώνεται στην αξιολόγηση των πηγών θρεπτικών ουσιών που προορίζονται για συμπληρώματα διατροφής, ενώ η ίδια η Ομάδα εξέδωσε δώδεκα γνώμες κατά τη διάρκεια του έτους 2008.

Η πρώτη σύσκεψη της Ομάδας (CEF), Ιούλιος 2008

CEF: Αξιολόγηση της ασφάλειας των αρτυμάτων

Η Ομάδα CEF διαχειρίζεται αιτήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια της χρήσης των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, των ενζύμων, των αρτυμάτων και των βοηθητικών μέσων επεξεργασίας (CEF). Η Ομάδα ξεκίνησε την αποστολή της τον Ιούλιο του 2008 μαζί με την Ομάδα ANS, μετά την κατάργηση της Ομάδας με θέμα τις πρόσθετες ύλες, τα αρτύματα, τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων και τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα (AFC).

Το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο για τα αρτύματα βρίσκεται σε διαδικασία εναρμόνισης. Περίπου 2 800 εγκεκριμένες σε εθνικό επίπεδο ουσίες πρέπει να υποβληθούν εκ νέου σε ένα ενιαίο πρόγραμμα αξιολόγησης της ασφάλειας της ΕΕ. Τα αρτύματα που περνούν με επιτυχία τη διαδικασία αξιολόγησης θα καταχωρίζονται σε μια θετική λίστα με τα αρτύματα που μπορούν να προστεθούν στα τρόφιμα. Η διαδικασία έγκρισης αυτών των ουσιών βασίζεται στην επιστημονική αξιολόγηση της EFSA.

Η EFSA ταξινόμησε τις 2 800 ουσίες που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος στην ΕΕ σε ομάδες αρτυμάτων με βάση τις ομοιότητες της χημικής δομής και τον μεταβολισμό τους. Κάθε ομάδα ξεχωριστά υποβάλλεται σε αξιολόγηση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ουσίες είναι ασφαλείς για την υγεία του ανθρώπου. Το επιστημονικό προσωπικό της EFSA εξετάζει τα επίπεδα πρόσληψης, τον μεταβολισμό και τα δεδομένα τοξικότητας για τις αξιολογήσεις ομάδων αρτυμάτων.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται ελλείψεις ως προς τα δεδομένα που απαιτούνται για την αξιολόγηση κινδύνου (π.χ. προδιαγραφές, τοξικότητα, έκθεση), η EFSA ενημερώνει τους αιτούντες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο έργο της EFSA συμπεριλαμβάνεται η ταυτοποίηση 360 ουσιών, οι οποίες, βάσει της χημικής δομής τους, θα μπορούσαν να είναι γονοτοξικές. Εφόσον το τοπίο σχετικά με τη γονοτοξικότητα δεν έχει ξεκαθαρίσει, οι ουσίες αυτές δεν αξιολογούνται περαιτέρω. Το σύνολο των δεδομένων που υπάρχουν διαθέσιμα για τη γονοτοξικότητα αυτών των ουσιών αξιολογήθηκε και διαπιστώθηκαν ελλείψεις. Οι σχετικές μελέτες που απαιτούνται περιγράφονται συνοπτικά σε ένα στρατηγικό σχέδιο ελέγχου γονοτοξικότητας που αναπτύχθηκε γι' αυτή την ομάδα αρτυμάτων.

Έως τα τέλη του 2008 περίπου το 85 % των εγκεκριμένων σε εθνικό επίπεδο αρτυμάτων είχε περάσει από τη διαδικασία αξιολόγησης της EFSA. Το 2008 η Ομάδα AFC υιοθέτησε 41 γνώμες που αφορούσαν αρτύματα και η Ομάδα CEF υιοθέτησε επτά γνώμες και δύο δηλώσεις για αρτύματα. Η προθεσμία ολοκλήρωσης του προγράμματος αξιολόγησης είναι η 31η Δεκεμβρίου 2009.

AHAW: Η ορθή μεταχείριση των εκτρεφόμενων ψαριών

Η Ομάδα με θέμα την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων (AHAW) παρέχει κυρίως γνωμοδοτήσεις και συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τα τροφοπαραγωγικά ζώα, συμπεριλαμβανομένων των ψαριών. Καλύπτει όλο το φάσμα των ζωονόσων και την ορθή μεταχείριση των ζώων. Το 2008 η Ομάδα ανέλαβε τη διεξαγωγή μιας εις βάθος έρευνας για τον προσδιορισμό των κινδύνων ως προς την ορθή μεταχείριση των ζώων υδατοκαλλιέργειας και εξέδωσε πέντε γνώμες σχετικά με την ορθή μεταχείριση των ψαριών.

Περίπου η μισή ποσότητα των ψαριών που καταναλώνονται στην Ευρώπη αφορά ψάρια εκτροφής. Λόγω της ανάπτυξης που παρατηρείται στη μεγάλης κλίμακας εκτροφή ψαριών και άλλων υδρόβιων ειδών, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι επιστήμονες και οι καταναλωτές εστιάζουν στον τρόπο με τον οποίο εκτρέφονται σήμερα τα ψάρια και πώς αυτός επηρεάζει την ορθή μεταχείρισή τους.

Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να αξιολογήσει πώς τα διάφορα συστήματα εκτροφής επηρεάζουν την ορθή μεταχείριση των κύριων ειδών των ψαριών που εκτρέφονται στην ΕΕ. Στις αξιολογήσεις της, η EFSA έλαβε υπόψη την οδηγία της ΕΕ για τα ελάχιστα πρότυπα προστασίας των εκτρεφόμενων ζώων, συμπεριλαμβανομένων των ψαριών, καθώς και άλλες διεθνείς συστάσεις και κατευθυντήριες οδηγίες, μεταξύ των οποίων και το έργο του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το 2008 η Ομάδα AHAW υιοθέτησε πέντε γνώμες σχετικά με την ορθή μεταχείριση των κυριότερων ειδών εκτρεφόμενων ψαριών στην Ευρώπη: σολομός του Ατλαντικού, πέστροφα, ευρωπαϊκό χέλι, ευρωπαϊκό λαβράκι, τσιπούρα και κυπρίνος.

Στις αξιολογήσεις κινδύνου της, η Ομάδα ταξινόμησε τους πιθανούς κινδύνους ως προς την ορθή μεταχείριση. Η ταξινόμηση αυτή παρέχει μια έγκυρη βάση στους διαχειριστές κινδύνου σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση και τη βελτίωση των συστημάτων εκτροφής, έτσι ώστε τα ζώα να μην υποφέρουν, πονούν ή ταλαιπωρούνται άσκοπα, αλλά και για την ενίσχυση των προδιαγραφών ορθής μεταχείρισης, όπου είναι εφικτό. Στα παραδείγματα πιθανών κινδύνων περιλαμβάνονται τα εξής:

- η κακή ποιότητα νερού και οι επιβλαβείς συνέπειές της για την υγεία των ψαριών·
- η περιορισμένη διαθεσιμότητα κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων·
- οι εμπορικά διαθέσιμες ζωοτροφές δεν καλύπτουν τις βασικές θρεπτικές απαιτήσεις των διαφόρων ειδών και προκαλούνται προβλήματα από τις αλλαγές στα σκευάσματα ή τις κακές συνθήκες φύλαξης.

Εφόσον οι διάφορες πρακτικές εκτροφής επηρεάζουν με διαφορετικό τρόπο την ορθή μεταχείριση των ψαριών, η EFSA συνιστά συνεχή παρακολούθηση. Επιπλέον, απαιτείται περαιτέρω έρευνα σχετικά με τη διατροφή, την πυκνότητα εκτροφής και την ανάπτυξη των κτηνιατρικών θεραπειών και εμβολίων.

Εκτός από τις πέντε γνώμες σχετικά με την ορθή μεταχείριση των διαφόρων ειδών ψαριών, η Ομάδα υιοθέτησε μία ακόμη γνώμη τον Ιανουάριο του 2009, η οποία αφορά τη γενική προσέγγιση της ορθής μεταχείρισης των ψαριών, λαμβάνοντας υπόψη τη βιολογία και τη φυσιολογία του ψαριού.

BIOHAZ: Ο ρόλος των τροφίμων στην εμφάνιση της μικροβιακής αντοχής στους ανθρώπους

Η Ομάδα της EFSA με θέμα τις βιολογικές πηγές κινδύνου (BIOHAZ) ασχολείται με τους βιολογικούς κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων, τις τροφικές λοιμώξεις, τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες (TSE), τη μικροβιολογία των τροφίμων, την υγιεινή των τροφίμων και τα σχετιζόμενα ζητήματα διαχείρισης αποβλήτων. Η μικροβιακή αντοχή κατέλαβε πρωταρχική θέση στο έργο της Ομάδας το 2008.

Η έκθεση σε παθογόνους μικροοργανισμούς με μικροβιακή αντοχή (AMR) αποτελεί αναδυόμενο βιολογικό κίνδυνο που κάθε χρόνο σκοτώνει χιλιάδες Ευρωπαίους. Το ζήτημα αυτό εγείρει μεγάλη ανησυχία, καθώς τα αντιμικροβιακά φάρμακα χάνουν την αποτελεσματικότητά τους στην καταπολέμηση των ανθρώπινων λοιμώξεων. Το 2008 η Ομάδα BIOHAZ αποφάσισε να αναλύσει διεξοδικά τον ρόλο της κατανάλωσης και της επεξεργασίας των τροφίμων στην έκθεση σε παθογόνους μικροοργανισμούς με AMR. Η τελική γνώμη εκδόθηκε τον Αύγουστο του 2008, έπειτα από δημόσια διαβούλευση. Η EFSA έλαβε παρατηρήσεις και άλλα δεδομένα από τον EMEA, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων (ECDC), τις εθνικές αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων και τη βιομηχανία τροφίμων.

Το κύριο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η τρέχουσα χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα συμβάλλει σημαντικά στην εμφάνιση ολοένα αυξανόμενων και ποικίλων ανθεκτικών μικροοργανισμών, κυρίως μέσω:

- τροφίμων επιμολυσμένων με μικροοργανισμούς που ανευρίσκονται στα ζωντανά ζώα·
- νωπών γεωργικών προϊόντων από καλλιέργεια για την άρδευση της οποίας χρησιμοποιήθηκε μολυσμένο νερό·
- τροφίμων που μολύνθηκαν κατά τον χειρισμό και την παρασκευή τους.

Η ανθεκτική *σαλμονέλα* και το *καμπυλοβακτηρίδιο* μεταδίδονται κυρίως μέσω των τροφίμων: ειδικότερα, η *σαλμονέλα* μεταδίδεται μέσω του επιμολυσμένου κρέατος πουλερικών, των αυγών, του χοιρινού και του βοδινού κρέατος, ενώ το *καμπυλοβακτηρίδιο* μεταδίδεται μέσω του κρέατος των πουλερικών. Τα προϊόντα ζωικής προέλευσης αποτελούν επίσης πιθανή πηγή ανθεκτικού στη μεθικιλλίνη *χρυσίζοντα σταφυλόκοκκου* και ενδεχομένως συνιστούν μια αναδυόμενη πηγή διατροφικού κινδύνου. Επίσης, το κρέας των πουλερικών φαίνεται ότι αποτελεί μείζονα πηγή ανθρώπινης έκθεσης σε ανθεκτικούς στις φθοριοκινολόνες και τις κεφαλοσπορίνες μικροοργανισμούς που συνήθως ανευρίσκονται στο κρέας των πουλερικών και το χοιρινό και βοδινό κρέας.

Η επιστημονική γνώμη περιλαμβάνει συστάσεις για την πρόληψη και τον έλεγχο της μετάδοσης των μικροοργανισμών, εστιάζοντας στις ορθές πρακτικές υγιεινής σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας. Για παράδειγμα, ο έλεγχος και ο περιορισμός της χρήσης των αντιμικροβιακών παραγόντων μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στη μείωση της εμφάνισης μικροοργανισμών με μικροβιακή αντοχή στα τρόφιμα. Η Ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την πρόληψη της εμφάνισης και της εξάπλωσης της μικροβιακής αντοχής απαιτείται η ανταπόκριση όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε αυτά τα ευρήματα.

CONTAM: Αξιολόγηση των κινδύνων και των οφελών των νιτρικών σε μια δίαιτα πλούσια σε λαχανικά

Η Ομάδα με θέμα τους ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα (CONTAM) είναι υπεύθυνη για τα αιτήματα που αφορούν τους ρυπαντές στην τροφική και ζωοτροφική αλυσίδα, καθώς και για τις ανεπιθύμητες ουσίες, όπως οι φυσικές τοξικές ουσίες, οι μυκοτοξίνες και τα κατάλοιπα μη εγκεκριμένων ουσιών που δεν καλύπτονται από τις άλλες Ομάδες. Το 2008 το έργο της Ομάδας περιελάμβανε μια ανάλυση κινδύνου-οφέλους για τα νιτρικά στο πλαίσιο μιας δίαιτας πλούσιας σε λαχανικά, την πρώτη γνωμοδότηση αυτού του είδους για την EFSA.

Τα νιτρικά απαντώνται φυσικά στα τρόφιμα και αποτελούν εγκεκριμένες πρόσθετες ύλες των τροφίμων. Υπάρχουν στα φρούτα, στα λαχανικά, στο κονσερβοποιημένο κρέας και το πόσιμο νερό. Οι συγκεντρώσεις των νιτρικών είναι υψηλότερες στα φύλλα έναντι των σπόρων ή των ριζών και των βολβών, ενώ παράλληλα ποικίλλουν ανάλογα με το πόσο εκτεταμένη είναι η χρήση λιπασμάτων ή η έκθεση στο ηλιακό φως. Ενώ τα ίδια τα νιτρικά είναι σχετικά μη τοξικά, όταν μετατρέπονται στον οργανισμό σε νιτρώδη ή νιτρικό οξείδιο μπορεί να αποβούν επιβλαβή για την υγεία. Γιατί η άφθονη κατανάλωση λαχανικών, ενώ συνιστάται ευρέως λόγω των οφελών τους στην υγεία, ενέχει κινδύνους για τους καταναλωτές;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να αξιολογήσει τους κινδύνους και τα οφέλη των νιτρικών που υπάρχουν στα λαχανικά για την υγεία των καταναλωτών, εφόσον σχεδιάζει να προβεί στην αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ.

Η Ομάδα CONTAM ανέλυσε τα δεδομένα σχετικά με τα επίπεδα νιτρικών στα λαχανικά. Συγκεντρώθηκαν περί τα 42 000 αποτελέσματα από 20 κράτη μέλη και τη Νορβηγία, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή συνοπτική βάση δεδομένων για την κατανάλωση τροφίμων της EFSA για την εκτίμηση της διατροφικής έκθεσης στα νιτρικά στην Ευρώπη.

Σε μια ισορροπημένη δίαιτα, τα λαχανικά και τα φρούτα μπορεί να καλύπτουν πάνω από το ήμισυ ή ακόμη και τα δύο τρίτα της συνολικής πρόσληψης νιτρικών. Η Ομάδα διερεύνησε μια ποικιλία διατροφικών σεναρίων βάσει της συνιστώμενης από την ΠΟΥ ημερήσιας πρόσληψης λαχανικών και φρούτων της τάξεως των 400 γρ. ανά άτομο. Οι εκτιμήσεις για την έκθεση στα νιτρικά συγκρίθηκαν με την αποδεκτή ημερήσια πρόσληψη (ΑΗΠ) για τα νιτρικά. Για τους περισσότερους Ευρωπαίους, τα ημερήσια επίπεδα πρόσληψης νιτρικών κυμαίνονται εντός της ΑΗΠ.

Ο καθοριστικός παράγοντας για τη διατροφική έκθεση στα νιτρικά δεν είναι η ποσότητα, αλλά το είδος των λαχανικών που καταναλώνονται. Μόλις το 2,5 % του πληθυσμού ορισμένων κρατών μελών καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες μόνο φυλλωδών λαχανικών, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την υπέρβαση της ΑΗΠ. Οι χορτοφάγοι και οι ακραιφνείς χορτοφάγοι δεν θεωρείται ότι έχουν μεγάλες πιθανότητες να υπερβούν την ΑΗΠ. Ωστόσο, τα άτομα που καταναλώνουν περισσότερα από 47 γρ. ρόκας την ημέρα μπορούν να υπερβούν την ΑΗΠ. Γενικά, μετά την αξιολόγηση των κινδύνων και των οφελών για τους καταναλωτές από τα νιτρικά των λαχανικών, η Ομάδα οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι τα οφέλη υπερισχύουν των κινδύνων.

FEEDAP: Κατευθυντήριες οδηγίες για την υποβολή αίτησης για την έγκριση πρόσθετων υλών που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές

Η Ομάδα FEEDAP της EFSA αξιολογεί κάθε νέα πρόσθετη ύλη ή/και νέα χρήση μιας πρόσθετης ύλης για ζωοτροφές που υποβάλλεται για έγκριση. Το 2008 ενέκρινε αρκετά τεχνικά και διοικητικά έγγραφα καθοδήγησης για τους αιτούντες.

Τον Μάιο του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε νέους κανονισμούς για την προετοιμασία των αιτήσεων για την έγκριση πρόσθετων υλών που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές. Οι κανονισμοί αυτοί ορίζουν τα επιστημονικά δεδομένα που πρέπει να υποβάλλονται για την ταυτοποίηση και τον χαρακτηρισμό των προς έγκριση πρόσθετων υλών. Παράλληλα, προσδιορίζουν τις έρευνες που απαιτούνται προκειμένου να αποδειχτεί η αποτελεσματικότητα και η ασφάλειά τους για τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον.

Με δεδομένη την επικείμενη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των αιτήσεων για εκ νέου αξιολόγηση και έχοντας επίγνωση της κατάστασης την οποία έχουν να αντιμετωπίσουν οι αιτούντες, η EFSA ανέλαβε δράση. Η Ομάδα FEEDAP ανέλαβε την προετοιμασία προσχεδίου αναλυτικών και εύχρηστων οδηγιών προκειμένου να βοηθήσει τους αιτούντες στη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων. Τα τελικά έγγραφα καθοδήγησης που εκδόθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2008 αποσκοπούσαν στο να βοηθήσουν τους αιτούντες να κατανοήσουν τις απαιτήσεις των κατευθυντήριων οδηγιών της Επιτροπής, βελτιώνοντας έτσι τη συνεκτικότητα και την ποιότητα των υποβαλλόμενων φακέλων.

Εκδόθηκαν 15 νέα έγγραφα καθοδήγησης. Τα έγγραφα αυτά μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ομάδες εγγράφων με βάση:

- τις ειδικές κατηγορίες των πρόσθετων υλών που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές (π.χ. διατροφικές, τεχνολογικές πρόσθετες ύλες)·
- οριζόντια θέματα, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, των κατευθυντήριων οδηγιών για τις μελέτες ανεκτικότητας και αποτελεσματικότητας στα ζώα-στόχους, των μικροβιακών πρόσθετων υλών, της ασφάλειας του καταναλωτή, της ασφάλειας του χρήστη και της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου·
- την εκ νέου αξιολόγηση ορισμένων ήδη εγκεκριμένων πρόσθετων υλών.

Παράλληλα με αυτές τις εύχρηστες οδηγίες, η EFSA παρουσιάζει με απόλυτη διαφάνεια τον τρόπο με τον οποίο η Ομάδα FEEDAP αξιολογεί τις υποβαλλόμενες αιτήσεις. Τα έγγραφα περιέχουν επίσης μια σειρά από συνδέσμους υπερκειμένου σε ρυθμιστικά κείμενα και άλλα σχετικά έγγραφα που παρέχουν τις απαιτούμενες γενικές πληροφορίες. Τα διαγράμματα ροής στα έγγραφα καθοδήγησης («Γρήγοροι έλεγχοι») βοηθούν τους αιτούντες στην επιλογή των απαιτούμενων μελετών ασφάλειας. Τέλος, τα υποδείγματα διευκολύνουν την προετοιμασία αναφορών σχετικά με τις μελέτες ασφάλειας και αποτελεσματικότητας, καθώς και σχετικά με τον πειραματικό σχεδιασμό των μελετών.

Η Ομάδα FEEDAP συνέταξε επίσης ένα διοικητικό έγγραφο καθοδήγησης για να βοηθήσει τους αιτούντες στην εκπλήρωση των διαφόρων διοικητικών διαδικασιών που προβλέπονται στις νομοθετικές πράξεις κατά την προετοιμασία και την παρουσίαση των φακέλων και των αιτήσεων.

GMO: Ενημερωμένες κατευθυντήριες οδηγίες για τα γενετικά τροποποιημένα φυτά

Η Ομάδα με θέμα τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (GMO) πραγματοποιεί αξιολογήσεις κινδύνου αναφορικά με τις αιτήσεις για την έγκριση γενετικά τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών παρέχει επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σε ad hoc αιτήματα από διαχειριστές κινδύνου και εντοπίζει τα επιστημονικά ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω προσοχής. Ως μέρος της αποστολής της, η Ομάδα GMO καταρτίζει έγγραφα καθοδήγησης για την αποσαφήνιση των μεθόδων αξιολόγησης κινδύνου που χρησιμοποιεί και τη διασφάλιση της διαφάνειας του έργου της. Τα έγγραφα αυτά παρέχουν επίσης κατευθυντήριες οδηγίες στις εταιρείες για την προετοιμασία και την παρουσίαση των αιτήσεων.

Η Ομάδα αναθεωρεί τακτικά τις κατευθυντήριες οδηγίες της λαμβάνοντας υπόψη τα επιστημονικά επιτεύγματα και την εμπειρία που έχει αποκτήσει μέσα από τις αξιολογήσεις κινδύνου της. Τον Ιούνιο του 2008 η Ομάδα εξέδωσε το ενημερωμένο έγγραφο καθοδήγησης για την αξιολόγηση κινδύνου των γενετικά τροποποιημένων φυτών και των παραγώγων τροφίμων και ζωοτροφών.

Το αναθεωρημένο έγγραφο περιλαμβάνει ενημερωμένες κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τον ρόλο των δοκιμών ελέγχου τοξικότητας σε ζωοτροφές με φυτική πρώτη ύλη, βάσει της έκθεσης που υιοθετήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2007, και του πειραματικού σχεδιασμού των επιτόπου δοκιμών. Παράλληλα, παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη για την ορθή στατιστική ανάλυση των συγκεντρωμένων δεδομένων και ενσωματώνει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνου των γενετικά τροποποιημένων φυτών που περιέχουν οργανισμούς που προκύπτουν από συσσώρευση συμβάντων (stacked events).

Μια δημόσια διαβούλευση αναφορικά με το προσχέδιο του εγγράφου καθοδήγησης πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2008. Το ενημερωμένο έγγραφο καθοδήγησης παρουσιάστηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Το έγγραφο αυτό θα χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή για την προετοιμασία ενός προσχεδίου κανονισμού της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου ενός παραρτήματος με κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων των γενετικά τροποποιημένων φυτών και των παραγώγων τροφίμων και ζωοτροφών.

NDA: Συμβολή σε μια υγιεινή διατροφή

Η Ομάδα NDA διαχειρίζεται αιτήματα που σχετίζονται με τη διατροφή του ανθρώπου, τα διαιτητικά προϊόντα και τις τροφικές αλλεργίες. Παράλληλα, παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη για σχετικά ζητήματα, όπως νέα τρόφιμα (δηλαδή τρόφιμα ή συστατικά τα οποία δεν καταναλώνονταν σε μεγάλες ποσότητες στην ΕΕ πριν από τις 15 Μαΐου 1997). Το 2008 σημαντικό μέρος του έργου της αφορούσε την ενημέρωση των διαιτητικών συστάσεων για τα θρεπτικά συστατικά και την ενέργεια, καθώς και του κανονισμού της ΕΕ για τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας.

Ο απώτερος στόχος των διατροφικών συστάσεων είναι να διασφαλιστεί ότι οι Ευρωπαίοι μπορούν να απολαύσουν μια δίαιτα που τους παρέχει ενέργεια και θρεπτικά συστατικά για βέλτιστη ανάπτυξη, λειτουργικότητα και υγεία καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να αναθεωρήσει και, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ενημερώσει τις προηγούμενες συστάσεις της επιστημονικής επιτροπής για τα τρόφιμα, στις οποίες ορίζονταν διαιτητικές προσλήψεις αναφοράς για την ενέργεια και ορισμένα θρεπτικά συστατικά. Το έργο της EFSA θα διασφαλίσει ότι η δράση της ΕΕ σε αυτό τον τομέα διατροφής στηρίζεται στις τελευταίες επιστημονικές συμβουλές.

Η EFSA ξεκίνησε το έργο της ενημέρωσης των διαιτητικών τιμών αναφοράς για την ενέργεια, το νερό, τους υδατάνθρακες, τα λίπη και τις πρωτεΐνες το 2008. Οι διαιτητικές τιμές αναφοράς περιλαμβάνουν διατροφικές συστάσεις και τιμές αναφοράς, όπως η μέση απαίτηση για το εκάστοτε θρεπτικό συστατικό, το επίπεδο επαρκούς πρόσληψης και το ελάχιστο όριο πρόσληψης.

Για τη διασφάλιση μιας συνεπούς προσέγγισης, η Ομάδα αρχικά στράφηκε σε αδιάσειστες επιστημονικές αρχές προκειμένου να ορίσει τις διαιτητικές τιμές αναφοράς. Παράλληλα, προετοίμασε ένα προσχέδιο γνώμης αναφορικά με τις διαιτητικές τιμές αναφοράς για το νερό, καθώς η επαρκής ενυδάτωση του οργανισμού έχει καθοριστική σημασία για τη διασφάλιση της διατροφικής ισορροπίας.

Για την ευρύτερη κατανόησή τους από το κοινό, είναι γενικά προτιμότερο οι συστάσεις για την πρόσληψη του κάθε θρεπτικού συστατικού ή των διαφόρων ουσιών ξεχωριστά να εκφράζονται με όρους τροφίμων. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να παράσχει κατευθυντήριες οδηγίες στα κράτη μέλη σχετικά με τη μετάφραση των συστάσεων βάσει των θρεπτικών συστατικών σε πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές διατροφής με βάση τα τρόφιμα. Αυτού του είδους οι κατευθυντήριες οδηγίες αποτελούν ειδικές συστάσεις κατανάλωσης τροφίμων για μια υγιεινή διατροφή βάσει των διατροφικών συστάσεων και των επιστημονικών στοιχείων σχετικά με τον συσχετισμό που υπάρχει μεταξύ μιας δίαιτας και μιας χρόνιας νόσου.

Κατά συνέπεια, η Ομάδα παραχώρησε ένα προσχέδιο γνώμης σχετικά με την επιστημονική διαδικασία στην οποία βασίζονται η ανάπτυξη, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των διαιτητικών κατευθυντήριων οδηγιών στην ΕΕ. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν είναι εφικτό να τεθούν λεπτομερείς και αποτελεσματικές κατευθυντήριες οδηγίες οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι σχετιζόμενες με τη δίαιτα προτεραιότητες ως προς τη δημόσια υγεία και τα πρότυπα κατανάλωσης τροφίμων ενδέχεται να διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Κατά συνέπεια, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη της ΕΕ να προσαρμόσουν τις κατευθυντήριες οδηγίες στις ανάγκες των πολιτών τους.

Τόσο το προσχέδιο γνώμης σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές διατροφής με βάση τα τρόφιμα όσο και η γενική της προσέγγιση ως προς τον προσδιορισμό των διαιτητικών τιμών αναφοράς υποβλήθηκαν το 2008 σε δημόσια διαβούλευση.

PLH: Η επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη εστιάζει στους κινδύνους που ενέχουν οι επιβλαβείς οργανισμοί των φυτών

Η Ομάδα της EFSA με θέμα την υγεία των φυτών (PLH) παρέχει επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τους κινδύνους που ενέχουν οι επιβλαβείς οργανισμοί των φυτών, οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν απειλή για τα φυτά, τα φυτικά προϊόντα ή τη βιοποικιλότητα της ΕΕ. Η Ομάδα αξιολογεί τους εν λόγω κινδύνους προκειμένου να διασφαλίσει την ασφάλεια και την ακεραιότητα της τροφικής αλυσίδας.

Το 2008 η EFSA ζήτησε από την Ομάδα PLH να καταρτίσει ένα έγγραφο καθοδήγησης για την εκτίμηση των αξιολογήσεων κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη και από άλλα μέρη. Οι αξιολογήσεις κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αιτιολόγηση των φυτοϋγειονομικών μέτρων που απαιτούνται βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ. Το έργο αυτό της Ομάδας PLH αποτελεί καινοτομία στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς μέχρι τη δεδομένη στιγμή δεν υπήρχε διαθέσιμη καμία σχετική καθοδήγηση.

Το έγγραφο καθοδήγησης περιγράφει τη διαδικασία και τα κριτήρια που πρέπει να ακολουθηθούν για μια επιστημονική εκτίμηση μιας αξιολόγησης κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών. Μια δημόσια διαβούλευση σχετικά με το εν λόγω έγγραφο ξεκίνησε στις αρχές του 2009.

Κατόπιν αιτημάτων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ομάδα PLH εξέδωσε 30 επιστημονικές γνώμες αναφορικά με επιβλαβείς οργανισμούς των φυτών. Η Ομάδα αξιολόγησε τους κινδύνους που τέθηκαν από διάφορους επιβλαβείς οργανισμούς που προσβάλλουν την μπανάνα και τα εσπεριδοειδή στα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα της Γουαδελούπης, της Γαλλικής Γουιάνας, της Μαρτινίκας και της Ρεουνιόν. Η Ομάδα εξέτασε τα έγγραφα που της παρασχέθηκαν από τις γαλλικές αρχές και ταυτοποίησε και αξιολόγησε περαιτέρω επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι περισσότεροι οργανισμοί που μελετήθηκαν θα μπορούσαν να αποτελέσουν απειλή για την παραγωγή τροφίμων στα συγκεκριμένα υπερπόντια διαμερίσματα και συνεπώς θα πρέπει να θεωρηθούν υποψήφιοι για ένταξη στη λίστα της ΕΕ με τους επιβλαβείς οργανισμούς.

PPR: Οι επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στα πτηνά και τα θηλαστικά

Η Ομάδα PPR ασχολείται με τα προϊόντα φυτοπροστασίας, ευρύτερα γνωστά ως παρασιτοκτόνα, και τα κατάλοιπά τους, εστιάζοντας στους κινδύνους για τον χρήστη/γεωργό, τους παρευρισκόμενους, τον καταναλωτή και το περιβάλλον. Συνεργάζεται στενά με το Τμήμα Αναθεώρησης των Αξιολογήσεων Κινδύνου των Παρασιτοκτόνων από Ομότιμους Ειδικούς (PRAPeR) της EFSA και παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε ζητήματα που δεν μπορούν να επιλυθούν από τις αντίστοιχες ομάδες ειδικών ή στις περιπτώσεις όπου απαιτείται περαιτέρω επιστημονική καθοδήγηση, κυρίως σε ό,τι αφορά την τοξικολογία, την οικοτοξικολογία και την τύχη και τη συμπεριφορά των παρασιτοκτόνων και των καταλοίπων τους στο περιβάλλον. Το 2006 η Ομάδα ξεκίνησε την αναθεώρηση και την ενημέρωση των υπαρχόντων ευρωπαϊκών εγγράφων καθοδήγησης, καθώς και την ανάπτυξη νέων.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, οι βιομηχανίες που επιθυμούν να λάβουν έγκριση διάθεσης παρασιτοκτόνων στην αγορά πρέπει να παρέχουν τις κατάλληλες πληροφορίες προκειμένου να καταστήσουν εφικτή την αξιολόγηση της άμεσης επίδρασής τους στην υγεία των ανθρώπων και των ζώων, καθώς και στο περιβάλλον από τα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, υπάρχουν διαθέσιμα πολυάριθμα έγγραφα καθοδήγησης που βοηθούν τα κράτη μέλη και τις βιομηχανίες να ανταποκριθούν σε αυτές τις υποχρεώσεις. Η Ομάδα PPR είναι υπεύθυνη για την ενημέρωση των εν λόγω εγγράφων καθοδήγησης υπό το φως των επιστημονικών προόδων, καθώς και για την εισήγηση νέων.

Κατά την αναθεώρηση του εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνου για τα πτηνά και τα θηλαστικά, η Ομάδα αναγνώρισε ότι η συγκεκριμένη αποστολή περιελάμβανε αρκετά ζητήματα διαχείρισης κινδύνου, όπως την απόφαση σχετικά με το απαιτούμενο επίπεδο προστασίας που δεν εντάσσεται στις αρμοδιότητες της EFSA. Συνεπώς, αποφάσισε να ακολουθήσει μια προσέγγιση δύο σταδίων.

Το 2008 η Ομάδα PPR υιοθέτησε μία γνώμη σχετικά με τις κατάλληλες μεθόδους για την αξιολόγηση της άμεσης επίδρασης των παρασιτοκτόνων στα πτηνά και τα θηλαστικά, έπειτα από διεξοδική δημόσια διαβούλευση και διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η συγκεκριμένη γνώμη αποτελεί μια ισχυρή επιστημονική βάση για τη διενέργεια μιας βελτιωμένης αξιολόγησης κινδύνου και θα βοηθήσει τις βιομηχανίες και τα κράτη μέλη να προστατεύσουν τα πτηνά και τα θηλαστικά από οποιαδήποτε πιθανή αρνητική επίπτωση.

Η Ομάδα αξιολόγησε την επίδραση των παρασιτοκτόνων στα πτηνά και τα θηλαστικά βάσει ποικίλων σεναρίων, λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες καλλιέργειες και τους διάφορους τρόπους χρήσης των παρασιτοκτόνων (π.χ. κόκκοι, επεξεργασία των σπόρων, ψεκασμοί). Χρησιμοποιήθηκε μια κλιμακούμενη προσέγγιση για την αξιολόγηση του κινδύνου θνησιμότητας και των αναπαραγωγικών επιπτώσεων στα πτηνά και τα θηλαστικά. Σε μια κλιμακούμενη προσέγγιση, η αξιολόγηση κινδύνου του παρασιτοκτόνου ξεκινά αρχικά με τη χρήση θεμελιωδών και περιοριστικών δεδομένων (π.χ. από μελέτες οξείας τοξικότητας). Εάν τα επίπεδα κινδύνου από αυτή την αξιολόγηση δεν είναι αποδεκτά σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, τα δεδομένα που προκύπτουν από πιο σύνθετες μελέτες εξετάζονται σε μια υψηλότερη κλίμακα για περισσότερο ρεαλιστικά αποτελέσματα και για τον περιορισμό της αβεβαιότητας.

Σε ένα δεύτερο στάδιο, μια κοινή ομάδα εργασίας που συγκροτείται από εκπροσώπους της EFSA και διαχειριστές κινδύνου από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη χρησιμοποιεί τη γνώμη και επικεντρώνεται στις πτυχές που αφορούν τη διαχείριση κινδύνου.

AMU: Η διαταραχή κατάρρευσης αποικίας στις ευρωπαϊκές μέλισσες

Το Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης (AMU) παρέχει τεχνική και μεθοδολογική υποστήριξη για τις αξιολογήσεις κινδύνου, καθώς και ποσοτική υποστήριξη για τη λήψη αποφάσεων στα διάφορα τμήματα όλων των διευθύνσεων της EFSA. Επιπλέον, το Τμήμα αυτό έχει αναλάβει την εφαρμογή και την εναρμόνιση ποσοτικών ή ποιοτικών μεθόδων αξιολόγησης επιστημονικού κινδύνου, καθώς και την ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων υποστήριξης λήψης αποφάσεων.

Από το 2003 υπάρχουν αναφορές στην Ευρώπη και την Αμερική για σημαντικές απώλειες στον πληθυσμό των ενήλικων μελισσών στις κυψέλες. Οι μελισσοκόμοι έχουν αναφέρει ότι στην κυψέλη παραμένει μία ζωντανή βασίλισσα αλλά καμία εργάτρια. Στο φαινόμενο αυτό έχει αποδοθεί ο όρος διαταραχή κατάρρευσης αποικίας (CCD). Αν και η αιτία εξαφάνισης των ενήλικων μελισσών δεν μπορεί να εξακριβωθεί, θεωρείται ότι είναι πολυπαραγοντική. Ως πιθανές αιτίες έχουν εξεταστεί οι παθογόνοι παράγοντες, τα παράσιτα, η έκθεση σε παρασιτοκτόνα, η έλλειψη τροφής, οι μελισσοκομικές πρακτικές και οι δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες. Η μείωση του πληθυσμού των μελιτοφόρων μελισσών θα μπορούσε να έχει σοβαρό αντίκτυπο στη γεωργική παραγωγή, καθώς οι μέλισσες κατέχουν σημαντικό ρόλο στην επικονίαση ορισμένων φυτών.

Η ομάδα εργασίας για τη «θνησιμότητα, την κατάρρευση και την εξασθένηση των κυψελών» της Agence Française de Securité des Aliments, αναζητώντας πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη προγραμμάτων παρακολούθησης για κατάλοιπα χημικών ουσιών στο μέλι, προγραμμάτων επιτήρησης για την κατάρρευση, την εξασθένηση και τη θνησιμότητα των μελισσών, καθώς και δεδομένα σχετικά με τα επίπεδα παραγωγής μελιού στην ΕΕ, ήρθε σε επαφή με την EFSA τον Μάρτιο του 2008. Μέσω του δικτύου των εθνικών εστιακών σημείων της Network of National Focal Points (βλ. σ. 00), η EFSA διένειμε ένα ερωτηματολόγιο στις εθνικές αρχές που ζητούσαν τέτοιου είδους δεδομένα. Οι απαντήσεις 22 κρατών μελών, καθώς και της Νορβηγίας και της Ελβετίας, αποτέλεσαν τη βάση για την έκθεση σχετικά με τη θνησιμότητα και την επιτήρηση των μελισσών στην Ευρώπη που δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο του 2008 από το Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης της EFSA.

Η έκθεση αυτή ταυτοποίησε 17 προγράμματα επιτήρησης σε 16 χώρες. Τα αναφερθέντα ποσοστά θνησιμότητας κυμαίνονταν από 7 έως 50 %. Το υψηλότερο ποσοστό θνησιμότητας για το 2007 αναφέρθηκε στην Ιταλία (40–50 %). Οι διάφορες μεθοδολογίες που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιτήρησης και οι διάφορες εκβάσεις που καταγράφηκαν καθιστούν δύσκολη τη σύγκριση των αναφερθέντων ποσοστών θνησιμότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για τον λόγο αυτό, η EFSA προχώρησε σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για μια συγκεντρωτική μελέτη σε ευρωπαϊκή κλίμακα σχετικά με το σύνδρομο CCD υπό το άρθρο 36 (βλ. σ. 43) του ιδρυτικού κανονισμού της και το 2008 παραχώρησε επιδότηση ύψους 100 000 ευρώ σε μια κοινοπραξία ευρωπαϊκών επιστημονικών ινστιτούτων. Το πρόγραμμα διάρκειας εννιά μηνών ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2009. Η μελέτη περιλαμβάνει την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την περιγραφή των ενεργών προγραμμάτων επιτήρησης και την ταξινόμηση και προσεκτική εξέταση των ιστορικών δεδομένων θνησιμότητας για τη διευκόλυνση της διενέργειας μιας αντικειμενικής αξιολόγησης όλων των πιθανών αιτιών του συνδρόμου CCD. Τα αποτελέσματα της μελέτης θα προετοιμάσουν το έδαφος και θα κατευθύνουν την έρευνα στην κάλυψη ταυτοποιημένων κενών στην επιστημονική γνώση.

DATEX: Ποιος τρώει τι στην Ευρώπη

Το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης της EFSA (DATEX) συλλέγει και αναλύει δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων και την ανίχνευση χημικών ουσιών στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές για τη διενέργεια αξιολογήσεων σχετικά με την έκθεση σε αυτές σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Τμήμα συμβάλλει επίσης στην επιστημονική ανάπτυξη και την εφαρμογή νέων μεθόδων αξιολόγησης της έκθεσης. Το 2008 δημιουργήθηκε επίσης η πρώτη ευρωπαϊκή βάση δεδομένων με διατροφικές πληροφορίες σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Η γνώση των τροφίμων που καταναλώνουν οι καταναλωτές παίζει καθοριστικό ρόλο στην εκτίμηση της έκθεσής τους σε κινδύνους που σχετίζονται, για παράδειγμα, με τα μολυσμένα τρόφιμα. Κατά συνέπεια, τα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων τροφοδοτούν τις αξιολογήσεις κινδύνου. Η ποιότητα των δεδομένων μπορεί επίσης να επηρεάσει τις αξιολογήσεις κινδύνου. Αν και τα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων που προκύπτουν από τις διατροφικές έρευνες είναι διαθέσιμα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, δεν εφαρμόζεται καμία ενιαία μεθοδολογία έρευνας στα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα η διαθεσιμότητα των δεδομένων να είναι περιορισμένη.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, το Τμήμα DATEX ανέπτυξε την «Ευρωπαϊκή συνοπτική βάση δεδομένων για την κατανάλωση τροφίμων» που εγκαινιάστηκε την άνοιξη του 2008. Πρόκειται για την πρώτη βάση δεδομένων στην Ευρώπη που συγκεντρώνει διατροφικές πληροφορίες από τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ.

Έως τα τέλη του 2008 η συνοπτική βάση δεδομένων περιελάμβανε δεδομένα από 19 ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων σε επίπεδο ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων τόσο των μέσων προσλήψεων όσο και των υψηλών εκατοστημορίων πρόσληψης. Περιλαμβάνει 15 γενικές κατηγορίες (π.χ. γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα) και 21 υποκατηγορίες (π.χ. τυρί). Τα δεδομένα έχουν εναρμονιστεί στο μέτρο του δυνατού. Τα δεδομένα αυτά, διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο της EFSA, θα βοηθήσουν τους επιστήμονες εντός και πιθανώς εκτός της EFSA να διενεργήσουν προκαταρκτικές αξιολογήσεις σχετικά με την έκθεση των καταναλωτών και να θέσουν προτεραιότητες κατά την αξιολόγηση των κινδύνων που συσχετίζονται με τα τρόφιμα. Για παράδειγμα, στην περίπτωση του επιμολυσμένου με διοξίνη ιρλανδικού χοιρινού κρέατος τον Δεκέμβριο του 2008, η βάση δεδομένων παρείχε την απαιτούμενη υποστήριξη στην EFSA για την αξιολόγηση των κινδύνων για τους ευρωπαίους καταναλωτές.

Ωστόσο, απαιτούνται λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων στην Ευρώπη για την αξιολόγηση της συνολικής έκθεσης των καταναλωτών. Η υπάρχουσα βάση δεδομένων θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την EFSA στο εγχείρημά της να αναπτύξει μια πιο ολοκληρωμένη βάση δεδομένων, η οποία θα περιέχει πληροφορίες για πιο εξειδικευμένες κατηγορίες τροφίμων και για ειδικές ομάδες πληθυσμού (π.χ. παιδιά).

Το έργο ξεκίνησε το 2008 με στόχο την εναρμόνιση των μεθόδων έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η δημιουργία μιας εναρμονισμένης βάσης δεδομένων που περιέχει αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων θα αποτελέσει επίσης σημαντικό κομμάτι του έργου της EFSA ως προς την αξιολόγηση των ισχυρισμών διατροφής και υγείας αναφορικά με συγκεκριμένους τύπους τροφίμων. Η βάση αυτή θα χρησιμοποιηθεί από τους διαχειριστές κινδύνου για τον καθορισμό περιγραμμάτων θρεπτικών συστατικών.

EMRISK: Προσδιορισμός των αναδυόμενων κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων

Το Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων της EFSA (EMRISK) είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη διαδικασιών συστηματικής συλλογής ενημερωμένων πληροφοριών με στόχο τον προσδιορισμό και την ανάλυση των αναδυόμενων κινδύνων που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών. Η κλιματική αλλαγή, η οποία μπορεί να επηρεάσει πολλές πτυχές της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, αποτελεί σημαντικό ζήτημα για το Τμήμα EMRISK.

Το Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων της EFSA (EMRISK) συστάθηκε με σκοπό να συμβάλλει στη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών στην Ευρώπη μέσω του έγκαιρου εντοπισμού των αναδυόμενων κινδύνων βάσει καθορισμένων, αυτοματοποιημένων διαδικασιών παρακολούθησης, συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών και δεδομένων.

Η EFSA, τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην ασφάλεια τροφίμων και ζωοτροφών έχουν δεσμευτεί να θεμελιώσουν και να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αναδυόμενων κινδύνων. Η ανάπτυξη μιας τέτοιας προσέγγισης θα πρέπει να επιτρέπει τη γρήγορη ανταπόκριση των διαχειριστών κινδύνου με απώτερο σκοπό τον περιορισμό των δυνητικών επιπτώσεων των κινδύνων.

Ο εντοπισμός των πρώιμων ενδείξεων αναδυόμενων κινδύνων αποτελεί σημαντική πρόκληση. Το Τμήμα αναπτύσσει ειδικά εργαλεία παρακολούθησης για την εκπλήρωση της αποστολής του. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται το σύστημα παρακολούθησης των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης και το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές.

Η παγκόσμια κλιματική αλλαγή ενδέχεται να θέσει νέες προκλήσεις και συνεπώς να προκύψουν πιθανές πηγές αναδυόμενων κινδύνων. Ενώ κατά πάσα πιθανότητα θα επηρεαστεί ολόκληρη η τροφική αλυσίδα, αναμένεται να ανακύψουν συγκεκριμένα προβλήματα που σχετίζονται με την υγεία των φυτών, την απόδοση των καλλιεργειών, την ποιότητα του εδάφους, τους βιολογικούς κινδύνους, τους ρυπαντές των τροφίμων, την υγεία των ζώων και τη χρήση παρασιτοκτόνων. Για παράδειγμα, καθώς τα ακραία καιρικά φαινόμενα γίνονται όλο και συχνότερα, οι τοξίνες των μυκήτων που μολύνουν τους υγρούς σπόρους αναμένεται να αυξηθούν. Άλλες πιθανές επιπτώσεις περιλαμβάνουν τη νέα γεωγραφική κατανομή των ασθενειών και την εμφάνιση νέων ασθενειών.

Πρόσφατα, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, η EFSA ξεκίνησε συστηματική αναθεώρηση των υπαρχόντων και των ελλιπών δεδομένων για το κλίμα και για τα στάδια ανάπτυξης των φυτών. Στο πλαίσιο του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας διατροφής που έλαβε χώρα στη Ρώμη τον Οκτώβριο του 2008, η EFSA διοργάνωσε σε συνεργασία με την ΠΟΥ και τη FAO ένα σεμινάριο σχετικά με τις δυνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ασφάλεια των τροφίμων και του νερού, στη διατροφή και την υγεία.
Από το 2009, ως ένα πρώτο βήμα, το Τμήμα EMRISK θα αναλάβει τον συντονισμό της συλλογής δεδομένων σχετικά με ταυτοποιημένους αναδυόμενους κινδύνους, οι οποίοι ενδεχομένως οφείλονται στην κλιματική αλλαγή και οι οποίοι πρόκειται να αναλυθούν περαιτέρω στο άμεσο μέλλον.

PRAPeR: Αξιολόγηση της ασφάλειας των δραστικών ουσιών των παρασιτοκτόνων

Το Τμήμα Αναθεώρησης των Αξιολογήσεων Κινδύνου των Παρασιτοκτόνων από Ομότιμους Ειδικούς (PRAPeR) είναι υπεύθυνο για την ομότιμη αξιολόγηση των δραστικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στα προϊόντα φυτοπροστασίας. Οι αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αναθεωρήσεων από ομότιμους ειδικούς, αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αποφασίσει εάν η ουσία θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη θετική λίστα της ΕΕ με τις επιτρεπόμενες ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ευρωπαϊκά προϊόντα. Επιπλέον, το Τμήμα συμμετέχει στην αξιολόγηση κινδύνου των καταναλωτών που εκτίθενται σε κατάλοιπα παρασιτοκτόνων μέσω τροφίμων. Αυτή η αξιολόγηση κινδύνου αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό των ανώτατων ορίων καταλοίπων (ΑΟΚ) υπό την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Το 1993 υπήρχαν περίπου 900 δραστικές ουσίες, οι οποίες χρησιμοποιούνταν σε προϊόντα φυτοπροστασίας στα κράτη μέλη. Για την προστασία των ευρωπαίων καταναλωτών, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος κρίθηκε απαραίτητη μια εναρμονισμένη προσέγγιση αξιολόγησης κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργήθηκε το ευρωπαϊκό πρόγραμμα αναθεώρησης των αξιολογήσεων κινδύνου των παρασιτοκτόνων από ομότιμους ειδικούς με στόχο την αξιολόγηση όλων των δραστικών ουσιών που υπήρχαν διαθέσιμες στην αγορά της ΕΕ το 1993 («υπάρχουσες δραστικές ουσίες»). Επίσης, αξιολογήθηκαν και οι «νέες ουσίες» που διατίθενται στην αγορά από το 1993.

Τα κράτη μέλη διενεργούν μια αρχική αξιολόγηση. Για την ομότιμη αναθεώρηση αυτής της αρχικής αξιολόγησης υπεύθυνο είναι το Τμήμα PRAPeR, και αυτή η διαδικασία οδηγεί σε πορίσματα για κάθε δραστική ουσία. Το τρέχον έτος, το Τμήμα PRAPeR εξέδωσε τριπλάσιο αριθμό εκθέσεων συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Εφαρμόζοντας βελτιστοποιημένες διαδικασίες ομότιμης αναθεώρησης, το Τμήμα κατέληξε σε πορίσματα σχετικά με 62 δραστικές ουσίες. Τα πορίσματα αυτά προωθήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αποφασίσει εάν η εκάστοτε δραστική ουσία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ευρωπαϊκά προϊόντα. Εάν η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι θετική, η δραστική ουσία συμπεριλαμβάνεται στην αντίστοιχη θετική λίστα της ΕΕ.

Το Τμήμα συμμετέχει επίσης στην αξιολόγηση κινδύνου των καταλοίπων των παρασιτοκτόνων που ανιχνεύονται στα τρόφιμα. Η EFSA παρείχε τη βάση για τον καθορισμό των ΑΟΚ για 200 περίπου δραστικές ουσίες, γεγονός το οποίο αποτέλεσε απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη ισχύος του κανονισμού της ΕΕ για τα ΑΟΚ. Από την 1η Σεπτεμβρίου 2008 το Τμήμα έχει αναλάβει την αξιολόγηση κινδύνου του καθορισμού ή της τροποποίησης των ΑΟΚ. Το 2008 το Τμήμα εξέδωσε επτά αιτιολογημένες γνώμες σχετικά με τον καθορισμό των νέων ΑΟΚ, καθώς και δώδεκα αιτιολογημένες γνώμες αναφορικά με τα ΑΟΚ ορισμένων δραστικών ουσιών, τα οποία προκαλούν ανησυχίες, κατόπιν ειδικού αιτήματος της Επιτροπής.

Οι αξιολογήσεις κινδύνου του Τμήματος παρέχουν στους διαχειριστές κινδύνου την απαιτούμενη υποστήριξη για τον καθορισμό, την τροποποίηση ή τη διαγραφή των ΑΟΚ στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ. Στα επόμενα χρόνια, ένα από τα καθήκοντα του Τμήματος θα είναι και η αναθεώρηση των ΑΟΚ για περισσότερες από 300 δραστικές ουσίες. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες γι' αυτό το έργο ξεκίνησαν το 2008.

SCO: Μια βάση δεδομένων εμπειρογνωμόνων για την προώθηση της συγκέντρωσης επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας

Το Τμήμα Επιστημονικής Συνεργασίας (SCO) προάγει την επιστημονική συνεργασία και την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών μεταξύ της EFSA και των εθνικών οργανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων των κρατών μελών της ΕΕ. Το 2008, μεταξύ των πολυάριθμων δραστηριοτήτων της, το Τμήμα SCO ανέλαβε τη δημιουργία της βάσης δεδομένων εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων της EFSA.

Η EFSA έχει στόχο την παροχή έγκαιρης, υψηλής ποιότητας επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης στους ευρωπαίους διαχειριστές κινδύνου για τη χάραξη πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της αποτελεσματικής συγκέντρωσης επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά και εκτός ευρωπαϊκών συνόρων. Γι' αυτό τον σκοπό, η EFSA, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, εγκαινίασε επίσημα μια βάση δεδομένων εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων στις 5 Ιουνίου 2008.

Με τη δημιουργία αυτής της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, η EFSA ενισχύει την ικανότητά της να διενεργεί αξιολογήσεις κινδύνου και μεγιστοποιεί τη διαφάνεια της διαδικασίας μέσω της οποίας επιλέγονται οι εμπειρογνώμονες. Τέλος, η εν λόγω βάση δεδομένων βοηθά την επιστημονική επιτροπή και τις επιστημονικές ομάδες της EFSA στη διεκπεραίωση του επιστημονικού τους έργου. Η βάση δεδομένων είναι επίσης διαθέσιμη σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ για την επιλογή εμπειρογνωμόνων με σκοπό την εκπλήρωση του επιστημονικού τους έργου. Αυτό με τη σειρά του δίνει τη δυνατότητα τόσο στην EFSA όσο και στις εθνικές αρχές να ανταποκρίνονται πιο αποτελεσματικά και με περισσότερη ευελιξία στον αυξανόμενο φόρτο εργασίας, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις πολύ εξειδικευμένου, μη προγραμματισμένου και επείγοντος έργου.

Οι επιστήμονες με σχετική κατάρτιση σε όλους τους τομείς του πεδίου δραστηριοτήτων της EFSA, όπως στην ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, στη διατροφή, στην τοξικολογία, στη χημεία, στην υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, στην προστασία και την υγεία των φυτών καλούνται να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής. Μέχρι το τέλος του 2008 περισσότεροι από 1 000 ειδικοί επιστήμονες είχαν υποβάλει αίτηση συμπερίληψης στη βάση δεδομένων εμπειρογνωμόνων. Οι αιτήσεις που λαμβάνονται αξιολογούνται σε τακτική βάση από την EFSA.

Το εργαλείο αναζήτησης που δίνει τη δυνατότητα στην EFSA και τα κράτη μέλη να εντοπίζουν εμπειρογνώμονες μέσω των μελών του συμβουλευτικού σώματος είναι διαθέσιμο από τα τέλη Νοεμβρίου του 2008. Η βάση δεδομένων παραμένει μόνιμα ανοικτή σε αιτήσεις νέων εμπειρογνωμόνων.

Ζωονόσοι: Οι τελευταίες τάσεις των παθογόνων μικροοργανισμών που προκαλούν τροφικές λοιμώξεις

Το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων για τις Ζωονόσους της EFSA είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και την εξέταση των δεδομένων σχετικά με τις ζωονόσους, τη μικροβιακή αντοχή και τις τροφικές λοιμώξεις. Τα δεδομένα υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και άλλες χώρες που διαβιβάζουν στοιχεία.

Οι ζωονόσοι είναι ασθένειες ή λοιμώξεις που μπορούν να μεταδοθούν από τα ζώα στον άνθρωπο. Οι λοιμώξεις μεταδίδονται απευθείας από τα ζώα ή με την κατανάλωση μολυσμένων τροφίμων. Οι ζωονόσοι μπορεί να προκαλέσουν από ήπια συμπτώματα έως απειλητικές για τη ζωή καταστάσεις.

Κάθε χρόνο το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων για τις Ζωονόσους εκδίδει την Ετήσια Περιληπτική Έκθεση της Κοινότητας, στην οποία επισημαίνονται οι τελευταίες τάσεις και παρέχεται επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη στους ευρωπαίους διαχειριστές κινδύνου. Η έκθεση αυτή, η μοναδική συστηματική διεθνής μελέτη αυτού του είδους, εκπονείται από κοινού με το ECDC.

Η Ειδική Ομάδα με θέμα τις Ζωονόσους, ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο εθνικών εκπροσώπων, συνδράμει την EFSA στο έργο της συγκεντρώνοντας και κοινοποιώντας πληροφορίες σχετικά με τις ζωονόσους στα ζώα και τα τρόφιμα στις χώρες τις οποίες εκπροσωπούν. Το 2008 ελήφθησαν πληροφορίες από 27 κράτη μέλη και τέσσερις τρίτες χώρες. Οι συνηθέστερες τροφικές λοιμώξεις στους ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλονται στους παθογόνους μικροοργανισμούς *καμπυλοβακτηρίδιο, σαλμονέλα* και *λιστέρια*. Ορισμένα σημαντικά σημεία από την έκθεση του έτους 2007:

- η καμπυλοβακτηρίωση ήταν για μια ακόμη φορά η συχνότερα αναφερθείσα νόσος ζωονοτικού τύπου στον άνθρωπο, με ολοένα και αυξανόμενο αριθμό περιστατικών στα περισσότερα κράτη μέλη. Το μεγαλύτερο ποσοστό θετικών για *καμπυλοβακτηρίδιο* δειγμάτων σε τρόφιμα αναφέρθηκε σε νωπό κρέας πουλερικών, όπου, κατά μέσο όρο, το 24 % των δειγμάτων που ελέγχθηκαν ήταν θετικά·
- για τέταρτη συνεχή χρονιά, οι περιπτώσεις σαλμονέλωσης σε ανθρώπους μειώθηκαν. Ωστόσο, εξακολουθεί να παραμένει η δεύτερη συνηθέστερα αναφερόμενη νόσος ζωονοτικού τύπου στην ΕΕ. Οι κυριότερες πηγές των ανθρώπινων λοιμώξεων είναι τα αυγά, το χοιρινό κρέας και το κρέας των πουλερικών·
- το 2007 ήταν το πρώτο έτος υποχρεωτικής εφαρμογής νέων προγραμμάτων ελέγχου για τη *σαλμονέλα* στα σμήνη πουλερικών αναπαραγωγής. Ήδη 15 κράτη μέλη ανέφεραν επίπεδα *σαλμονέλας* κάτω από τον στόχο μείωσης του 1 % που ορίζεται από τη νομοθεσία της ΕΕ·
- ο αριθμός των περιπτώσεων λιστερίωσης στους ανθρώπους (1 557) ήταν ο ίδιος με το 2006, παρά το γεγονός ότι το ποσοστό θνησιμότητας της τάξεως του 20 % ήταν υψηλότερο, κυρίως μεταξύ των ευπαθών ομάδων, όπως οι ηλικιωμένοι. Η *λιστέρια* σε σπάνιες περιπτώσεις ανιχνεύθηκε σε επίπεδα άνω του νομίμου ορίου ασφάλειας σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα, ωστόσο, τα ευρήματα άνω του συγκεκριμένου ορίου στις περισσότερες περιπτώσεις αφορούσαν το καπνιστό ψάρι, τα προϊόντα κρέατος και το τυρί.

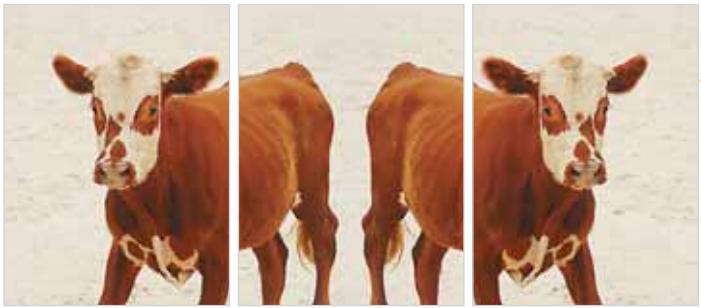

2.2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Κλωνοποίηση ζώων: Ένα σύνθετο ζήτημα υπό εξέλιξη

Καθώς η κλωνοποίηση ζώων προχωρά, το σενάριο για διατροφικά προϊόντα που παράγονται από κλώνους ή τους απογόνους τους γίνεται εμπορική πραγματικότητα. Για τον λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε την επιστημονική γνώμη της EFSA σχετικά με τις επιπτώσεις της κλωνοποίησης ζώων στην ασφάλεια των τροφίμων, στην υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων και στο περιβάλλον. Η EFSA ανέθεσε στην επιστημονική επιτροπή της (SC) να προετοιμάσει αυτή τη γνώμη.

Η γνώμη της SC βασίστηκε σε επιστημονικές δημοσιεύσεις αναθεωρημένες από ομότιμους ειδικούς, δεδομένα και άλλες πληροφορίες που κρίθηκαν αξιόπιστες. Η SC ζήτησε επίσης την επιστημονική συμβολή και τρίτων μερών. Στην αξιολόγηση κινδύνου της SC εντοπίστηκαν ασάφειες λόγω του περιορισμένου αριθμού των διαθέσιμων μελετών. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν ελλιπή στοιχεία σε ό,τι αφορά ζητήματα ορθής μεταχείρισης των ζώων. Ελήφθησαν υπόψη μόνο οι χοίροι και τα βοοειδή, καθώς τα δεδομένα για τα υπόλοιπα είδη ήταν ανεπαρκή.

Η SC εξέδωσε ένα προσχέδιο γνώμης για δημόσια διαβούλευση τον Ιανουάριο του 2008 και έλαβε 285 επιστημονικά αποτελέσματα από περισσότερα από 64 μέρη, μεταξύ των οποίων και μεμονωμένα άτομα, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, οργανισμούς του κλάδου και εθνικούς φορείς αξιολόγησης. Αυτά τα επιστημονικά αποτελέσματα ελήφθησαν υπόψη στην τελική γνώμη που υιοθετήθηκε από την ολομέλεια της SC τον Ιούλιο του 2008.

Ορισμένα από τα κύρια συμπεράσματα που εξήχθησαν ήταν τα εξής:

- διαπιστώθηκαν σημαντικά ζητήματα υγείας και ορθής μεταχείρισης των ζώων που αφορούσαν ένα τμήμα φερουσών μητέρων και κλώνων. Τα ζητήματα αυτά μπορεί να είναι συχνότερα και μεγαλύτερης βαρύτητας σε σχέση με τα συμβατικά εκτρεφόμενα ζώα·
- η συνηθέστερη τεχνική κλωνοποίησης των ζώων, η μεταφορά πυρήνα σωματικού κυττάρου (SCNT), μπορεί να παράγει υγιείς κλώνους βοοειδών και χοίρων και υγιείς απογόνους·
- δεν υπάρχουν ενδείξεις ύπαρξης διαφορών ως προς την ασφάλεια του κρέατος και του γάλακτος των υγιών κλώνων και των απογόνων τους έναντι του κρέατος και του γάλακτος των συμβατικά εκτρεφόμενων ζώων·
- δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι οι κλώνοι ή οι απόγονοί τους θα μπορούσαν να θέσουν οποιονδήποτε νέο περιβαλλοντικό κίνδυνο, ωστόσο τα διαθέσιμα δεδομένα ήταν περιορισμένα.

Η SC συνέστησε την προσεκτική παρατήρηση και παρακολούθηση της υγείας και της ορθής μεταχείρισης των κλώνων καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Μόλις καταστούν διαθέσιμα τα σχετικά δεδομένα, θα πρέπει να διενεργηθούν περαιτέρω αξιολογήσεις κινδύνου στα τροφοπαραγωγικά ζώα, εκτός των χοίρων και των βοοειδών, που επίσης παρήχθησαν μέσω της τεχνικής SCNT.

Επιπλέον, η SC συνέστησε την περαιτέρω διερεύνηση των αιτιών παθολογικών καταστάσεων και θνησιμότητας στους κλώνους. Επιπλέον, θα πρέπει να μελετηθεί η ευαισθησία των κλώνων και των απογόνων τους στις νόσους σε συμβατικές συνθήκες εκτροφής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξετάσει εάν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ή μέτρα για τα κλωνοποιημένα ζώα, τους απογόνους και τα προϊόντα τους, όπως το κρέας και το γάλα.

Η κλωνοποίηση βρίσκεται στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος τόσο για επιστημονικούς όσο και για δεοντολογικούς λόγους. Η δεοντολογία δεν εντάσσεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της EFSA και αποτελεί ευθύνη της Ευρωπαϊκής Ομάδας Δεοντολογίας της Επιστήμης και των Νέων Τεχνολογιών.

Ισχυρισμοί διατροφής: Διασφάλιση ενημερωμένων και εύλογων επιλογών από τους καταναλωτές

Όλο και περισσότερα τρόφιμα στα οποία αναγράφονται ισχυρισμοί για διατροφικά ή σχετικά με την υγεία οφέλη εμφανίζονται στα ράφια των καταστημάτων της ΕΕ. Οι διατροφικοί ισχυρισμοί αναφέρονται σε ευεργετικές θρεπτικές ιδιότητες, όπως «χαμηλά λιπαρά», «υψηλή περιεκτικότητα σε ίνες» ή «χωρίς προσθήκη ζάχαρης». Οι ισχυρισμοί υγείας υποδεικνύουν έναν συσχετισμό ανάμεσα στην κατανάλωση ενός δεδομένου τροφίμου και την υγεία, όπως «ανάπτυξη των οστών» ή «μείωση των επιπέδων χοληστερόλης».

Καθοδήγηση και παροχή επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης

Η εμπιστοσύνη σε αυτούς τους ισχυρισμούς είναι ουσιαστική προκειμένου οι καταναλωτές να κάνουν ενημερωμένες και εύλογες επιλογές. Ως εκ τούτου, τον Δεκέμβριο του 2006 οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων της ΕΕ υιοθέτησαν έναν κανονισμό σχετικά με τη χρήση των ισχυρισμών διατροφής και υγείας για τα τρόφιμα, θέτοντας εναρμονισμένους κανόνες, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για την τήρηση ορισμένων περιγραμμάτων θρεπτικών συστατικών όσον αφορά τα προϊόντα στα οποία αναγράφονται ισχυρισμοί. Ο κανονισμός διασφαλίζει ότι όλοι οι ισχυρισμοί που προβάλλονται για τα προϊόντα διατροφής είναι σαφείς, ακριβείς και τεκμηριώνονται από επιστημονικά στοιχεία. Τα μοναδικά προϊόντα στα οποία θα επιτρέπεται η αναφορά ισχυρισμών για διατροφικά ή σχετικά με την υγεία οφέλη στην ετικέτα ή στο σχετικό διαφημιστικό υλικό τους είναι τα προϊόντα που πραγματικά προσφέρουν αυτά τα οφέλη.

Η EFSA παρείχε επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την κατάρτιση περιγραμμάτων θρεπτικών συστατικών. Παράλληλα, εξέδωσε κατευθυντήριες οδηγίες για τους αιτούντες σχετικά με την υποβολή των ισχυρισμών υγείας. Το 2008 οι δύο κυριότερες αποστολές της αναφορικά με την υποστήριξη της εφαρμογής του κανονισμού περιελάμβαναν τα εξής:

- παροχή επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης για την κατάρτιση μιας ευρωπαϊκής λίστας με τους επιτρεπόμενους λειτουργικούς ισχυρισμούς υγείας (όπως π.χ. «το ασβέστιο κάνει καλό στην υγεία σας») έως τον Ιανουάριο του 2010·
- αξιολόγηση του εάν οι νέοι λειτουργικοί ισχυρισμοί υγείας βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων ή οι ισχυρισμοί αναφορικά με τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης κάποιας νόσου και την ανάπτυξη ή την υγεία των παιδιών είναι επιστημονικά αξιόπιστοι και τεκμηριωμένοι.

Η διαδικασία κατάρτισης της λίστας με τους «λειτουργικούς» ισχυρισμούς

Οι «λειτουργικοί» ισχυρισμοί υπό το άρθρο 13 είναι ισχυρισμοί υγείας, οι οποίοι αναφέρονται στον ρόλο ενός θρεπτικού συστατικού ή ουσίας στην ανάπτυξη και τη λειτουργία του οργανισμού, στις ψυχολογικές και συμπεριφορικές λειτουργίες, στην απώλεια και τον έλεγχο του σωματικού βάρους ή τη μείωση της όρεξης. Τον Ιούλιο του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να προετοιμάσει μια επιστημονική γνώμη σχετικά με τη λίστα των επιτρεπόμενων ισχυρισμών υγείας της Κοινότητας, παρέχοντάς της ένα προσχέδιο λίστας με 2 870 καταχωρίσεις. Η λίστα αυτή περιελάμβανε έναν συνδυασμό περίπου 44 000 ισχυρισμών από διάφορα κράτη μέλη και εξετάστηκε από την Επιτροπή. Η λίστα που κατατέθηκε τον Ιούλιο ενημερώθηκε από την Επιτροπή τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2008. Οι ενημερώσεις περιελάμβαναν περαιτέρω ισχυρισμούς που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη και ορισμένες τροποποιήσεις στους ισχυρισμούς που είχαν ήδη υποβληθεί. Κάθε καταχώριση στη λίστα περιλαμβάνει ένα συστατικό τροφίμων, τον συσχετισμό του με την υγεία και ένα παράδειγμα διατύπωσης. Μέχρι το τέλος του 2008 η EFSA είχε λάβει συνολικά 4 185 βασικές καταχωρίσεις ισχυρισμών υγείας, στις οποίες λαμβάνονταν υπόψη οι συνθήκες χρήσης και οι διαθέσιμες αναφορές για περίπου 10 000 παρόμοιους ισχυρισμούς υγείας.

Προτού προχωρήσει στην επιστημονική αξιολόγηση των ισχυρισμών, η EFSA προέβη σε μια προκαταρκτική εξέταση των ισχυρισμών που περιλαμβάνονταν στο προσχέδιο λίστας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία εντοπίστηκαν αρκετοί ισχυρισμοί για τους οποίους απαιτείται περαιτέρω διευκρίνιση των σχετικών πληροφοριών πριν από την αξιολόγησή τους.

Για τη βελτιστοποίηση του επιστημονικού της έργου, η Ομάδα NDA όρισε αρκετές υποομάδες εργασίας επιστημονικών εμπειρογνωμόνων με εμπειρία σε διάφορους τύπους ισχυρισμών. Το 2008 η EFSA εκπλήρωσε ένα σημαντικό κομμάτι του προπαρασκευαστικού της έργου και σκοπεύει να τηρήσει την προθεσμία της 31ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους εν λόγω ισχυρισμούς που συμπεριελήφθησαν στη λίστα που κατατέθηκε τον Ιούλιο του 2008 και για τους οποίους ελήφθησαν επαρκή δεδομένα.

40 γνωμοδοτήσεις για το 2008

Έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2008 η Ομάδα NDA είχε επίσης υιοθετήσει 35 γνώμες αναφορικά με ισχυρισμούς που σχετίζονται με τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης κάποιας νόσου και την ανάπτυξη ή την υγεία των παιδιών και πέντε γνώμες αναφορικά με ισχυρισμούς που βασίζονται σε νέα επιστημονικά στοιχεία. Ο ρόλος της EFSA είναι να πιστοποιεί εάν οι ισχυρισμοί υγείας τεκμηριώνονται από επιστημονικά στοιχεία, παρέχοντας τη γνώμη της εντός πέντε μηνών από τη λήψη των συμπληρωμένων αιτήσεων. Οι γνώμες υιοθετήθηκαν και δημοσιεύτηκαν εντός της προθεσμίας που είχε οριστεί από τον κανονισμό και είναι πλέον διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της EFSA. Βάσει αυτών των γνωμών, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα αποφασίσουν εάν και με ποιον τρόπο θα εγκρίνουν τους εν λόγω ισχυρισμούς για μελλοντική χρήση στα τρόφιμα.

Γρήγορη ανταπόκριση στους κινδύνους για τη δημόσια υγεία

Στόχος της EFSA είναι να αποτελεί μια αξιόπιστη πηγή υποστήριξης με εξαιρετική ανταποκρισιμότητα για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και τους διαχειριστές κινδύνου. Το 2008 οι διαχειριστές κινδύνου χρειάστηκαν την άμεση υποστήριξη της EFSA για αρκετά περιστατικά σχετιζόμενα με μολυσμένα διατροφικά προϊόντα, προκειμένου να μπορέσουν να δράσουν γρήγορα για την προστασία των καταναλωτών.

Το επιμολυσμένο ουκρανικό ηλιέλαιο, η ανίχνευση μελαμίνης σε εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα κινεζικής προέλευσης και η παρουσία διοξινών σε ιρλανδικό χοιρινό κρέας ήταν όλα επείγοντα ζητήματα ασφάλειας των τροφίμων, για τα οποία έπρεπε να δοθούν άμεσες απαντήσεις. Μέσα σε μερικές μόνο ημέρες η EFSA παρείχε την απαιτούμενη επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η ευρωπαϊκή συνοπτική βάση δεδομένων για την κατανάλωση τροφίμων της EFSA, που δημιουργήθηκε το 2008, βοήθησε σημαντικά στην εκτίμηση της έκθεσης των καταναλωτών και στην έγκαιρη ανταπόκριση στο κάθε πρόβλημα.

Επιμολυσμένο ηλιέλαιο

Τον Απρίλιο του 2008 η EFSA έλαβε αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή άμεσης συμβουλευτικής υποστήριξης σχετικά με το εισαγόμενο από την Ουκρανία ηλιέλαιο που διαπιστώθηκε ότι είχε επιμολυνθεί με υψηλά επίπεδα ορυκτελαίου. Την ίδια ημέρα, η EFSA διατύπωσε μια πρώτη άποψη επί του θέματος με βάση τα μέχρι εκείνη τη στιγμή διαθέσιμα δεδομένα.

Στις 21 Μαΐου, οπότε και έλαβε περαιτέρω αναλυτικά δεδομένα, η EFSA προχώρησε στην εκτίμηση της έκθεσης και αναθεώρησε την αρχική της άποψη. Η σχετική δήλωση δημοσιεύτηκε στις 27 Μαΐου και επισήμαινε ότι η έκθεση στο επιμολυσμένο με ορυκτέλαιο υψηλού ιξώδους ηλιέλαιο θα ήταν ανεπιθύμητη σε ό,τι αφορά την κατανάλωσή του από τους ανθρώπους, ωστόσο δεν ετίθετο ζήτημα ανησυχίας για τη δημόσια υγεία στη συγκεκριμένη περίπτωση. Έπειτα, η Επιτροπή επέβαλε ειδικούς όρους για την εισαγωγή ουκρανικού ηλιελαίου.

Παρουσία μελαμίνης σε σύνθετα τρόφιμα

Τον Σεπτέμβριο του 2008 αναφέρθηκαν στην Κίνα περίπου 300 000 περιπτώσεις βρεφών και παιδιών με νεφρική ανεπάρκεια που ορισμένες φορές οδηγούσε σε θάνατο. Διαπιστώθηκε ότι η σκόνη γάλακτος που χρησιμοποιείτο στο παρασκεύασμα για βρέφη είχε επιμολυνθεί με μελαμίνη. Δεν μπορούσε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σύνθετα τρόφιμα κινεζικής προέλευσης, όπως μπισκότα και σοκολάτες που περιέχουν σκόνη γάλακτος, να έχουν διοχετευτεί στην ευρωπαϊκή αγορά. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να παράσχει άμεση επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και να εξετάσει σενάρια χειρότερης περίπτωσης στην αξιολόγηση κινδύνου. Η EFSA ανέπτυξε σενάρια θεωρητικής έκθεσης με βάση τα μεγέθη κατανάλωσης μπισκότων και σοκολατών στην Ευρώπη και τα αναφερθέντα επίπεδα επιμόλυνσης.

Σε διάστημα μιας εβδομάδας η EFSA δήλωσε ότι, ακόμη και στη χειρότερη περίπτωση, η εκτιμώμενη έκθεση δεν εγείρει ανησυχίες για την υγεία των ενηλίκων στην Ευρώπη. Ωστόσο, τα παιδιά που καταναλώνουν αυτού του είδους τα μπισκότα και σοκολάτες πιθανώς να υπερβούν την ανεκτή ημερήσια πρόσληψη κατά ένα τρίτο. Στη δήλωση τονίστηκε ότι παρέμενε άγνωστο μέχρι εκείνη τη στιγμή το εάν αυτά τα θεωρητικά σενάρια υψηλής έκθεσης θα μπορούσαν να επαληθευτούν στην Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε ενδιάμεσα μέτρα για την προστασία των ευρωπαίων καταναλωτών.

Παρουσία διοξινών σε χοιρινό κρέας

Κατά τον έλεγχο ρουτίνας ιρλανδικού χοιρινού κρέατος τον Δεκέμβριο του 2008 ανιχνεύθηκαν αυξημένα επίπεδα πολυχλωριωμένου διφαινυλίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να παράσχει εντός δύο ημερών συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τον κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία που έθετε η παρουσία διοξινών στο χοιρινό κρέας και τα επιμολυσμένα προϊόντα χοιρινού κρέατος ως συστατικά σύνθετων τροφίμων. Έχοντας στη διάθεσή της περιορισμένο αριθμό δεδομένων και υποθέτοντας ότι η έκθεση στα αυξημένα επίπεδα διοξινών ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2008, η EFSA έπειτα από δύο ημέρες εξέδωσε δήλωση η οποία περιελάμβανε αρκετά σενάρια έκθεσης για περιπτώσεις μέτριας και υψηλής κατανάλωσης, θεωρώντας διάφορα επίπεδα επιμόλυνσης και ποσοστά επιμολυσμένου κρέατος.

Η EFSA κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απίθανη περίπτωση υψηλών επιπέδων κατανάλωσης ιρλανδικού χοιρινού κρέατος, το οποίο είχε επιμολυνθεί με την υψηλότερη καταγεγραμμένη συγκέντρωση διοξινών, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία έγινε γνωστό το συμβάν, θα είχε αντίκτυπο στον συντελεστή ασφάλειας βάσει της ανεκτής εβδομαδιαίας πρόσληψης, αλλά δεν θα οδηγούσε απαραίτητα σε δυσμενείς επιπτώσεις για την υγεία. Σύμφωνα με το πιο πιθανό σενάριο των μέσων επιπέδων κατανάλωσης της τάξεως του 10 % επιμολυσμένου χοιρινού κρέατος για διάστημα 90 ημερών, η συγκέντρωση διοξινών θα αυξανόταν περίπου κατά 10 %. Η EFSA θεώρησε ότι, παρά το γεγονός ότι η παρουσία διοξινών στα τρόφιμα είναι ανεπιθύμητη, αυτή η αύξηση της συγκέντρωσης διοξινών στον οργανισμό δεν αποτελούσε αιτία ανησυχίας γι' αυτό το μεμονωμένο περιστατικό έκθεσης.

Χάρη στην άμεση παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης, οι διαχειριστές κινδύνου —η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη— κατόρθωσαν να συζητήσουν και να συμφωνήσουν σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν την ίδια ημέρα κατά την οποία η EFSA εξέδωσε τη δήλωσή της.

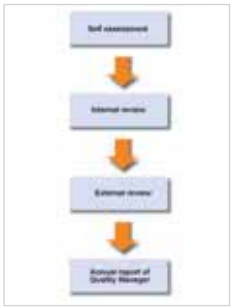

Νέο σύστημα ανασκόπησης για βελτίωση της διασφάλισης ποιότητας

Η επιστημονική αριστεία και η ανεξάρτητη λειτουργία είναι τα στοιχεία που ορίζουν το έργο της EFSA. Αμφότερα αυτά τα στοιχεία έχουν καθοριστική σημασία για την οικοδόμηση και τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της εμπιστοσύνης των πολιτών στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας τροφίμων. Το έργο της EFSA οριοθετείται από ένα πλαίσιο πολιτικών και διαδικασιών που διασφαλίζουν τη βέλτιστη πρακτική και την ανεξάρτητη λειτουργία της σε όλα τα στάδια της επιστημονικής διαδικασίας.

Εσωτερική και εξωτερική ανασκόπηση

Το 2008 η επιστημονική επιτροπή της EFSA (SC) ανέπτυξε μια πρόταση για ένα σύστημα ανασκόπησης με στόχο την αξιολόγηση της ποιότητας της επιστημονικής απόδοσης μέσω μιας αυτοαξιολόγησης κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας όλων των επιστημονικών γνωμών και άλλων επιστημονικών αποτελεσμάτων.

Το σύστημα ανασκόπησης περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- αυτοανασκόπηση κατά την ανάπτυξη ενός επιστημονικού εγγράφου. Με αυτό τον τρόπο ελέγχεται η συμμόρφωση με τη βέλτιστη πρακτική·
- εσωτερική ανασκόπηση από ανώτερο επιστημονικό προσωπικό στην EFSA ή τυχαία επιλογή επιστημονικών εγγράφων·
- εξωτερική ανασκόπηση από υψηλού επιπέδου ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Η αυτοανασκόπηση και η εσωτερική ανασκόπηση ξεκίνησαν το 2008, ενώ η εξωτερική ανασκόπηση πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή το 2009.

Ενίσχυση του συστήματος δήλωσης συμφερόντων

Η ανεξαρτησία των επιστημονικών εμπειρογνωμόνων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες της EFSA, καθώς και όλων των μελών του προσωπικού της EFSA, διασφαλίζεται μέσω μιας υποχρεωτικής δήλωσης της ανεξαρτησίας τους και μιας δήλωσης συμφερόντων (DoI). Έπειτα από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου το 2007 για τη βελτίωση της διαχείρισης των δηλώσεων συμφερόντων, η διαδικασία ενισχύθηκε περαιτέρω το 2008.

Το καλοκαίρι του 2008 ζητήθηκε για πρώτη φορά από όλους τους επιστημονικούς εμπειρογνώμονες της EFSA να υποβάλουν τις ετήσιες DoIs τους ηλεκτρονικά. Το βασιζόμενο στο διαδίκτυο σύστημα αντικατέστησε την έντυπη μορφή των δηλώσεων που μέχρι εκείνη τη στιγμή υπέβαλλαν οι εμπειρογνώμονες και το προσωπικό της EFSA. Όλες οι εκδόσεις αρχειοθετούνται ηλεκτρονικά και μπορούν εύκολα να αξιολογηθούν. Οι εμπειρογνώμονες ενημερώνονται αυτόματα όταν απαιτούνται ενημερώσεις και όταν οι δηλώσεις τους γίνονται δεκτές και κοινοποιούνται στον δικτυακό τόπο της EFSA. Κάθε εμπειρογνώμονας υποβάλλει μία ετήσια δήλωση για όλες τις δραστηριότητές του, ακόμη και αν συμμετέχει σε περισσότερες από μία ομάδες εργασίας διαφόρων επιστημονικών ομάδων. Το νέο σύστημα θα διευκολύνει επίσης την ενημέρωση των ετήσιων δηλώσεων σε περίπτωση αλλαγής των συνθηκών.

Επιπροσθέτως, προκειμένου να αποκαλυφθούν τα συναφή συμφέροντα που συνδέονται με μια συγκεκριμένη δραστηριότητα, τα συμφέροντα δηλώνονται επίσης σε μια ειδική DoI, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, πριν από τη διεξαγωγή της συνεδρίασης, με την επιφύλαξη του προφορικού αιτήματος για υποβολή δηλώσεων συμφερόντων κατά την έναρξη οποιασδήποτε συνεδρίασης.

Η ηλεκτρονική διαδικασία που αναπτύχθηκε βοηθά περαιτέρω την Αρχή να εξετάζει προσεκτικά τους επιστήμονες για πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων. Αυτό επιτρέπει στην EFSA να απομακρύνει επιστήμονες από συγκεκριμένες συζητήσεις, σε περίπτωση που διαπιστωθεί σύγκρουση συμφέροντος. Μια αναθεώρηση της εφαρμογής της πολιτικής των DoIs τον Οκτώβριο του 2008 επιτρέπει μια διαδικασία ανασκόπησης στις περιπτώσεις όπου αμφισβητείται ο ρόλος ενός εμπειρογνώμονα σε μια συγκεκριμένη γνωμοδότηση της EFSA.

Ο συνδυασμός αυτών των νέων διαδικασιών ενισχύει τη διαφάνεια και τη σαφήνεια για τους εμπειρογνώμονες, την EFSA αλλά και για τον υπόλοιπο κόσμο.

Το Συμβουλευτικό Σώμα συσκέπτεται στη Ρώμη, Απρίλιος 2008

3. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΕΝΟΤΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Για να ανταποκριθεί στον ρόλο της στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας τροφίμων, η EFSA θα πρέπει να μοιράζεται δεδομένα, πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές, να προσδιορίζει τους αναδυόμενους κινδύνους και να παρέχει συνεκτική ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους στην τροφική αλυσίδα. Για τον σκοπό αυτό, το 2008 η EFSA συνέχισε να χτίζει γέφυρες επικοινωνίας με τα κράτη μέλη μέσω διμερών επισκέψεων, της στενής συνεργασίας της με το συμβουλευτικό σώμα της και μέσω του δικτύου εθνικών εστιακών σημείων. Επιπλέον, αυξήθηκαν οι επιδοτήσεις που παραχωρήθηκαν σε περίπου 400 οργανισμούς κρατών μελών οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν την Αρχή να προετοιμάσει γνώμες ή να συλλέξει δεδομένα, υπό το άρθρο 36 του ιδρυτικού κανονισμού της EFSA, καθώς και οι συμβάσεις που ανατέθηκαν σε ερευνητικούς οργανισμούς για τη διεξαγωγή επιστημονικού έργου. Το 2008 η EFSA διέθεσε 5,5 εκατομμύρια ευρώ σε επιδοτήσεις και συμβάσεις έναντι των 2,9 εκατομμυρίων ευρώ που διατέθηκαν για τους ίδιους σκοπούς το 2007.

Συμβουλευτικό σώμα: ενίσχυση της πανευρωπαϊκής συνεργασίας

Ενίσχυση της συνεργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη

Η στρατηγική συνεργασίας και δικτύωσης της EFSA, η οποία σκιαγραφεί το πλαίσιο και τις προτεραιότητες της συνεργασίας μεταξύ της Αρχής και των κρατών μελών, αναπτύχθηκε με τη βοήθεια του συμβουλευτικού σώματος. Το συμβουλευτικό σώμα διασυνδέει την EFSA με τις εθνικές αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων και των 27 κρατών μελών της ΕΕ και διαθέτει παρατηρητές από τη Νορβηγία, την Ισλανδία, την Ελβετία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το σώμα βρίσκεται στον πυρήνα της συνεργατικής προσέγγισης της EFSA για την επίλυση των ευρωπαϊκών ζητημάτων αξιολόγησης κινδύνου και ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους από κοινού με τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Το 2008 τα μέλη έθεσαν σε εφαρμογή μια στρατηγική για στενότερη δικτύωση, η οποία επικεντρώθηκε ειδικά στην ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών, τη συγκέντρωση πόρων και τον συντονισμό των προγραμμάτων εργασίας σχετικά με την υγεία των ζώων και των φυτών. Λαμβάνοντας υπόψη τον αυξανόμενο φόρτο εργασίας της EFSA σε αυτούς τους τομείς, οι συνεδριάσεις είχαν στόχο τον καθορισμό προτεραιοτήτων και τη βελτιστοποίηση του έργου της EFSA και των εθνικών αρχών. Το συμβουλευτικό σώμα διεξήγαγε δύο εναρκτήριες συνεδριάσεις σχετικά με αυτά τα θέματα το 2008.

Υγεία των ζώων — Στόχος η γρήγορη ανταλλαγή δεδομένων

Τον Μάιο του 2008 οι εκπρόσωποι του συμβουλευτικού σώματος σε θέματα υγείας των ζώων συναντήθηκαν για πρώτη φορά στην Πάρμα. Σε αυτή τη συνεδρίαση, οι εκπρόσωποι ενημερώθηκαν για τις προηγούμενες και τις τρέχουσες δραστηριότητες της Ομάδας με θέμα την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων της EFSA (βλ. σ. 20). Υπό το φως της γενικής ευρωπαϊκής στρατηγικής για την υγεία των ζώων για την περίοδο 2007–2013, η οποία θέτει το πλαίσιο για τα ευρωπαϊκά μέτρα σχετικά με την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων για τα επόμενα έξι χρόνια, συζητήθηκαν οι στόχοι της EFSA για τη βελτίωση της ολοκληρωμένης προσέγγισής της. Οι στόχοι αυτοί περιελάμβαναν μια πιθανή διαδικασία για γρήγορη και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της EFSA και των κρατών μελών. Πρόκειται να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για την επίσπευση της παροχής επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης μέσω της γρήγορης ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ της EFSA και των αντίστοιχων συνεργαζόμενων οργανισμών, καθώς και μέσω της κινητοποίησης και του συντονισμού σε ευρωπαϊκή κλίμακα της επιστημονικής εξειδίκευσης σε ζητήματα εντός του πεδίου δραστηριοτήτων της EFSA. Σε αυτό το πλαίσιο, η EFSA επέστησε την προσοχή στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών της που τέθηκε σε λειτουργία το 2008 (βλ. σ. 41).

Πρώτη σύσκεψη σχετικά με κομβικά σημεία στην Πάρμα, Μάρτιος 2008

Υγεία των φυτών — Περισσότερη καθοδήγηση μέσω της EFSA

Είκοσι εθνικοί εμπειρογνώμονες σε φυτοϋγειονομικά θέματα του συμβουλευτικού σώματος της EFSA συναντήθηκαν με εμπειρογνώμονες σε θέματα φυτών από την EFSA και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2008. Η EFSA και οι εθνικοί εμπειρογνώμονες συζήτησαν σχετικά με την εναρμόνιση των μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών (PRAs) και των δεδομένων που απαιτούνται για τους διάφορους τύπους αξιολογήσεων. Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι η εναρμόνιση των μεθοδολογιών ήταν καθοριστικής σημασίας, καθώς οι τρέχουσες κατευθυντήριες οδηγίες έχουν αναπτυχθεί σε διαφορετικά πλαίσια.

Η Ομάδα με θέμα την υγεία των φυτών της EFSA κατάρτισε λίστα με τα τρέχοντα ζητήματα και τις μελλοντικές προκλήσεις στην αξιολόγηση των κινδύνων των επιβλαβών οργανισμών των φυτών και αναφέρθηκε στο έγγραφο καθοδήγησης για την αξιολόγηση των PRAs το οποίο προετοιμάζει (βλ. σ. 27). Το έγγραφο αυτό θα μπορούσε να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στην αξιολόγηση των επιβλαβών οργανισμών των φυτών που αποτελούν απειλή για τη φυτική παραγωγή και τη βιοποικιλότητα, ενώ παράλληλα θα μπορούσε να φανεί εξαιρετικά χρήσιμο στις εθνικές αρχές της ΕΕ. Οι συμμετέχοντες επικρότησαν την πρωτοβουλία της EFSA για την κατάρτιση ενός λεπτομερούς καταλόγου με τις πηγές δεδομένων για την αξιολόγηση των κινδύνων των επιβλαβών οργανισμών των φυτών. Ο κατάλογος αυτός σύντομα θα καταστεί διαθέσιμος στις εθνικές αρχές.

Εστιακά σημεία σε όλα τα κράτη μέλη

Τα εστιακά σημεία υποστηρίζουν το έργο των μελών του συμβουλευτικού σώματος, διασφαλίζοντας, για παράδειγμα, την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών μεταξύ της EFSA και των κρατών μελών και διευρύνοντας την εμβέλεια της EFSA.

Το 2008 τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ ίδρυσαν εστιακά σημεία και υπέγραψαν συμφωνίες εστιακά σημεία. Παράλληλα, η Νορβηγία όρισε επίσημα εστιακά σημεία της και η Ελβετία συμμετέχει ως παρατηρητής. Κατά τη διάρκεια του έτους διεξήχθησαν τρεις συνεδριάσεις εστιακά σημεία για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων και για την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την εκπλήρωση του έργου τους. Τα εθνικά εστιακά σημεία κατέβαλαν επίσης σημαντικές προσπάθειες για την ανάπτυξη εθνικών δικτύων. Τα δίκτυα αυτά θα βοηθήσουν στη συλλογή και τη διάδοση των επιστημονικών πληροφοριών που είναι καθοριστικής σημασίας για το έργο της Αρχής.

Υποστήριξη της βάσης δεδομένων εμπειρογνωμόνων της EFSA

Εξετάζοντας και προωθώντας τη βάση δεδομένων εμπειρογνωμόνων της EFSA (βλ. σ. 30), τα εστιακών σημείων έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο επιτυχές ξεκίνημα της λειτουργίας της τον Ιούνιο, καθώς και στην περαιτέρω ανάπτυξή της. Όλα τα εστιακών σημείων διοχέτευσαν πληροφορίες σχετικά με τη βάση δεδομένων στα εθνικά τους δίκτυα που αριθμούν περισσότερους από 140 φορείς και 6 400 εμπειρογνώμονες. Με τη βοήθειά τους, τα κράτη μέλη και η EFSA έλαβαν έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό αιτήσεων από επιστημονικούς εμπειρογνώμονες, οι οποίοι δηλώνουν έτοιμοι να συμμετέχουν σε επιστημονικές ad hoc δραστηριότητες των κρατών μελών και της EFSA. Μέχρι το τέλος του έτους, περισσότεροι από 1 000 εμπειρογνώμονες είχαν υποβάλει τις αιτήσεις τους.

Πέραν της συμβολής τους στην προώθηση της βάσης δεδομένων εμπειρογνωμόνων, τα εστιακό σημείο βοήθησαν και στην προώθηση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για ανανέωση της επιστημονικής επιτροπής της EFSA και οκτώ εκ των επιστημονικών Ομάδων της μέσω της διανομής διαφημιστικού υλικού, μέσω παρουσιάσεων σε εθνικό επίπεδο, αλλά και μέσω σχετικών συνδέσμων προς τον δικτυακό τόπο της EFSA. Τέλος, συνεισέφεραν σε δύο σεμινάρια με στόχο την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων των εμπειρογνωμόνων από τα νέα κράτη μέλη.

Διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο

Τα εστιακά σημεία συνέβαλαν αποτελεσματικά στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες αξιολόγησης κινδύνου μεταξύ της EFSA και των κρατών μελών.

Για την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της EFSA έχει αναπτυχθεί ένα ηλεκτρονικό εργαλείο. Αυτή η πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών διευκολύνει την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών, ιδιαίτερα των εγγράφων που δεν είναι εύκολα προσβάσιμα. Για την ανάπτυξη της πλατφόρμας, τα εστιακά σημεία προχώρησαν στη συγκρότηση μιας ομάδας εργασίας, η οποία συνήλθε για πρώτη φορά τον Μάιο του 2008. Η λειτουργία της πλατφόρμας ξεκίνησε τέσσερις μήνες μετά.

Παράλληλα, η EFSA έστειλε ποικίλα ερωτηματολόγια στα εστιακά σημεία, ζητώντας την αρωγή τους στη συγκέντρωση απαντήσεων σε συγκεκριμένα ερωτήματα. Τα εστιακά σημεία απάντησαν αμέσως ή προώθησαν τα ερωτηματολόγια στους αντίστοιχους εμπειρογνώμονες ή φορείς των χωρών τους (όπως στην περίπτωση της θνησιμότητας των αποικιών μελισσών). Αυτό οδήγησε τελικώς σε περαιτέρω έρευνες σε συνεργασία με τους οργανισμούς των κρατών μελών (βλ. σ. 43).

Συμβολή στη διεύρυνση της εμβέλειας της EFSA

Προκειμένου να καταστήσουν το έργο της EFSA ευρύτερα γνωστό στις αντίστοιχες χώρες τους, τα εστιακά σημεία ανέπτυξαν μεγάλη ποικιλία υποστηρικτικού υλικού σε στενή συνεργασία με τα μέλη της ομάδας εργασίας του συμβουλευτικού σώματος για θέματα ενημέρωσης. Για παράδειγμα, ανέπτυξαν ενημερωτικά δελτία, έντυπα και φυλλάδια, περιγράφοντας τον ρόλο των εστιακών σημείων, τις δραστηριότητές τους και τον τρόπο με τον οποίο συνεργάζονται με την EFSA. Επιπροσθέτως, τα εστιακά σημεία έχουν διοργανώσει περισσότερες από 40 εκδηλώσεις και συνεδριάσεις σε εθνικό επίπεδο στα κράτη μέλη, προκειμένου να διευρύνουν την εμβέλεια της EFSA και να εξηγήσουν πώς μπορεί κάποιος να συμμετάσχει στο έργο της.

Αξιοποίηση της εθνικής τεχνογνωσίας: οι ομάδες εργασίας ESCO

Μια από τις βασικές προτεραιότητες της EFSA είναι η επιστράτευση επιστημονικών πόρων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Κατά συνέπεια, η EFSA έχει συγκροτήσει ομάδες εργασίας προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή την επιστημονική συνεργασία (ESCO). Οι συμμετέχοντες στα έργα που αναλαμβάνουν οι ομάδες εργασίας ESCO περιλαμβάνουν εθνικούς εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τα κράτη μέλη μέσω του συμβουλευτικού σώματος, μέλη των επιστημονικών ομάδων ή της επιστημονικής επιτροπής και μέλη του επιστημονικού προσωπικού της EFSA.

Το 2008 πέντε ομάδες εργασίας ESCO (βλ. πλαίσιο σ. 42) συμμετείχαν ενεργά σε επιστημονικούς τομείς ειδικού ενδιαφέροντος για τα κράτη μέλη και την EFSA και δύο από αυτές έχουν ήδη ολοκληρώσει το έργο τους. Το έργο των ομάδων εργασίας θα στηρίξει το έργο των επιστημονικών ομάδων και της επιστημονικής επιτροπής της EFSA.

Ομάδες εργασίας ESCO το 2008

Φυτικές ουσίες και φυτικά σκευάσματα

Αυτή η ομάδα εργασίας ανέλαβε την προετοιμασία ενός προσχεδίου εγγράφου καθοδήγησης για την αξιολόγηση της ασφάλειας των φυτικών ουσιών και σκευασμάτων.

Αναδυόμενοι κίνδυνοι

Αυτή η ομάδα εργασίας προσδιορίζει τους «δείκτες» αναδυόμενων κινδύνων και αναπτύσσει διαδικασίες και βέλτιστες πρακτικές για τη συλλογή, την ανάλυση και την αξιολόγηση των δεδομένων με στόχο τον εντοπισμό των αναδυόμενων κινδύνων. Επίσης, σε αυτό τον τομέα, η συγκεκριμένη ομάδα εργασίας έχει προτείνει και ερευνητικές δραστηριότητες.

Δημιουργία της βάσης δεδομένων εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων της EFSA

Αυτή η ομάδα εργασίας δημιούργησε μια βάση δεδομένων εξωτερικών επιστημονικών εμπειρογνωμόνων (έναρξη λειτουργίας στις 5 Ιουνίου 2008) για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της επιστημονικής επιτροπής, των επιστημονικών ομάδων και των ομάδων εργασίας (βλ. σ. 30).

Ανάλυση των κινδύνων και των οφελών από τον εμπλουτισμό των τροφίμων με φολικό οξύ

Αυτή η ομάδα εργασίας ανταλλάσσει επιστημονική εμπειρία και πληροφορίες σχετικά με τον εμπλουτισμό των τροφίμων με φολικό οξύ για την πρόληψη του συνδρόμου νευρικού σωλήνα.

Προώθηση εναρμονισμένων προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου στα κράτη μέλη

Αυτή η ομάδα εργασίας συγκροτήθηκε για την καλύτερη κατανόηση της διεξαγωγής της αξιολόγησης κινδύνων από τα κράτη μέλη (βλ. παρακάτω).

Προώθηση εναρμονισμένων προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου στα κράτη μέλη

Η εναρμόνιση των προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί σημαντικό ζήτημα για την EFSA. Αυτή η εναρμόνιση δεν αποσκοπεί στην προτυποποίηση των μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου, αλλά στον εντοπισμό πιθανών ανακολουθιών μεταξύ των προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται από τα διάφορα κράτη μέλη. Η εναρμόνιση των διαφόρων χρησιμοποιούμενων προσεγγίσεων θα αυξήσει τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών ως προς τις αξιολογήσεις κινδύνου που διεξάγει καθένα από αυτά.

Για την προώθηση της εναρμόνισης, η EFSA συνέστησε μια ομάδα εργασίας ESCO προκειμένου να σκιαγραφήσει το θεσμικό πλαίσιο, την οργανωτική δομή και τις διαδικαστικές πτυχές των αξιολογήσεων κινδύνου στα κράτη μέλη της ΕΕ, στη Νορβηγία και την Ελβετία. Για τον σκοπό αυτό, το 2008 η ομάδα εργασίας συγκέντρωσε πληροφορίες από τους σχετικούς εθνικούς φορείς αξιολόγησης κινδύνου μέσω ενός ερωτηματολογίου το οποίο προωθήθηκε από τα εστιακά σημεία. Το υψηλό ποσοστό ανταπόκρισης αποτέλεσε σαφή ένδειξη της σημαντικότητας και του ενδιαφέροντος που εκδηλώνουν τα κράτη μέλη για την εναρμόνιση των προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου στην Ευρώπη.

Η ομάδα εργασίας παρείχε τον Δεκέμβριο του 2008 στη διευθύνουσα σύμβουλο της EFSA μια λεπτομερή έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας, συμπεριλαμβανομένης μιας σειράς συστάσεων. Αν και κάθε χώρα οργανώνει με διαφορετικό τρόπο τις δραστηριότητες αξιολόγησης κινδύνου της, πολλές από τις ισχύουσες διαδικασίες φαίνεται να ευθυγραμμίζονται

ή να μην έρχονται σε αντιπαράθεση με τις διαδικαστικές κατευθυντήριες οδηγίες που αναπτύσσονται και εφαρμόζονται από την EFSA. Μια από τις προκλήσεις αναφορικά με την πραγματοποίηση αξιολογήσεων κινδύνου είναι η έλλειψη διαθέσιμων και αξιόπιστων στοιχείων. Η συνεργασία σε επίπεδο ανάκτησης, συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων θα πρέπει λοιπόν να συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα για την EFSA και τα κράτη μέλη.

Για να προχωρήσει η διαδικασία της εναρμόνισης ένα βήμα μπροστά, η ομάδα εργασίας συνέστησε τα ακόλουθα:

- η EFSA και τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν τα επονομαζόμενα «προφίλ χωρών» για την καλύτερη κατανόηση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των εθνικών φορέων αξιολόγησης κινδύνου στις διάφορες χώρες·
- τα σχετικά αποτελέσματα από τις αξιολογήσεις κινδύνου των εθνικών οργανισμών θα πρέπει να καθίστανται δημοσίως διαθέσιμα·
- στη διαδικασία αξιολόγησης κινδύνου θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εργαλεία διαχείρισης ποιότητας·
- οι προσεγγίσεις αξιολόγησης κινδύνου χρειάζονται περαιτέρω εναρμόνιση σε συγκεκριμένους επιστημονικούς τομείς.

Αύξηση της επιστημονικής υποστήριξης

Η ανάθεση επιστημονικών και τεχνικών έργων μέσω επιδοτήσεων και συμβάσεων στους κατάλληλους οργανισμούς είναι ένας από τους πολλούς τρόπους με τους οποίους η EFSA συνεργάζεται σε επιστημονικό επίπεδο με τα κράτη μέλη. Σε συμφωνία με το άρθρο 36 του ιδρυτικού κανονισμού της EFSA, το διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε το 2006 μια λίστα με τους οργανισμούς από τους οποίους θα μπορούσε να ζητήσει υποστήριξη η EFSA μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Η λίστα αυτή περιλαμβάνει οργανισμούς που έχουν υποδείξει τα κράτη μέλη.

Τον Δεκέμβριο του 2008 το διοικητικό συμβούλιο της EFSA ενέκρινε μια ενημερωμένη λίστα των οργανισμών του άρθρου 36. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να προστεθούν 128 νεοεπιλεγέντες οργανισμοί στους 243 ήδη υπάρχοντες στη λίστα —μια αύξηση της τάξεως άνω του 50 %—, ενισχύοντας σημαντικά και διευρύνοντας την επιστημονική γνώση και εμπειρία που έχει στη διάθεσή της η EFSA. Τα εστιακά σημεία βοήθησαν την EFSA στην ενημέρωση και την τήρηση αυτής της λίστας, προσδιορίζοντας τους κατάλληλους οργανισμούς της χώρας τους.

Κατά τη διάρκεια του 2008 η EFSA προχώρησε σε 18 προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 36, για επιστημονική υποστήριξη συνολικής αξίας 2,2 εκατομμυρίων ευρώ.

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων υπό το άρθρο 36 το 2008 αφορούσαν τους παρακάτω τομείς:

- Συλλογή και ανάλυση δεδομένων και λοιπό προπαρασκευαστικό έργο που συμβάλλει στην προετοιμασία των επιστημονικών γνωμών της Αρχής αναφορικά με τους ρυπαντές, την υγεία των ζώων και τις πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές.
- Προπαρασκευαστικό έργο για την ανάπτυξη νέων, εναρμονισμένων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και εγγράφων καθοδήγησης αναφορικά με τις ζωονόσους, τα παρασιτοκτόνα, την υγεία των φυτών και την ορθή μεταχείριση των ζώων.
- Συλλογή και ανάλυση δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης βάσεων δεδομένων για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης κινδύνου αναφορικά με τα παρασιτοκτόνα, τα χημικά συμπλέγματα και την υγεία των μελισσών, αλλά και τη διευκόλυνση της αξιολόγησης της έκθεσης.

4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ — ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ EFSA

Η EFSA παραμένει αφοσιωμένη στη μετάδοση των επιστημονικών συμβουλών της με αποτελεσματικό τρόπο και σε ευρεία κλίμακα. Η Αρχή έχει στόχο της να παρέχει έγκαιρα κατάλληλες, ακριβείς και χρηστικές πληροφορίες στους διαχειριστές κινδύνου, στους αξιολογητές κινδύνου, στους επιστήμονες και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Την προσέγγιση αυτή θεμελιώνουν οι τρεις στόχοι της στρατηγικής της Αρχής για την ενημέρωση:

- προώθηση της συνοχής στην ενημέρωση που παρέχει σχετικά με τους κινδύνους μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας με αντίστοιχες αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη·
- διασφάλιση της διάδοσης προσβάσιμων και κατανοητών μηνυμάτων·
- αύξηση της συνειδητοποίησης και ενημέρωση σχετικά με την EFSA και το επιστημονικό της έργο.

Το 2008, μεταφράζοντας αυτούς τους στόχους σε πράξεις, η παροχή ενημέρωσης από την EFSA σημείωσε σημαντικές προόδους: περισσότερο δραστική, ολοκληρωμένη και αποτελεσματική ενημέρωση του κοινού-στόχου της EFSA και, μέσω αυτού, του ευρύτερου κοινού. Επιπλέον, η στενότερη συνεργασία με τις εθνικές αρχές ασφάλειας τροφίμων συνέβαλε στη μεγαλύτερη συνολική συνοχή της ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους, με αποτέλεσμα να διαβιβάζονται οι ίδιες πληροφορίες σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέρα από αυτή.

Συνοχή στην ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους: μια ενιαία, ξεκάθαρη φωνή σε ολόκληρη την Ευρώπη

Δικτύωση: η ισχύς εν τη ενώσει

Η ενημέρωση σχετικά με σύνθετα επιστημονικά ζητήματα μπορεί να αποδειχθεί από μόνη της μια εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία. Εάν προστεθεί σε αυτή και το καθημερινό καθήκον της EFSA να ασκεί επιρροή σε άτομα που με τη σειρά τους ασκούν επιρροή στη λήψη αποφάσεων, να προσεγγίζει υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, διαχειριστές κινδύνου, ενδιαφερόμενα μέρη, μέσα ενημέρωσης και επιστήμονες σε ολόκληρη την Ευρώπη, ο βαθμός δυσκολίας μεγαλώνει. Για τη διευκόλυνση της προσέγγισης όλων αυτών των ατόμων και φορέων στα κράτη μέλη, η EFSA συνεργάζεται στενά με τις εθνικές αρχές ασφάλειας τροφίμων των κρατών μελών. Μια τέτοια συνεργασία έχει καθοριστική σημασία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο πολυπολιτισμικός και πολυγλωσσικός πληθυσμός της Ευρώπης που αριθμεί περί τα 500 εκατομμύρια πολίτες λαμβάνει κατανοητή και συνεκτική ενημέρωση βασισμένη σε ανεξάρτητες, τεκμηριωμένες πληροφορίες.

Σε αυτό το επίπεδο, η ομάδα εργασίας του συμβουλευτικού σώματος της EFSA για θέματα ενημέρωσης έπαιξε και πάλι σημαντικό ρόλο, ο οποίος ενισχύθηκε περαιτέρω το 2008. Διασυνδέοντας τα τμήματα επικοινωνιών των εθνικών οργανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων, αυτή η ομάδα εργασίας αναπτύσσει μια πιο συνεργατική και ενημερωμένη προσέγγιση για την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους στην τροφική αλυσίδα, καθώς και για την προώθηση της συνοχής στην ενημέρωση σε ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ειδοποιήθηκαν εξαρχής για τις κυριότερες κοινοποιήσεις που εξέδωσε η EFSA και παρέμειναν ενήμερες σχετικά με τις εξελίξεις σε αυτό τον τομέα. Τα παραδείγματα για το 2008 συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ζητήματα όπως οι περιπτώσεις TSE στο γάλα μικρών μηρυκαστικών, η κλωνοποίηση ζώων, η νανοτεχνολογία, οι ισχυρισμοί υγείας και η ασφάλεια των χρωστικών των τροφίμων. Αυτού του είδους η συνεργασία επέτρεψε στους εθνικούς συνεργάτες να προετοιμάσουν περαιτέρω ενημερώσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των διαφόρων ομάδων καταναλωτών της χώρας τους.

Γνώσεις που αποκομίστηκαν και γνώσεις που αντλήθηκαν από τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς της ΕΕ

Η ομάδα εργασίας καταβάλλει επίσης προσπάθειες να αναπτύξει βέλτιστες πρακτικές αναφορικά με την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους. Η γνώση που αποκομίζεται από τις προηγούμενες εμπειρίες κοινοποιείται μέσω των αξιολογήσεων των πρωτοβουλιών ενημέρωσης και των ενημερωτικών εκστρατειών που διεξάγουν η EFSA και οι εθνικοί οργανισμοί. Για παράδειγμα, η ομάδα ανέλυσε πώς η Αυστρία χειρίστηκε το θέμα της ενημέρωσης σχετικά με τον ψεκασμό των οπωροφόρων δέντρων με αντιβιοτικά ως μέτρο προστασίας από την επιδημία βακτηριακού καψίματος, αλλά και πώς η Φινλανδία ανταποκρίθηκε σε ζητήματα ορθής μεταχείρισης των ζώων.

Σε συνεργασία με ορισμένους άλλους οργανισμούς της ΕΕ, η EFSA συμμετείχε επίσης στο σεμινάριο του ECHA με θέμα την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους και το δίκτυο πληροφόρησης και ενημέρωσης των ευρωπαϊκών οργανισμών.

Η γρήγορη ανταπόκριση διασφαλίζει την προστασία και την αξιοπιστία

Προωθώντας τη γενική συνοχή της δημόσιας ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους, η EFSA συντονίζει τις κοινοποιήσεις της αναφορικά με τους κινδύνους με τους διαχειριστές κινδύνου, ειδικότερα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η ενέργεια αυτή έχει καθοριστική σημασία στο πλαίσιο μιας κρίσης. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 η EFSA ανταποκρίθηκε γρήγορα σε επείγουσες καταστάσεις όπως ο εντοπισμός διοξινών σε ιρλανδικό χοιρινό κρέας, η ανίχνευση μελαμίνης σε σύνθετα τρόφιμα που περιείχαν γάλα κινεζικής προέλευσης ή η επιμόλυνση του ουκρανικού μαγειρικού λαδιού με ορυκτέλαιο. Στην περίπτωση των διοξινών, μία επιστημονική δήλωση και το σχετικό δελτίο τύπου δημοσιεύθηκαν μόλις δύο ημέρες μετά τη λήψη του αιτήματος της Επιτροπής για επείγουσα επιστημονική υποστήριξη.

Εκτεταμένη κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης

Η κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης το 2008 ήταν κατά 62 % υψηλότερη συγκριτικά με το 2007, καθώς ο αριθμός των συνεντεύξεων που παραχωρήθηκαν στα μέσα ενημέρωσης κατά τη διάρκεια του έτους σχεδόν τριπλασιάστηκε σε σχέση με το 2007, ενώ τα δελτία τύπου και οι δηλώσεις στον Τύπο αυξήθηκαν κατά 40 %. Στην αύξηση αυτή συνέβαλαν και οι ενημερώσεις Τύπου που πραγματοποιήθηκαν από κοινού με τα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης, όπως η κοινή ενημέρωση τύπου που διεξήχθη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο με θέμα τη γνώμη της EFSA αναφορικά με τα περιγράμματα θρεπτικών συστατικών για προϊόντα στα οποία αναγράφονται ισχυρισμοί διατροφής και υγείας. Τον Ιούλιο, στην ενημέρωση Τύπου στις Βρυξέλλες με θέμα την τελική γνώμη της EFSA σχετικά με την κλωνοποίηση ζώων, παρευρέθησαν περισσότερα από 30 κανάλια, εφημερίδες και ραδιοτηλεοπτικοί φορείς. Έγκριτα μέσα ενημέρωσης όπως η *Washington Post,* η *Le Monde* και η *The Financial Times,* καθώς και διεθνούς κύρους ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί αρκετών ευρωπαϊκών χωρών, αφιέρωσαν ρεπορτάζ στη γνώμη της EFSA για την κλωνοποίηση.

Παράλληλα, από τα μέσα ενημέρωσης καλύφθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θέματα όπως η ανίχνευση μελαμίνης, η νανοτεχνολογία, τα παρασιτοκτόνα, οι GMO, οι ισχυρισμοί υγείας και η ανανέωση της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων.

Απλή γλώσσα: το βήμα για την καλύτερη κατανόηση

Η απλή γλώσσα είναι ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει τις ενημερωτικές κοινοποιήσεις της EFSA και αποσκοπεί στην πλήρη κατανόηση του έργου της EFSA και του ρόλου της στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας τροφίμων και ζωοτροφών από τους εταίρους, τα ενδιαφερόμενα μέρη και το κοινό. Για παράδειγμα, καταχωρίστηκε στον δικτυακό τόπο της EFSA μια γραφική απεικόνιση της ροής εργασιών της EFSA ως προς τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσει τις επιστημονικές γνώμες της, με στόχο τη σαφή και κατανοητή παρουσίαση των διαδικασιών αξιολόγησης κινδύνου που ακολουθεί. Επιπλέον, η ενότητα θεμάτων —που συμπεριλήφθηκε το 2007 και καλύπτει θέματα όπως οι τροφικές λοιμώξεις, η υγεία των ζώων και οι διαιτητικές τιμές αναφοράς— έχει εμπλουτιστεί σημαντικά με περαιτέρω θεματικά κεφάλαια. Στην εν λόγω ενότητα, το έργο της EFSA παρουσιάζεται με εύληπτο και συνεκτικό τρόπο μέσω μιας γενικής εισαγωγής στο θέμα, του ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ, μιας εξήγησης σχετικά με το επιστημονικό έργο της EFSA και μέσω συνδέσμων προς σχετικές γνώμες και άλλα έγγραφα καθοριστικής σημασίας.

Διαφανείς διαδικασίες

Για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής εφαρμογής της πολιτικής της EFSA για τις DoIs το 2008 πραγματοποιήθηκε μια σημαντική αναβάθμιση, έτσι ώστε περισσότεροι από 1 200 εμπειρογνώμονες να έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν ηλεκτρονικά τις DoIs τους, αντικαθιστώντας την έντυπη μορφή (βλ. σ. 38). Μια νέα ηλεκτρονική βάση δεδομένων δηλώσεων συμφερόντων έχει ενσωματωθεί στον δικτυακό τόπο της EFSA, επιτρέποντας στους χρήστες γρήγορη και απλή πρόσβαση σε ενημερωμένες λεπτομέρειες σχετικά με τους εμπειρογνώμονες της EFSA. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της γενικής προσβασιμότητας και διαφάνειας της EFSA.

Ανάπτυξη στενής σχέσης με τα μέσα ενημέρωσης για βαθύτερη κατανόηση του έργου της EFSA

Οι συχνές συναντήσεις με μια ευρεία ποικιλία μέσων ενημέρωσης αυξάνουν και βελτιώνουν την κατανόηση του έργου της EFSA. Όπου και αν βρέθηκαν τα διοικητικά στελέχη της EFSA το 2008 —είτε κατά την επίσκεψή τους στην Υπηρεσία για την Ασφάλεια των Τροφίμων της Ουγγαρίας στη Βουδαπέστη, είτε κατά τη συμμετοχή τους σε σεμινάριο του Ελσίνκι, είτε κατά τη διοργάνωση ημερίδας στη Βαρσοβία—, οι συναντήσεις με τον Τύπο ήταν συνυφασμένες με το γεγονός. Οι κατ' ιδίαν συνεντεύξεις, οι συνεντεύξεις Τύπου, τα προγεύματα εργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, οι ενημερώσεις και οι συναντήσεις στρογγυλής τραπέζης ήταν μερικοί από τους τρόπους τους οποίους χρησιμοποίησε η EFSA για να εξηγήσει την αποστολή και το έργο της σε αναγνωρισμένες εθνικές καθημερινές και επιχειρηματικές εφημερίδες, σε καταναλωτικά και γεωργικά περιοδικά, σε επιστημονικά περιοδικά, σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και σε διεθνή πρακτορεία ειδήσεων.

Προσπάθειες για επίτευξη παγκόσμιας και τοπικής αναγνώρισης

Η EFSA διοργάνωσε επίσης εκδηλώσεις και δημιούργησε στοχευμένο υλικό παρουσίασης της ίδιας, του έργου και του ρόλου της στο σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ στο διεθνές, το ευρωπαϊκό, το περιφερειακό και το τοπικό κοινό (βλ. «Μεγαλύτερη συνειδητοποίηση του έργου της EFSA από τους επιστήμονες και τα ενδιαφερόμενα μέρη»). Κάθε δεύτερο έτος, τον Μάιο, η Πάρμα φιλοξενεί τη διεθνή έκθεση τροφίμων CIBUS στην οποία συμμετέχουν 2 400 εκθέτες. Στο πλαίσιο αυτής της έκθεσης, η EFSA ανέπτυξε διάλογο με τους επαγγελματίες της βιομηχανίας τροφίμων στα εκθεσιακά τους περίπτερα ή κατά τη διάρκεια συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης. Επίσης, διοργανώθηκε μια κοινή συνέντευξη Τύπου για την έναρξη της εβδομαδιαίας Festa dell'Europa σε συνεργασία με την Κοινότητα της Πάρμας, την Επαρχία της Πάρμας και το Europass. Οι εκδηλώσεις της EFSA και το εκθεσιακό της περίπτερο προσέλκυσαν περισσότερους από 2 000 επισκέπτες από την Πάρμα και τα περίχωρά της. Επιπλέον, οι διασκέψεις Europass και οι συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης σε διάφορες περιφερειακές πόλεις έδωσαν περαιτέρω ευκαιρίες στην EFSA να παρουσιάσει το έργο της σχ ετικά με την ασφάλεια των ζωοτροφών, τους ισχυρισμούς υγείας και διατροφής, τις μελλοντικές προκλήσεις και τους αναδυόμενους κινδύνους.

Εμβέλεια: μια διαρκώς διευρυνόμενη παρουσία

Το 2008 η αύξηση της επιστημονικής της εμβέλειας παρέμεινε μια από τις βασικές προτεραιότητες της EFSA. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω πολυάριθμων δημοσιεύσεων και εκδηλώσεων.

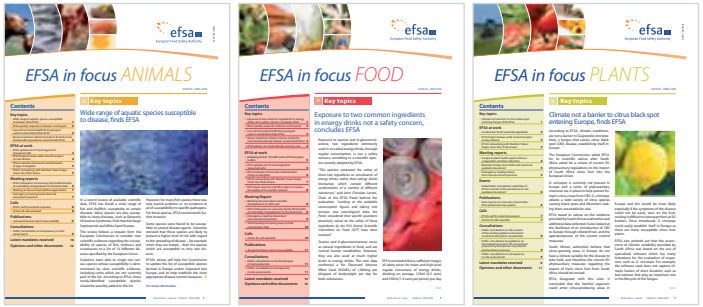

Νέα θεματικά ενημερωτικά δελτία

Η νέα θεματική κατηγορία που περιλαμβάνει τρία ευανάγνωστα ενημερωτικά δελτία της EFSA και ονομάζεται «EFSA in focus» εγκαινιάστηκε το 2008. Απευθυνόμενη κυρίως στους διαχειριστές κινδύνου, στους αξιολογητές κινδύνου και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών, κάθε έκδοση εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο θέμα (τρόφιμα, ζώα ή φυτά), παρέχοντας μια συνοπτική περιγραφή των τελευταίων δραστηριοτήτων της EFSA μαζί με μια συγκεντρωτική παρουσίαση των εκδηλώσεων, των συμβάσεων, των αποστολών και των επιστημονικών γνωμών για κάθε τομέα. Τα ενημερωτικά δελτία παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη μια εξειδικευμένη πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις δραστηριότητες της EFSA στους τομείς ενδιαφέροντός τους. Διατίθενται στα αγγλικά, στα γαλλικά, στα γερμανικά και τα ιταλικά και διανέμονται σε ευρεία κλίμακα στα κράτη μέλη από την EFSA και τα εστιακά σημεία. Αποτελούν συμπλήρωμα του ενημερωτικού δελτίου «Moving together» που αναφέρεται σε θέματα επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ της EFSA και των ευρωπαϊκών εθνικών αρχών ασφάλειας τροφίμων και εκδόθηκε για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο του 2007.

Μεγαλύτερη συνειδητοποίηση του έργου της EFSA από τους επιστήμονες και τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η συνειδητοποίηση του έργου της EFSA αυξήθηκε περαιτέρω στους κόλπους της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας το 2008. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω της δημοσίευσης συμπληρωμάτων σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά —*Οι τάσεις στην επιστήμη και την τεχνολογία των τροφίμων* και *Προληπτική κτηνιατρική*— και μέσω των εκστρατειών προώθησης που υποστήριξαν την ανανέωση των μελών της επιστημονικής επιτροπής και των επιστημονικών ομάδων της EFSA και παρουσίασαν τη νέα βάση δεδομένων εμπειρογνωμόνων της (βλ. σ. 30). Τα εθνικά εστιακά σημεία βοήθησαν την EFSA να προωθήσει και τις δύο εκστρατείες της (βλ. σ. 40).

Τα επιστημονικά συνέδρια της EFSA δίνουν την ευκαιρία στους επιστήμονες να ανταλλάξουν πληροφορίες και απόψεις σχετικά με τρέχοντα επιστημονικά ζητήματα. Το 2008 η EFSA διοργάνωσε δύο επιστημονικά συνέδρια. Το πρώτο συνέδριο είχε θέμα την καρκινογενετικότητα του ακρυλαμιδίου, ενώ το δεύτερο συνέδριο κάλυψε τις αξιολογήσεις των οφελών για την υγεία που έχει ο έλεγχος του *καμπυλοβακτηριδίου* στην τροφική αλυσίδα. Σε κάθε συνέδριο παρευρέθησαν 85 επιστημονικοί εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη της ΕΕ, τις ΗΠΑ, τη Νέα Ζηλανδία και τη Βραζιλία.

Η συμμετοχή της Αρχής σε σημαντικά διεθνή συνέδρια, όπως το Διεθνές Συνέδριο Φυτοπαθολογίας, το Prion 2008 και το Ανοικτό Ευρωπαϊκό Συνέδριο Επιστημών, της έδωσε τη δυνατότητα να ενισχύσει τη διεθνή της παρουσία. Σε αυτές τις συναντήσεις, οι επιστήμονες, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικών, οι επαγγελματικές ενώσεις, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί, οι εκπρόσωποι του κλάδου, καθώς και το ευρύ κοινό είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν τα εκθεσιακά περίπτερα της EFSA, να συμμετάσχουν στις διαλέξεις της EFSA και να ενημερωθούν καλύτερα για την EFSA και το έργο της.

Η εμβέλεια της EFSA στα κράτη μέλη ενισχύθηκε περαιτέρω μέσω των εκδηλώσεων που διοργάνωσε από κοινού με τις εθνικές αρχές ασφάλειας τροφίμων, στο πλαίσιο των οποίων παρουσιάστηκε ο ρόλος της EFSA και των κρατών μελών και ο τρόπος συνεργασίας τους. Το 2008 η EFSA συμμετείχε σε συνέδρια με τους ομόλογους οργανισμούς της στη Δανία, στην Ουγγαρία, στη Γαλλία, στις Κάτω Χώρες, στη Σλοβενία και τη Νορβηγία.

Σταθερή ανάπτυξη

Το 2008 καταγράφηκαν 2,1 εκατομμύρια επισκέψεις στον δικτυακό τόπο της EFSA, τον κύριο δίαυλο επικοινωνίας της Αρχής, δηλαδή 40 % αύξηση συγκριτικά με το 2007. Παρόμοια αύξηση παρατηρήθηκε και σε όλα τα υπόλοιπα προϊόντα ενημέρωσης της EFSA, σε σχέση με το προηγούμενο έτος —οι εγγραφές σε ενημερωτικά δελτία, η κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης, οι ερωτήσεις των μέσων ενημέρωσης, οι συνεντεύξεις και οι εκδηλώσεις παρουσίασαν σημαντικές αυξήσεις το 2008 (βλ. πίνακα δεξιά).

Επικοινωνιακοί δείκτες

Δείκτες	2008	Αύξηση συγκριτικά με το 2007
Επισκεψιμότητα	21 εκατ. επισκέπτες	+43 %
Εγγραφές σε ενημερωτικά δελτία (EFSA Highlights)	21 140	+19 %
Κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης	11 652	+62 %
Ερωτήσεις μέσων ενημέρωσης	676	+59 %
Συνεντεύξεις	123	+180 %
Εκδηλώσεις	18	+29 %
Δημοσιεύσεις	25	+47 %

ΙΙΙ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το 2008 ο ρυθμός εκτέλεσης του διαθέσιμου προϋπολογισμού 66,4 εκατομμυρίων ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του προενταξιακού προγράμματος για το 2008) αυξήθηκε σε 97 % (2007: 91 %).

Ο προϋπολογισμός βάσει των δραστηριοτήτων

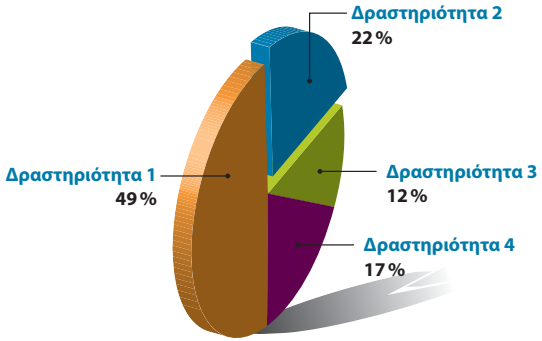

Δραστηριότητα 1: Παροχή επιστημονικών γνωμών και επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη

Δραστηριότητα 2: Βελτίωση των μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου στην Ευρώπη

Δραστηριότητα 3: Κοινοποίηση των επιστημονικών συμβουλών και των διαλόγων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών

Δραστηριότητα 4: Διοίκηση και παροχή διοικητικής υποστήριξης

Περίπου το ήμισυ του εκτελεσμένου προϋπολογισμού (30,2 εκατομμύρια ευρώ, 47 %) αφορά δαπάνες προσωπικού, οι οποίες ήταν δεσμευμένες σε ποσοστό 98 %. Οι δαπάνες υποδομής —κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός και διάφορα λειτουργικά έξοδα— καλύπτουν το 18 % του εκτελεσμένου προϋπολογισμού (11,8 εκατομμύρια ευρώ). Ο ρυθμός εκτέλεσής του, της τάξεως του 99 %, πλησίασε κατά πολύ το προγραμματισμένο επίπεδο δαπανών. Τα λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνουν τις επιστημονικές συμβάσεις ή επιδοτήσεις, τις εξωτερικές σχέσεις και την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, καθώς και τα σχετικά έξοδα συναντήσεων. Αντιπροσωπεύουν το 35 % (22,2 εκατομμύρια ευρώ) του εκτελεσμένου προϋπολογισμού. Τα λειτουργικά έξοδα ανήλθαν στο 94 %. Δεν χρησιμοποιήθηκε μικρό ποσοστό του προϋπολογισμού καθώς τα έξοδα για τις επιστημονικές δραστηριότητες και την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους ήταν λιγότερα από τα αναμενόμενα.

Η κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει των δραστηριοτήτων υποδεικνύει ότι, όπως και το 2007, περίπου τα δύο τρίτα του προϋπολογισμού διατέθηκαν για το επιστημονικό έργο της EFSA. Το μεγαλύτερο ποσοστό (49 %) αφορούσε δραστηριότητες παροχής επιστημονικών γνωμών και συμβουλευτικής υποστήριξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη. Το 22 % διατέθηκε για δραστηριότητες που αποσκοπούσαν στη βελτίωση των μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου στην Ευρώπη.

Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την κοινοποίηση των επιστημονικών συμβουλών και του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών καλύπτουν το 12 % του εκτελεσμένου προϋπολογισμού. Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διοίκηση και την παροχή διοικητικής υποστήριξης μειώθηκαν ελαφρώς στο 17 % (2007: 19 %). Το ποσοστό πληρωμών σταθεροποιήθηκε στο 73 % (2007: 74 %) με την καταβολή 48,7 εκατομμυρίων ευρώ επί των συνολικών πιστώσεων. Το ποσό που θα μεταφερθεί για πληρωμή το 2009 ανέρχεται στα 15,5 εκατομμύρια ευρώ ή στο 23 %.

Ο προϋπολογισμός βάσει των δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα	Εκτέλεση για το 2008 (σε εκατ. €)	Προϋπολογισμός για το 2008 (σε εκατ. €)	Εκτέλεση/ Προϋπολογισμός για το 2008
1	31,3	32,3	97 %
2	14,3	14,8	97 %
3	7,6	8,1	93 %
4	11	11,1	99 %
ΣΥΝΟΛΟ	64,2	66,4	97 %

Εκτέλεση προϋπολογισμού βάσει δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα	Αρχική κατανομή κονδυλίων (σε εκατ. €)	Κατανομή κονδυλίων (σε εκατ. €)	Ανάληψη υποχρεώσεων (σε εκατ. €)	% Ανάληψης υποχρεώσεων	Πληρωμές (σε εκατ. €)	% Πληρωμών	RAL (σε εκατ. €)
Δραστηριότητα 1	32,7	32,3	31,3	97 %	25,4	78 %	5,9
Δραστηριότητα 2	13,5	14,8	14,3	97 %	8,7	59 %	5,6
Δραστηριότητα 3	9,5	8,1	7,6	93 %	5,5	68 %	2,0
Δραστηριότητα 4	10,7	11,1	11,0	99 %	9,1	82 %	1,9
ΣΥΝΟΛΟ	66,4	66,4	64,2	97 %	48,7	73 %	15,5

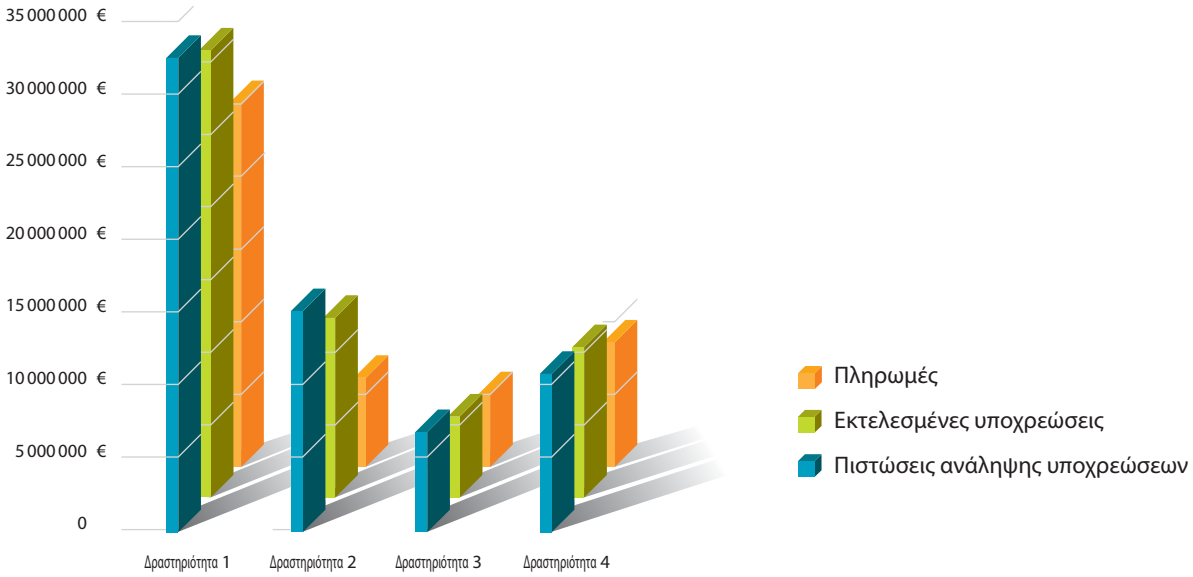

Εκτέλεση προϋπολογισμού

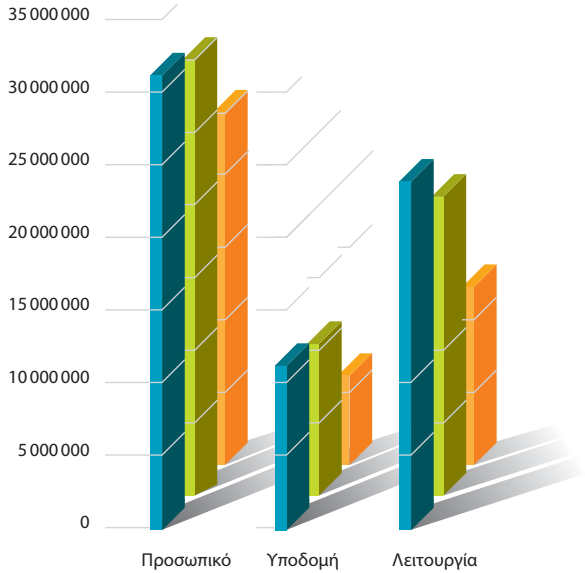

Τίτλος	Αρχική κατανομή κονδυλίων (σε εκατ. €)	Κατανομή κονδυλίων (σε εκατ. €)	Ανάληψη υποχρεώσεων (σε εκατ. €)	% Ανάληψης υποχρεώσεων	Πληρωμές (σε εκατ. €)	% Πληρωμών	RAL (σε εκατ. €)
Προσωπικό	34,1	30,9	30,2	98 %	28,9	94 %	1,3
Υποδομή	8,7	11,9	11,8	99 %	6,9	58 %	4,9
Λειτουργία	23,6	23,6	22,2	94 %	12,9	55 %	9,3
Προένταξη	0,5	0,5	0,4	81 %	0,3	59 %	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	66,4	66,4	64,2	97 %	48,7	73 %	15,5

IV. Η EFSA ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΜΕ ΠΡΟΝΟΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

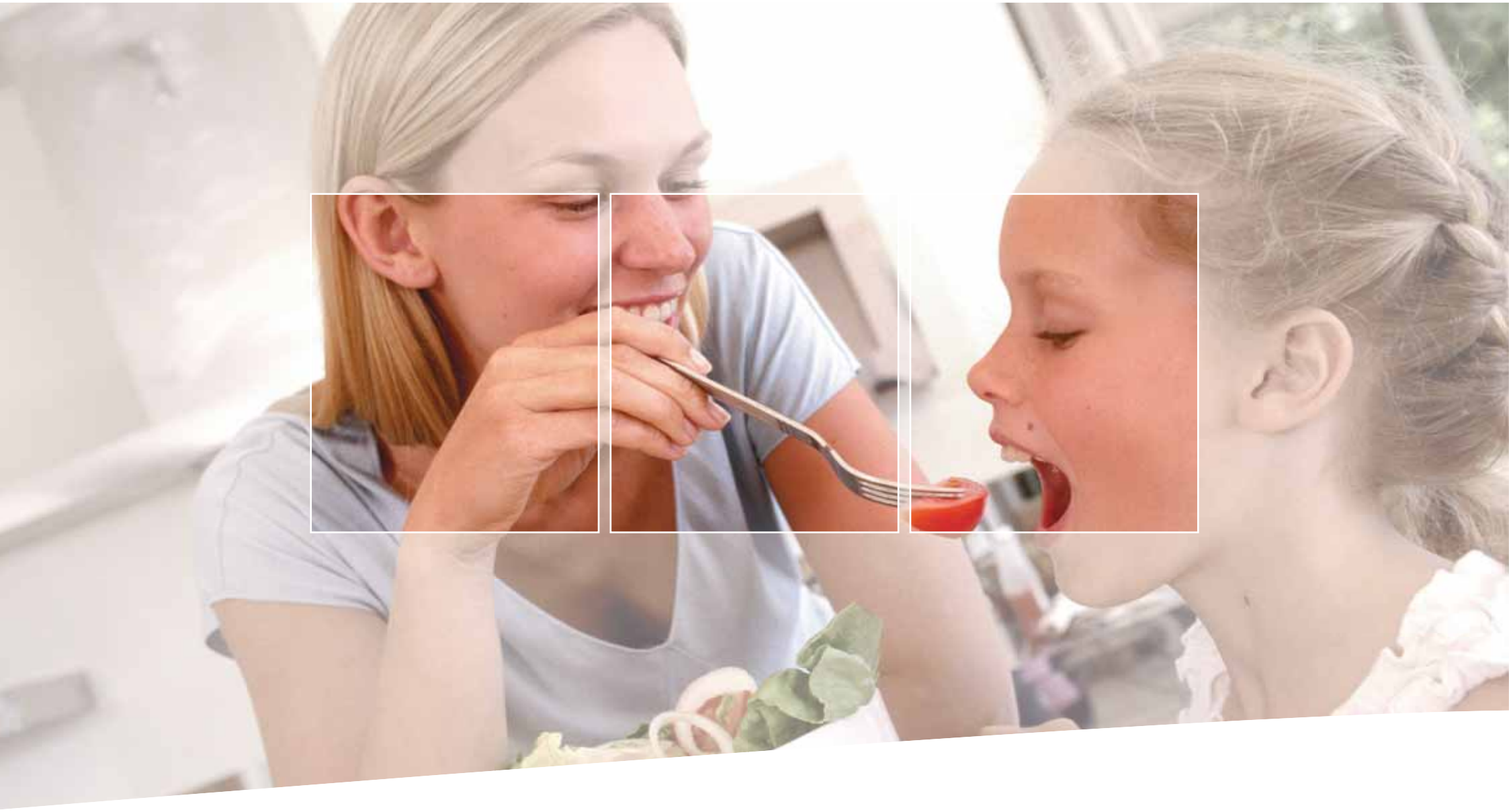

Εφόσον ο κύριος στόχος της EFSA είναι να παρέχει μια ισχυρή επιστημονική βάση για τη διασφάλιση της προστασίας του καταναλωτή και της ασφάλειας της ευρωπαϊκής αλυσίδας τροφίμων και ζωοτροφών, πρέπει να λειτουργεί σε ένα περιβάλλον διαρκώς αυξανόμενης πολυπλοκότητας. Οι επιστημονικές και τεχνολογικές καινοτομίες, οι διεθνείς εμπορικές συναλλαγές και τα ταξίδια, η κλιματική αλλαγή, οι γηράσκοντες πληθυσμοί και οι μεταβολές στις προσδοκίες και τις αντιλήψεις των καταναλωτών έχουν επιπτώσεις στο έργο της EFSA, καθώς καθίσταται αναγκαία η συνεχής αξιολόγησή τους.

Λόγω της παγκόσμιας φύσης αρκετών από τους σημερινούς κινδύνους που σχετίζονται με τα τρόφιμα, είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό η EFSA να αναλάβει έναν πιο ισχυρό και αποφασιστικό ρόλο στη διεθνή αρένα της αξιολόγησης των κινδύνων, συμβάλλοντας στο επιστημονικό έργο που απαιτείται για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων κινδύνων.

Έτσι, το 2008 η EFSA εκτίμησε την κατάσταση και προετοιμάστηκε για το μέλλον. Τον Δεκέμβριο το διοικητικό συμβούλιο της EFSA υιοθέτησε ένα *στρατηγικό σχέδιο* για την περίοδο 2009–2013, στο οποίο προσδιορίζονται και αναλύονται οι κύριοι παράγοντες που κατευθύνουν την αλλαγή. Το σχέδιο αυτό έδωσε τη δυνατότητα στην Αρχή να προδιαγράψει τη μελλοντική της πορεία, τις προτεραιότητες και την οργάνωσή της σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο. Το *στρατηγικό σχέδιο* αποτελεί επίσης τη βάση για τα ετήσια προγράμματα εργασιών της EFSA. Κατά συνέπεια, για το έτος 2009, η EFSA έχει θέσει τους εξής στόχους:

- να ενισχύσει την ολοκληρωμένη προσέγγισή της ως προς την αξιολόγηση των κινδύνων από τον τόπο παραγωγής έως το πιάτο του καταναλωτή·
- να βελτιώσει την ικανότητά της να εντοπίζει τους αναδυόμενους κινδύνους·
- να διασφαλίσει την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή υψηλής ποιότητας επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης·
- να αυξήσει την αρτιότητα του επιστημονικού της έργου μέσω της εφαρμογής μέτρων διασφάλισης ποιότητας που περιλαμβάνουν την αυτοανασκόπηση και την εσωτερική και εξωτερική ανασκόπηση·
- να εξελίξει περαιτέρω τη *στρατηγική συνεργασίας και δικτύωσής* της, συμπεριλαμβανομένης της εναρμόνισης των μεθόδων στην ΕΕ και της ενοποίησης της συλλογής δεδομένων σε ευρωπαϊκή κλίμακα·
- να εφαρμόσει τη στρατηγική της προσέγγιση στις διεθνείς της δραστηριότητες.

Ωστόσο, η παροχή άρτιας επιστημονικής και συμβουλευτικής υποστήριξης στους διαχειριστές κινδύνου είναι μόνο ένα μέρος, ένα ουσιαστικό μέρος, του έργου της EFSA. Η ενίσχυση της αξιοπιστίας και της εμπιστοσύνης προς την EFSA και το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ μέσω της αποτελεσματικής και συνεκτικής ενημέρωσης περί κινδύνων και μέσω του διαλόγου με τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη παραμένει βασική προτεραιότητα της EFSA για το 2009 και μετέπειτα.

Εν κατακλείδι, έπειτα από την ανάπτυξη των προηγούμενων ετών, η EFSA έχει πλέον ωριμάσει σε έναν καλά προετοιμασμένο οργανισμό, έτοιμο να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις προκλήσεις του αύριο.

Παράρτημα Ι

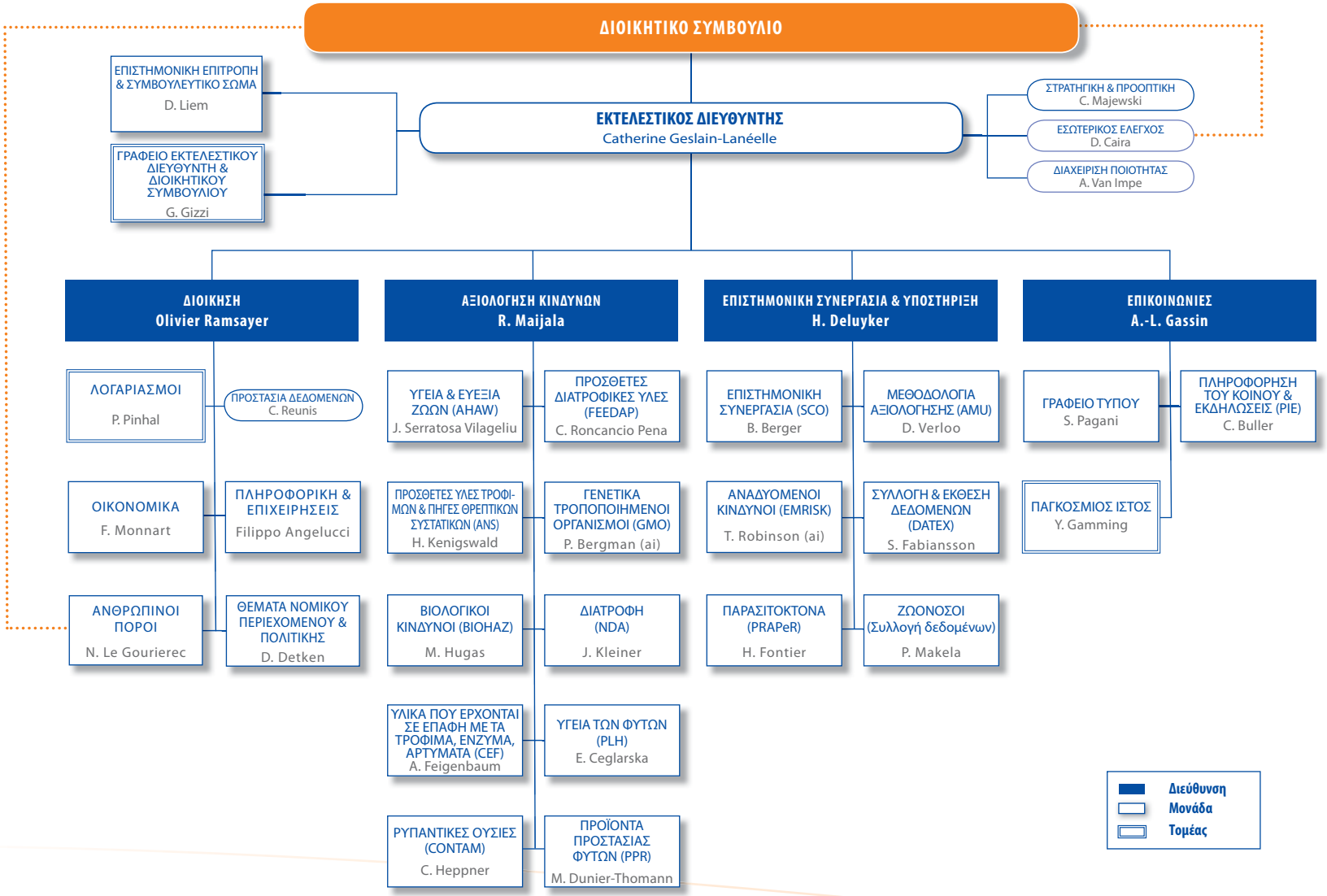
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΣΩΜΑ
D. Liem
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
G. Gizzi
ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Catherine Geslain-Lanéelle
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
C. Majewski
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ
D. Caira
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
A. Van Impe
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Olivier Ramsayer
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
R. Maijala
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
H. Deluyker
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
A.-L. Gassin
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ
P. Pinhal
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
C. Reunis
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
F. Monnart
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Filippo Angelucci
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ
N. Le Gourierec
ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
D. Detken
ΥΓΕΙΑ & ΕΥΕΞΙΑ ΖΩΩΝ (AHAW)
J. Serratosa Vilageliu
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΥΛΕΣ (FEEDAP)
C. Roncancio Pena
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΛΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΗΓΕΣ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ (ANS)
H. Kenigswald
ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ (GMO)
P. Bergman (ai)
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ (BIOHAZ)
M. Hugas
ΔΙΑΤΡΟΦΗ (NDA)
J. Kleiner
ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΕΝΖΥΜΑ, ΑΡΤΥΜΑΤΑ (CEF)
A. Feigenbaum
ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ (PLH)
E. Ceglarska
ΡΥΠΑΝΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ (CONTAM)
C. Heppner
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ (PPR)
M. Dunier-Thomann
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (SCO)
B. Berger
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (AMU)
D. Verloo
ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ (EMRISK)
T. Robinson (ai)
ΣΥΛΛΟΓΗ & ΕΚΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (DATEX)
S. Fabiansson
ΠΑΡΑΣΙΤΟΚΤΟΝΑ (PRAPeR)
H. Fontier
ΖΩΟΝΟΣΟΙ (Συλλογή δεδομένων)
P. Makela
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
S. Pagani
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ & ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ (PIE)
C. Buller
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΣ
Y. Gamming
Διεύθυνση
Μονάδα
Τομέας

Παράρτημα II

ΑΗΠ	Αποδεκτή ημερήσια πρόσληψη
AFC	Επιστημονική ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες, τα αρτύματα, τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων και τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα
AHAW	Ομάδα με θέμα την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων
AMR	Μικροβιακή αντοχή
AMU	Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης
ANS	Ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες των τροφίμων και τις πηγές θρεπτικών ουσιών
AOK	Ανώτατα όρια καταλοίπων
BIOHAZ	Επιστημονική ομάδα με θέμα τις βιολογικές πηγές κινδύνου
BPA	Δισφαινόλη Α
BSE	Σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια βοοειδών
CCD	Διαταραχή κατάρρευσης αποικίας
CEF	Ομάδα με θέμα τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, τα ένζυμα, τα αρτύματα και τα βοηθητικά μέσα επεξεργασίας των τροφίμων
CIBUS	Διεθνής Έκθεση Τροφίμων της Πάρμας
CONTAM	Ομάδα με θέμα τους ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα
DATEX	Τμήμα Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης
DoI	Δήλωση συμφερόντων
ECDC	Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων
ECHA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων
EE	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
EFSA	Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων
EMEA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων
EMRISK	Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων
ESCO	Ευρωπαϊκή επιστημονική συνεργασία
EE	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
FAO	Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διατροφή και τη Γεωργία
FEEDAP	Ομάδα με θέμα τις πρόσθετες ύλες και τα προϊόντα ή τις ουσίες που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές
GMO	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί
ΚΚΕρ	Κοινό Κέντρο Ερευνών
NDA	Επιστημονική ομάδα με θέμα τα διαιτητικά προϊόντα, τη διατροφή και τις αλλεργίες
PLH	Επιστημονική ομάδα με θέμα την υγεία των φυτών
ΠΟΥ	Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας
PPR	Επιστημονική ομάδα με θέμα τα προϊόντα φυτοπροστασίας και τα κατάλοιπά τους
PRA	Ανάλυση κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού
SC	Επιστημονική επιτροπή
SCNT	Μεταφορά πυρήνα σωματικού κυττάρου
SCO	Τμήμα Επιστημονικής Συνεργασίας
TDI	Ανεκτή ημερήσια πρόσληψη
TSE	Μεταδοτική σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια

Παράρτημα III

Scientific Committee (SC)

Scientific Opinions

Scientific Opinion of the Scientific Committee on a request from the European Commission on Food Safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals.
Adopted: 15 July 2008 Published: 24 July 2008

Guidance Documents

Draft Guidance document of the Scientific Committee on the "Safety assessment of botanicals and botanical preparations intended for use as ingredients in food supplements".
Adopted: 22 April 2008 – for further testing by the ESCO Working Group on Botanicals Published: 20 June 2008

Scientific or technical reports

Safety assessment of botanicals and botanical preparations intended for use as ingredients in food supplements. Report back on comments received during the public consultation and how they have been addressed by the EFSA Scientific Committee.
Issued on 10 April 2008

Public comments received during public consultation of EFSA draft scientific opinion on Food Safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals (compilation).
Issued on 24 July 2008

Outcome of Public Consultation on the EFSA Draft Animal Cloning Opinion.
Issued on 24 July 2008

Interim Report of the ESCO Working Group on Botanicals and Botanical Preparations.
Adopted by the Advisory Forum on 21 November 2008 and by the Scientific Committee on 1 December 2008

ESCO Report prepared by the EFSA Scientific Cooperation Working Group on Fostering Harmonised Risk Assessment Approaches in Member States.
Issued on 3 December 2008

Food additives, flavourings, processing aids and materials in contact with food (AFC)

Scientific Opinions

Vanadium citrate, bismaltolato oxo vanadium and bsiglycinato oxo vanadium added for nutritional purposes to foods for particular nutritional uses and foods (including food supplements) intended for the general population and vanadyl sulphate, vanadium pentoxide and ammonium monovanadate added for nutritional purposes to food supplements	
Adopted: 29 January 2008	Published: 26 February 2008
Use of lycopene as a food colour	
Adopted: 30 January 2008	Published: 14 April 2008
18th list of substances for food contact materials	
Adopted: 31 January 2008	Published: 19 February 2008
Flavouring Group Evaluation 34: One tetrahydroquinoline derivative from chemical group 28	
Adopted: 31 January 2008	Published: 27 August 2008
Flavouring Group Evaluation 69: Consideration of aromatic substituted secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA (57th meeting) structurally related to aromatic ketones from chemical group 21 evaluated by EFSA in FGE.16	
Adopted: 31 January 2008	Published: 10 November 2008
Flavouring Group Evaluation 76: Consideration of sulphur-containing heterocyclic compounds evaluated by JECFA (59th meeting) structurally related to thiazoles, thiophene, thiazoline and thienyl derivatives from chemical group 29, miscellaneous substances from chemical group 30 evaluated by EFSA in FGE.21	
Adopted: 31 January 2008	Published: 25 November 2008
FGE.10 Rev1: Aliphatic primary and secondary saturated and unsaturated alcohols and esters containing an additional oxygenated functional groups and lactones from chemical group 9, 13, and 30	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009
FGE.18 Rev1: Aliphatic, alicyclic and aromatic saturated and unsaturated tertiary alcoholc and esters with esters containing tertiary alcohols. Esters may contain any acid component. From chemical group 6	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009

→ → → AFC continued

FGE.64 aliphatic acyclic diols, triols, and related agents evaluated by JECFA	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009
FGE.45 One tertiary amine from chemical group 28	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009
FGE.74 Simple Aliphatic Sulfides and Thiols evaluated by JECFA	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009
FGE.77 Pyridines evaluated by JECFA	
Adopted: 31 January 2008	To be published in 2009
Opinion on mixed tocopherols, tocotrienol tocopherol and tocotrienols as sources for vitamin E added as a nutritional substance in food supplements	
Adopted: 22 February 2008	Published: 10 March 2008
Flavouring Group Evaluation 73: Consideration of alicyclic primary alcohols, aldehydes, acids and related esters evaluated by JECFA (59th meeting) structurally related to primary saturated or unsaturated alicyclic alcohol, aldehyde and esters evaluated by EFSA in FGE.12	
Adopted: 6 March 2008	Published: 10 November 2008
FGE.46 Ammonia and two ammonium salts from chemical group 30	
Adopted: 6 March 2008	To be published in 2009
FGE.78 Hydrocarbons evaluated by JECFA	
Adopted: 6 March 2008	To be published in 2009
Flavouring Group Evaluation 88: Consideration of Phenol and Phenol Derivatives	
Adopted: 6 March 2008	Published: 6 November 2008
Asessment of the results of the study by McCann et al. (2007) on the effect of some colours and sodium benzoate on children's behaviour	
Adopted: 7 March 2008	Published: 14 March 2008

→ → → AFC continued

Use of rosemary extracts as a food additive	
Adopted: 7 March 2008	Published: 12 June 2008
Flavouring Group Evaluation 84: Consideration of Anthranilate derivatives evaluated by JECFA	
Adopted: 1 April 2008	Published: 6 November 2008
Flavouring Group Evaluation 75: Consideration of tetrahydrofuran derivatives and a furanone derivative evaluated by JECFA (63rd meeting) structurally related to tetrahydrofuran derivatives evaluated by EFSA in FGE.33	
Adopted: 1 April 2008	Published: 15 December 2008
Flavouring Group Evaluation 33: Six Tetrahydrofuran Derivatives from Chemical Groups 13, 14, 16 and 26	
Adopted: 1 April 2008	Published: 15 December 2008
Flavouring Group Evaluation 25: Aliphatic and aromatic hydrocarbons from chemical group 31	
Adopted: 1 April 2008	Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 83: Consideration of 6-keto-1,4-dioxane derivatives substances evaluated by JECFA	
Adopted: 1 April 2008	Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 80: Consideration of alicyclic, alicyclic-fused and aromatic-fused ring lactones evaluated by JECFA (61st meeting) structurally related to a aromatic lactone evaluated by EFSA in FGE.27	
Adopted: 1 April 2008	Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 9, Revision 1: Secondary alicyclic saturated and unsaturated alcohols, ketones and esters containing secondary alicyclic alcohols from chemical groups 8 and 30, and an ester of a phenol carboxylic acid from chemical group 25	
Adopted: 1 April 2008	Published: 5 January 2008
FGE.56 - 22 monocyclic and bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA	
Adopted: 01 April 08.	To be published in 2009

→ → → AFC continued

FGE.60 Eugenol related substances by JECFA	
Adopted: 1 April 08.	To be published in 2009
FGE.32 Phenol derivatives containing ring-alkyl1, ring-alkoxy, and side-chains with an oxygenated functional group (Flavonoids)	
Adopted: 1 April 08.	To be published in 2009
FGE.82 Epoxides evaluated by JECFA	
Adopted: 1 April 08.	To be published in 2009
FGE.04: 2-Ethylhexyl derivatives from chemical group 2	
Adopted: 03 April 2008	To be published in 2009
19th list of substances for food contact materials	
Adopted: 22 April 2008 (by written procedure)	Published: 28 April 2008
Opinion on certain bisglycinates as sources of copper, zinc, calcium, magnesium and glycinate nicotinate as source of chromium in foods intended for the general population (including food supplements) and foods for particular nutritional uses	
Adopted: 22 May 2008	Published: 9 June 2008
Safety of aluminium from dietary intake	
Adopted: 22 May 2008	Published: 15 July 2008
Camphor in flavourings and other food ingredients with flavouring properties	
Adopted: 22 May 2008	Published: 30 July 2008
Flavouring Group Evaluation 85: Consideration of miscellaneous nitrogen-containing substances evaluated by JECFA	
Adopted: 22 May 2008	Published: 22 September 2008
Flavouring Group Evaluation 31: One Epoxide from Chemical Group 32	
Adopted: 22 May 2008	Published: 14 November 2008

→ → → AFC continued

Flavouring Group Evaluation 86: Consideration of aliphatic and aromatic amines and amides evaluated by JECFA	
Adopted: 22 May 2008	Published: 28 November 2008
Flavouring Group Evaluation 47: Bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters from chemical group 8	
Adopted: 22 May 2008	Published: 4 December 2008
Flavouring Group Evaluation 87: Consideration of bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA (63rd meeting) structurally related to bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by EFSA in FGE.47	
Adopted: 22 May 2008	Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 36: Two triterpene glycosides from the priority list	
Adopted: 22 May 2008	Published: 18 December 2008
Flavouring Group Evaluation 49: Xanthin alkaloids from the Priority list from chemical group 30	
Adopted: 22 May 2008	Published: 5 January 2009
Flavouring Group Evaluation 35: Three quinine salts from the Priority list from chemical group 30	
Adopted: 22 May 2008	Published: 5 January 2009
FGE.29 - A : Substance from the Priority list: Vinylbenzene	
Adopted: 22 May 2008	To be published in 2009
FGE.86 Aliphatic and aromatic amines and amides evaluated by JECFA	
Adopted: 22 May 2008	To be published in 2009
Safety in use of the treatments for the removal of manganese, iron and arsenic from natural mineral waters by oxyhydroxide media	
Adopted: 12 June 2008	Published: 16 September 2008
Flavouring Group Evaluation 17, Revision 1: Pyrazine derivatives from chemical group 24	
Adopted: 30 June 2008	Published: 25 September 2008

→ → → AFC continued

Opinion on Pyridoxal 5'-phosphate as a source for vitamin B6 added for nutritional purposes in food supplements	
Adopted: 8 July 2008	Published: 21 July 2008
Magnesium L-lysinate, calcium L-lysinate, zinc L-lysinate as sources for magnesium, calcium and zinc added for nutritional purposes in food supplements	
Adopted: 8 July 2008	Published: 21 July 2008
Coumarin in flavourings and other food ingredients with flavouring properties	
Adopted: 8 July 2008	Published: 7 October 2008
Selenium-enriched yeast as source for selenium added for nutritional purposes in foods for particular nutritional uses and foods (including food supplements) for the general population	
Adopted: 9 July 2008	Published: 22 July 2008
Toxicokinetics of Bisphenol A	
Adopted: 9 July 2008	Published: 23 July 2008
Flavouring Group Evaluation 48: Aminoacetophenone from chemical group 33	
Adopted: 9 July 2008	Published: 17 September 2008
Flavouring Group Evaluation 44: cis-2-Heptyl-cyclopropanecarboxylic Acid from Chemical Group 30	
Adopted: 9 July 2008	Published: 25 September 2008
Flavouring Group Evaluation 38: 3-Butenyl isothiocyanate	
Adopted: 9 July 2008	Published: 31 October 2008
FGE.66 Furfuryl alcohol and related flavouring agents evaluated by JECFA	
Adopted: 9 July 2008	To be published in 2009
FGE.218: Alpha, beta-Unsaturated aldehydes and precursors from subgroup 4.2 of FGE.19: Furfural derivatives	
Adopted: 9 July 2008	To be published in 2009

Panel Statement	**Possibility to assess the safety of nutrient sources added for nutritional purposes in food supplements and the bioavailability of the nutrients from these sources based on the supporting dossiers** Adopted: 1 April 2008 Published: 28 April 2008
Guidance Document	**Guidelines on the submission and preparation of applications for the safety evaluation of recycling processes for plastics intended for food contact** Adopted: 22 May 2008 Published: 01 July 2008

Food additives and nutrient sources added to food (ANS)

Scientific Opinions	**Pantethine as source for pantothenic acid added as a nutritional substance in food supplements** Adopted: 23 September 2008 Published: 13 November 2008
	Calcium sulphate for use as a source of calcium in food supplements Adopted: 24 September 2008 Published: 6 October 2008
	Benfotiamine, thiamine monosphate chloride and thiamine pyrophosphate chloride, as sources of vitamin B1 added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 24 September 2008 Published: 13 November 2008
	5'-deoxyadenosylcobalamin and methylcobalamin as sources for Vitamin B12 added as a nutritional substance in food supplements Adopted: 25 September 2008 Published: 10 October 2008
	Calcium L-threonate for use as a source of calcium in food supplements Adopted: 24 October 2008 Published: 24 November 2008

→ → → ANS continued

Panel Statements

Mixture of chromium di- and tri-nicotinate as a source of chromium added for nutritional purposes in food supplements and in foods for particular nutritional uses Adopted: 26 November 2008 Published: 18 December 2008
Sodium monofluorophosphate as a source of fluoride added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 27 November 2008 Published: 11 December 2008 , EFSA-Q-2006-295
Magnesium aspartate, potassium aspartate, magnesium potassium aspartate, calcium aspartate, zinc aspartate, and copper aspartate as sources for magnesium, potassium, calcium, zinc, and copper added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 27 November 2008 Published: 18 December 2008
Calcium fluoride as a source of fluoride added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 27 November 2008 Published: 17 December 2008
Calcium L-methionate, magnesium L-methionate and zinc mono-L-methionine sulphate added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 17 December 2008 Published: 29 January 2009
Inability to assess the safety of stannic chloride added for nutritional purposes as a source of tin in food supplements and the bioavailability of tin from this source based on the supporting dossier Adopted: 26 November 2008 Published: 10 December 2008
Inability to assess the safety of a silver hydrosol added for nutritional purposes as a source of silver in food supplements and the bioavailability of silver from this source based on the supporting dossier Adopted: 26 November 2008 Published: 17 December 2008

Food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF)

Scientific Opinions

20th list of substances for food contact materials Adopted: 25 September 2008 Published: 9 October 2008
FGE.202 3-Alkylated aliphatic acylic alpha, beta unsaturated aldehydes and precursors with or without additional double-bonds from chemical subgroup 1.1.2 of FGE.19 Adopted: 25 September 2008 To be published in 2009
FGE.201 2-Alkylated aliphatic acylic alpha, beta unsaturated aldehydes and precursors with or without additional double-bonds from chemical subgroup 1.1.2 of FGE.19 Adopted: 25 September 2008 To be published in 2009
21st list of substances for food contact materials Adopted: 27 November 2008 Published: 16 December 2008
FGE.213 Alpha,beta-Unsaturated alicyclic ketones and precursors from chemical subgroup 2.7 of FGE.19 Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.212 Alpha,beta-Unsaturated alicyclic ketones and precursors from chemical subgroup 2.6 of FGE.19 Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.203 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 1.1.4 of FGE.19 with two or more conjugated double-bonds and with or without additional non-conjugated double-bonds Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.216 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 3.3 of FGE.19: 2-Phenyl-2-alkenales Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.214 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 3.1 of FGE.19: Cinnamyl derivatives Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009

→ → → CEF continued

Panel Statements

Genotoxicity Test Strategy for Substances belonging to Subgroups of FGE.19
Adopted: 31 October 2008 Published: 11 December 2008

List of alpha, beta-Unsaturated Aldehydes and Ketones representative of FGE.19 substances for Genotoxicity Testing
Adopted: 27 November 2008 Published: 11 December 2008

EFSA Statement

Statement of EFSA on a study associating bisphenol A with medical disorders. Prepared by the Unit on food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF) and the Unit on Assessment Methodology (AMU)
Adopted: 22 October 2008 Published: 24 October 2008

Animal health and welfare (AHAW)

Scientific Opinions

Tuberculosis testing in deer
Adopted: 31 January 2008 Published: 11 March 2008

Scientific opinion on Avian Influenza
Adopted: 07 May 2008 Published: 05 June 2008

Scientific opinion on bluetongue virus
Adopted: 19 June 2008 Published: 16 July 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Atlantic salmon
Adopted: 19 June 2008 Published: 10 July 2008

Scientific opinion on risk of bluetongue transmission during transit
Adopted: 11 September 2008 Published: 18 November 2008

Panel Statement	**Request for a scientific opinion on susceptible species with regard to the diseases listed in Annex IV part II to Directive 2006/88/EC** Adopted: 11 September 2008 Published: 13 November 2008
	Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - European eal Adopted: 11 September 2008 Published: 20 October 2008
	Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Trout species Adopted: 11 September 2008 Published: 20 October 2008
	Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Sea bass and gilthead seabream Adopted: 22 October 2008 Published: 26 November 2008
	Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Carp species Adopted: 22 October 2008 Published: 17 December 2008
	Animal health safety of fresh meat derived from pigs vaccinated against Classic Swine Fever Adopted: 11 December 2008 Published: 30 January 2009
	Control and eradication of Classic Swine Fever in wild boar Adopted: 11 December 2008 Published: 30 January 2009
	Statement of the AHAW panel on usage of definitions for "disease", "susceptible disease" and "vector" and related issues in aquaculture Adopted at the XXXIV plenary meeting - 6-7 May 2008

Biological hazards (BIOHAZ)

Scientific Opinions

Hydrolysis on farm of dead pigs Adopted:23 January 2008	Published: 05 February 2008
Hydrolysis on farm of dead rabbits Adopted: 23 January 2008	Published: 05 February 2008
Quantitative microbiological risk assessment on *Salmonella* in meat Adopted: 24 January 2008	Published: 18 February 2008
Assessment of the possible effect of the four antimicrobial treatment substances on the emergence of antimicrobial resistance Adopted: 06 March 2008	Published: 02 April 2008
Consumption of beef tongue Adopted: 17 April 2008	Published: 29 April 2008
Microbiological risk assessment in feedingstuffs for food producing animals Adopted: 05 June 2008	Published: 15 July 2008
Request for an assessment on the risk related to Transmissible Spongiform Encephalopathies (TSEs) from carcasses of ovine and caprine animals below 6 months of age intended for human consumption Adopted: 05 June 2008	Published: 15 July 2008
Foodborne antimicrobial resistance as a biological hazard Adopted: 09 July 2008	Published: 04 August 2008
Overview of methods for source attribution for human cases of foodborne microbiological hazards Adopted: 09 July 2008	Published: 21 July 2008

Scientific or technical reports	**Risk for human and animal health related to the revision of the BSE monitoring regime in some Member States** Adopted: 10 July 2008 Published: 17 July 2008
	Further consideration of age-related parameters on the Risk for Human and Animal Health related to the revision of the BSE Monitoring regime in some Member States Adopted: 10 July 2008 Published: 17 July 2008
	TSE infectivity in milk products from small ruminants Adopted: 22 October 2008 Published: 06 November 2008
	Food Safety aspects of Animal welfare of husbandry systems for farmed fish Adopted: 23 October 2008 Published: 18 December 2008
	Maintenance for the QPS list for microorganisms used for feed and food production Adopted: 10 December 2008 Published: 16 December 2008
	Scientific and technical support in the interpretation and consideration of certain aspects of the conclusions of the Opinion of 8 March 2007 of the Scientific Panel on Biological Hazards on certain aspects related to the risk of Transmissible Spongiform Encephalopathies (TSEs) in ovine and caprine animals Adopted: 24 January 2008 Published: 13 February 2008
	Prospective challenges facing the EFSA Biological Hazards Panel Adopted: 23 October 2008 Published: 19 December 2008
Other scientific documents	**Addition of nitrites in meat products** Published: 10 April 2008
	EFSA reply to the European Commission's request for clarification on the basis of Regulation (EC) 178/2002, Article 30 (4) Published: 25 February 2008

Contaminants in the food chain (CONTAM)

Scientific Opinions

Cross-contamination of non-target feedingstuffs by decoquinate authorised for use as a feed additive	
Adopted: 19 February 2008	Published: 21 April 2008
Cross-contamination of non-target feedingstuffs by halofuginone hydrobromide authorised for use as a feed additive	
Adopted: 19 February 2008	Published: 21 April 2008
Cross-contamination of non-target feedingstuffs by robenidine authorised for use as a feed additive	
Adopted: 19 February 2008	Published: 21 April 2008
Mercury as undesirable substance in animal feed	
Adopted: 20 February 2008	Published: 09 April 2008
Cross-contamination of non-target feedingstuffs by nicarbazin authorised for use as a feed additive	
Adopted: 09 April 2008	Published: 30 April 2008
Tropane alkaloids (from *Datura* sp.) as undesirable substances in animal feed	
Adopted: 09 April 2008	Published: 05 August 2008
Cross-contamination of non-target feedingstuffs by diclazuril authorised for use as a feed additive	
Adopted: 30 May 2008	Published: 30 May 2008
Ricin (from Ricinus communis) as undesirable substances in animal feed	
Adopted: 10 June 2008	Published: 12 September 2008
Theobromine as undesirable substances in animal feed	
Adopted: 10 June 2008	Published: 09 September 2008
Gossypol as undesirable substance in animal feed	
Adopted: 04 December 2008	Published: 28 January 2009
Perfluorooctane sulfonate (PFOS), perfluorooctanoic acid (PFOA) and their salts	
Adopted: 21 February 2008	Published: 21 July 2008

	Nitrate in vegetables Adopted: 10 April 2008	Published: 05 June 2008
	Marine biotoxins in shellfish – Azaspiracid group Adopted: 09 June 2008	Published: 08 October 2008
	Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Food Adopted: 09 June 2008	Published: 04 August 2008
	Marine biotoxins in shellfish – yessotoxin group Adopted: 02 December 2008	To be published in 2009
Panel Statements	**Statement of the Scientific Panel on Contaminants in the Food chain (CONTAM) on a request from the European Commission related to 3-MCPD esters** Adopted: 28 March 2008	Published: 31 March 2008
EFSA Statements	**EFSA statement on the contamination of sunflower oil with mineral oil exported from Ukraine** Adopted: 28 April 2008	Published: 29 May 2008
	Statement of EFSA on risks for public health due to the presence of melamine in infant milk and other milk products in China Adopted: 24 September 2008	Published: 25 September 2008
	Statement of EFSA on the risks for public health due to the presence of dioxins in pork from Ireland Adopted: 10 December 2008	Published: 10 December 2008

Additives and products or substances used in animal feed (FEEDAP)

Scientific Opinions

Safety and efficacy of the product Quantum™ Phytase 5000 L and Quantum™ Phytase 2500 D (6-phytase) as a feed additive for chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening, ducks for fattening and piglets (weaned) Adopted: 30 January 2008 Published: 08 February 2008 Comment: In co-adoption with GMO
Safety and efficacy of Mintrex®Mn (Manganese chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species Adopted: 15 April 2008 Published: 08 May 2008
Safety and efficacy of Mintrex®Zn (Zinc chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species Adopted: 16 April 2008 Published: 08 May 2008
Safety and efficacy of Mintrex®Cu (Copper chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species Adopted: 16 April 2008 Published: 08 May 2008
Maximum Residue Limits for Clinacox 0.5% (diclazuril) for turkeys for fattening, chickens for fattening and chickens reared for laying Adopted: 16 April 2008 Published: 28 April 2008
Safety of Clinacox 0.5% (diclazuril) used in rabbits for fattening and breeding Adopted: 16 April 2008 Published: 28 April 2008
Efficacy and safety of L-valine from a modified *E.coli* K12 for all animal species Adopted: 17 April 2008 Published: 27 May 2008 Comment: In co-adoption with GMO
Safety and efficacy of Econase XT P/L as feed additive for chickens for fattening, chickens reared for laying, turkeys for fattening, turkeys reared for breeding and piglets (weaned) Adopted: 21 May 2008 Published: 17 June 2008 Comment: In co-adoption with GMO
Withdrawal period for Elancoban® for chickens for fattening, chickens reared for laying and turkeys for fattening Adopted: 18 June 2008 Published: 09 July 2008

→ → → FEEDAP continued

Withdrawal period for Coxidin® for chickens and turkeys for fattening and re-examination of the provisional Maximum Residue Limit		
Adopted: 18 June 2008	Published: 09 July 2008	
Safety and efficacy of the product Sorbiflore, a preparation of *Lactobacillus rhamnosus* and *Lactobacillus farciminis*, as feed additive for piglets		
Adopted: 15 July 2008	Published: 07 August 2008	
Safety and efficacy of Levucell SC20/Levucell SC10ME, a preparation of *Saccharomyces cerevisiae*, as feed additive for lambs for fattening		
Adopted: 16 July 2008	Published: 07 August 2008	
Safety and efficacy of Ecobiol® (*Bacillus amyloliquefaciens*) as feed additive for chickens for fattening		
Adopted: 16 July 2008	Published: 07 August 2008	
Proposal for MRLs and withdrawal period for Cycostat®66G for chickens and turkeys for fattening		
Adopted: 16 September 2008	Published: 03 October 2008	
Safety and efficacy of Biosaf Sc47 (*Saccharomyces cerevisiae*) as feed additive for dairy buffaloes		
Adopted: 21 October 2008	Published: 03 November 2008	
Safety and efficacy of Advastat® (containing 10% acarbose produced by *Actinoplanes utahensis* CBS 961.70) as feed additive for cattle for fattening and dairy cows		
Adopted: 22 October 2008	Published: 11 November 2008	
Compatibility of the microbial product BioPlus 2B (*Bacillus licheniformis* and *Bacillus subtilis*) with lasalocid sodium		
Adopted: 22 October 2008	Published: 11 November 2008	
Compatibility of the microbial product 035 (*Bacillus subtilis*) with decoquinate and narasin/nicarbazin		
Adopted: 22 October 2008	Published: 11 November 2008	
Safety and efficacy of the product Ronozyme® NP (6-phytase) for chickens for fattening		
Adopted: 18 November 2008	Published: 01 December 2008	Comment: In co-adoption with GMO

→ → → FEEDAP continued

Guidance Documents

Safety of L-valine for all animal species		
Adopted: 18 November 2008	Published: 05 December 2008	
Consequences for the consumer of the use of vitamin A in animal nutrition		
Adopted: 19 November 2008	Published: 02 February 2009	
Safety and efficacy of Probiotic LACTINA® (*Lactobacillus acidophilus, Lactobacillus helveticus, Lactobacillus bulgaricus, Lactobacillus lactis, Streptococcus thermophilus, Enterococcus faecium*) for chickens for fattening, piglets and pigs		
Adopted: 09 December 2008	Published: 28 January 2009	
Safety and efficacy of Natugrain® TS (endo-1,4-ß-xylanase and endo-1,4-ß-glucanase) as a feed additive for piglets (weaned), chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening and ducks		
Adopted: 09 December 2008	Published: 17 December 2008	Comment: In co-adoption with GMO
Safety and efficacy of Toyocerin® (*Bacillus cereus* var. *toyoi*) as feed additive for rabbit breeding does		
Adopted: 09 December 2008	Published: Under proof-reading.	
Safety and efficacy of Phyzyme XP 10000 (TPT/L), 6-phytase, as feed additive for chickens for fattening, laying hens, ducks for fattening, turkeys for fattening, piglets (weaned), pigs for fattening and sows		
Adopted: 10 December 2008	Published: 17 December 2008	
Functional groups of additives as described in Annex 1 of Regulation (EC) No 1831/2003		
Adopted: 11 December 2008	Published: 16 December 2008	
Technical Guidance - Compatibility of zootechnical microbial additives with other additives showing antimicrobial activity		
Adopted: 05 March 2008	Published: 12 March 2008	
Technical Guidance – Update of the criteria used in the assessment of bacterial resistance to antibiotics of human or veterinary importance		
Adopted: 18 June 2008	Published: 14 July 2008	

→ → → FEEDAP continued

Technical Guidance – Tolerance and efficacy studies in target animals Adopted: 17 July 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for the re-evaluation of certain additives already authorised under Directive 70/524/EEC Adopted: 17 July 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for technological additives Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for sensory additives Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for nutritional additives Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for zootechnical additives Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for coccidiostats and histomonostats Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for additives already authorised for use in food Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Technical Guidance for establishing the safety of additives for the consumer Adopted: 16 September 2008	Published: 23 September 2008
Technical Guidance – Extrapolation of data from major species to minor species regarding the assessment of additives for use in animal nutrition Adopted: 17 September 2008	Published: 23 September 2008
Technical Guidance – Studies concerning the safety of use of the additive for users/workers Adopted: 17 September 2008	Published: 23 September 2008

→ → → FEEDAP continued

Technical Guidance – Microbial studies
Adopted: 21 October 2008 Published: 21 October 2008

Technical Guidance for assessing the safety of feed additives for the environment
Adopted: 22 October 2008 Published: 29 October 2008

Administrative guidance to applicants on the preparation and presentation of applications for authorisation of additives for use in animal nutrition
Issued in September 2008

Genetically modified organisms (GMO)

Scientific Opinions

Opinion on applications (References EFSA-GMO-UK-2005-25 and EFSA-GMO-RX-T45) for the placing on the market of the glufosinate-tolerant genetically modified oilseed rape T45, for food and feed uses, import and processing and for renewal of the authorisation of oilseed rape T45 as existing product, both under Regulation (EC) No 1829/2003 from Bayer CropScience
Adopted: 30 January 2008 Published: 5 March 2008

Opinion on a request from the European Commission related to the notification (Reference C/NL/06/01) for the placing on the market of the genetically modified carnation Moonaqua 123.8.12 with a modified colour, for import of cut flowers for ornamental use, under Part C of Directive 2001/18/EC from Florigene
Adopted: 12 March 2008 Published: 26 March 2008

Request from the European Commission related to the enzyme preparation of trade name "Danisco Xylanase G/L (endo-1-4-beta-xylanase)" as a feed additive for laying hens and chickens and ducks for fattening
Adopted: 21 May 2008 Published: 28 May 2008

Request from the European Commission on the non authorised genetically modified event DAS 59132-8 in US maize Adopted: 22 May 2008 Published: 26 May 2008
Opinion on application (Reference EFSA-GMO-NL-2006-36) for the placing on the market of the glyphosate-tolerant genetically modified soybean MON89788, for food and feed uses, import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Monsanto Adopted: 2 July. Published: 11 July 2008
Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by Hungary on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC Adopted: 2 July 2008 Published: 11 July 2008
Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by Greece on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC Adopted: 2 July 2008 Published: 11 July 2008
Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by France on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC and the emergency measure according to Article 34 of Regulation (EC) No 1829/2003 Adopted: 29 October 2008 Published: 31 October 2008
Request from the European Commission to review scientific studies related to the impact on the environment of the cultivation of maize Bt11 and 1507 Adopted: 29 October 2008 Published: 31 October 2008
Opinion on application (Reference EFSA-GMO-UK-2005-20) for the placing on the market of the insect-resistant and herbicide-tolerant genetically modified maize 59122 x NK603, for food and feed uses, and import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Pioneer Hi-Bred International Adopted: 19 November. Published: 1 December 2008

→ → → GMO continued

Opinion on application (Reference EFSA-GMO-NL-2007-37) for the placing on the market of the insect-resistant genetically modified maize MON89034, for food and feed uses, import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Monsanto		
Adopted: 3 December 2008	Published: 18 December 2008	
Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by Austria on maize MON810 and T25 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC		
Adopted: 4 December 2008	Published: 10 December 2008	
Efficacy and safety of L-valine from a modified *E.coli* K12 for all animal species		
Adopted: 30 January 2008	Published: 27 May 2008	Comment: In co-adoption with FEEDAP
Safety and efficacy of the product Quantum™ Phytase 5000 L and Quantum™ Phytase 2500 D (6-phytase) as a feed additive for chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening, ducks for fattening and piglets (weaned)		
	Published: 8 February 2008	Comment: In co-adoption with FEEDAP
Safety and efficacy of Econase XT P/L as feed additive for chickens for fattening, chickens reared for laying, turkeys for fattening, turkeys reared for breeding and piglets (weaned)		
Adopted: 16 April 2008	Published: 17 June 2008	Comment: In co-adoption with FEEDAP
Safety and efficacy of the product Ronozyme® NP (6-phytase) for chickens for fattening		
Adopted: 29 October 2008	Published: 1 December 2008	Comment: In co-adoption with FEEDAP
Safety and efficacy of Natugrain® TS (endo-1,4-ß-xylanase and endo-1,4-ß-glucanase) as a feed additive for piglets (weaned), chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening and ducks		
Adopted: 3 December 2008	Published: 17 December 2008	Comment: In co-adoption with FEEDAP
Scientific Opinion of the Panel on Dietetic Products, Nutrition and Allergies on a request from the European Commission on the safety of 'Ice Structuring Protein (ISP)'		
Adopted: 2 July 2008	Published: 8 August 2008	Comment: In co-adoption with NDA

Panel Statement	**Statement of the Scientific Panel on Genetically Modified Organisms in response to the request of the European Commission on the need for a 90 day rodent feeding study with genetically modified rice LLRICE62**		
	Adopted: 2 July 2008	Published: 21 July 2008	
Scientific or technical reports	**Safety and Nutritional Assessment of GM Plants and derived food and feed: The role of animal feeding trials**		
		Published: 10 March 2008	

Dietetic products, nutrition and allergies (NDA)

Scientific Opinions	**The setting of nutrient profiles for foods bearing nutrition and health claims pursuant to Article 4 of the Regulation (EC) No 1924/2006**		
	Adopted: 31 January 2008	Published: 26 February 2008	
	Safety of Synthetic Lycopene		
	Adopted: 10 April 2008	Published: 30 April 2008	
	Safety of Lycopene oleoresin from tomatoes		
	Adopted: 24 April 2008	Published: 30 April 2008	
	Safety of synthetic Zeaxanthin as an ingredient in food supplements		
	Adopted: 24 April 2008	Published: 25 June 2008	
	Safety of Ice Structuring Protein (ISP)		
	Adopted: 09 July 2008	Published: 08 August 2008	Comment: In co-adoption with GMO
	Safety of leaves from *Morinda citrifolia* L.		
	Adopted: 10 July 2008	Published: 11 August 2008	
	Safety of fungal oil from *Mortierella alpina*		
	Adopted: 10 July 2008	Published: 11 August 2008	

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to linolenic acid and linoleic acid and growth and development of children pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 11 July 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to regulat®.pro.kid IMMUN and immune system of children during growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 11 July 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to plant sterols and lower/reduced blood cholesterol and reduced risk of (coronary) heart disease pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 11 July 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to "Femarelle®" and "induces bone formation and increases bone mineral density reducing the risk for osteoporosis and other bone disorders" pursuant to Article 14 of the Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 August 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to dairy foods and healthy body weight pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 08 August 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim pursuant related to dairy products (milk and cheese) and dental health to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 12 August 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Elancyl Global Silhouette® and "regulation of body composition in people with light to moderate overweight" pursuant to Art. 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 12 August 2008	Published: 21 August 2008
Scientific substantiation of a health claim related to NeOpuntia® and improvement of blood lipid parameters associated with cardiovascular risk, especially HDL-cholesterol, pursuant to Art. 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 13 August 2008	Published: 21 August 2008

Scientific substantiation of a health claim related to Docosahexaenoic Acid (DHA) and Arachidonic Acid (ARA) and support of the neural development of the brain and eyes pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 08 September 2008 Published: 25 September 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Lactobacillus helveticus fermented Evolus® low-fat milk products and reduction of arterial stiffness pursuant to Article 14 of the Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to regulat®.pro.kid BRAIN and mental and cognitive developments of children pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and serenity pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and calming pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and vision pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to vitamin D and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to calcium and vitamin D and bone strength pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 02 October 2008 Published: 22 October 2008

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to calcium and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 02 October 2008	Published: 22 October 2008
Safety, bioavailability and suitability of lutein for the particular nutritional use by infants and young childrenCategory: Infant Formulae.	
Adopted: 02 October 2008	Published: 14 November 2008
Scientific substantiation of a health claim related to plant stanol esters and lower/reduced blood cholesterol and reduced risk of (coronary) heart disease pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 02 October 2008	Published: 31 October 2008
Vitamin K2 added for nutritional purposes in foods for particular nutritional uses, food supplements and foods intended for the general population and Vitamin K2 as a source of vitamin K added for nutritional purposes to foodstuffs, in the context of Regulation (EC) N° 258/97	
Adopted: 02 October 2008	Published: 14 November 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and mental development pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 24 October 2008	Published: 31 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and concentration pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 24 October 2008	Published: 31 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and thinking capacity pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 24 October 2008	Published: 31 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and learning ability pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 24 October 2008 Published: 31 October 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum, Lactobacillus rhamnosus, Bifidobacterium longum*) and building of the natural intestinal barrier pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 28 October 2008 Published: 10 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum, Lactobacillus rhamnosus, Bifidobacterium longum*) and maintenance of natural intestinal microflora during travel, pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 28 October 2008 Published: 10 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum, Lactobacillus rhamnosus, Bifidobacterium longum*) and living probiotic bacteria, pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 28 October 2008 Published: 10 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum, Lactobacillus rhamnosus, Bifidobacterium longum*) and normal functioning of the alimentary tract pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 28 October 2008 Published: 10 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum, Lactobacillus rhamnosus, Bifidobacterium longum*) and improvement of the general immunity pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 28 October 2008 Published: 10 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to LGG® MAX and reduction of gastro-intestinal discomfort pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 30 October 2008 Published: 14 November 2008

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to xylitol chewing gum/pastilles and reduction the risk of tooth decay pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/200	
Adopted: 30 October 2008	Published: 14 November 2008
Scientific substantiation of a health claim related to animal protein and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 31 October 2008	Published: 14 November 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and learning ability pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008
Dairy product enriched with milk peptide and magnesium and help to moderate signs of anxiety in mildly stress-sensitive adult pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Eye q® and brain functions pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Eye q baby® and central nervous system development pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and eye development and function pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and concentration pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006	
Adopted: 04 December 2008	Published: 19 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and brain development and function pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Eye q® and concentration pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Milk product, rich in fibre and protein, and reduction of the sense of hunger pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and coordination pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Mumomega® and central nervous system development pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Safety of Lycopene Cold Water Dispersible Products from *Blakeslea trispora* Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to black tea from *Camellia sinensis* and helps to focus attention, pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 22 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to dairy fresh cheese and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 15 January 2009

Plant Health (PLH)

Scientific Opinions

Pest risk assessment made by France on Hop stunt viroid (HSVd) Adopted: 20 February 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on *Citrus exocortis* virus (CEVd) Adopted: 20 February 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France by Banana bract mosaic virus Adopted: 20 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Ralstonia* sp pathogenic agent of banana blood disease Adopted: 21 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Mycosphaerella fijiensis* Adopted: 21 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Banana streak virus (BSV) Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Citrus chlorotic dwarf virus Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on Citrus yellow mosaic virus or Citrus mosaic badnavirus Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on *Erionota thrax L* Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Nacoleia octasema* Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Odioporus longicollis* Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008

→ → → PLH continued

Pest risk assessment made by France on *Ralstonia solanacearum* race 2	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Xanthomonas campestris pv. Musacearum*	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Aceria sheldoni* (Ewing)	
Adopted: 12 March 2008	Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on *Brevipalpus californicus, Breviplapus phoenicis* and *Brevipalpus obovatus* (Acari: *Tenuipalpidae*)	
Adopted: 12 March 2008	Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on *Mycosphaerella eumusae*	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Fusarium oxysporum f.sp. cubense*	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Trachysphaera fructigena*	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Phyllosticta musarum* (Cooke) van der Aa	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Banana bunchy top virus (BBTV)	
Adopted: 12 March 2008	Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on *Sphaeropsis tumefaciens* Hedges	
Adopted: 13 March 2008	Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on *Panonychus citri*	
Adopted: 13 March 2008	Published: 21 May 2008

→ → → PLH continued

	Pest risk assessment made by France on P*rays citri* Adopted: 13 March 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Prays endocarpa* Adopted: 13 March 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Xanthomonas axonopodis pv.citri* Adopted: 13 March 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Metcalfa pruinosa* (Say) Adopted: 24 April 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Parlatoria ziziphi* (Lucas) Adopted: 30 April 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Mycosphaerella citri* Adopted: 30 April 2008 Published: 21 May 2008
	Pest risk assessment made by France on *Ceratocystis fimbiata* Adopted: 30 April 2008 Published: 21 May 2008
	Scientific opinion on a pest risk assessment and additional supporting evidence provided by South Africa on *Guignardia citricarpa* Kiely Adopted: 17 December 2008 Published: 20 January 2009
Guidance Document	**Development of a Guidance Document on the evaluation of pest risk assessments for phytosanitary measures made by third parties to justify phytosanitary measures under Directive 2000/29/EC Endorsed for public consultation on 18 December 2008** Published for public and stakeholder consultation on 16 January 2009 (deadline 2 March).

Other scientific outputs

Report of 10th EFSA Scientific Colloquium: Pest risk assessment – Science in support of phytosanitary decision making in the European Union Published August 2008

Plant protection products and their residues (PPR)

Scientific Opinions

Opinion on the evaluation of the suitability of existing methodologies and identification of new approaches to assess cumulative and synergic risks from pesticides to human health with a view to set MRLs.	
Adopted: 15 April 2008	Published: 30 May 2008
Opinion on the science behind the Guidance Document on risk assessment for birds and mammals	
Adopted: 17 June 2008	Published: 24 July 2008
Opinion on the developmental neurotoxicology of deltamethrin	
Adopted: 9 December 2008	Published: 13 January 2009
The usefulness of total concentrations and pore water concentrations of pesticides in soil as metrics for the assessment of ecotoxicological effects.	
Adopted: 10 December 2008	Published: 23 January 2009

Assessment Methodology (AMU)

EFSA Statement	**Statement of EFSA on a study associating bisphenol A with medical disorders. Prepared by the Unit on food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF) and the Unit on Assessment Methodology (AMU)**	Adopted: 22 October 2008	Published: 24 October 2008
Scientific or technical report	**Bee Mortality and Bee Surveillance in Europe - A Report from the Assessment Methodology Unit in Response to Agence Francaise de Securite Sanitaire des Aliments (AFSSA)**	Adopted: 11 May 2008	Published:11 August 2008
	Statistical Report on the study by McCann et al. (2007) on the effect of some colours and sodium benzoate on children's behaviour		Published: 11 March 2008

Data collection and exposure (DATEX)

EFSA Statements	**Statement of EFSA on risks for public health due to the presence of melamine in infant milk and other milk product in China**	Adopted: 24 September 2008	Published: 25 September 2008	
	Statement of EFSA on the risks for public health due to the presence of dioxins in pork from Ireland	Adopted: 10 December 2008	Published: 10 December 2008	
Guidance Documents	**Guidance Document for the use of the Concise Food Consumption Database in Exposure Assessment**		Published: 17 March 2008	
Scientific or technical report	**Consumption of Food and Beverages with Added Plant Sterols in the European Union**	Adopted: 20 February 2008	Published: 4 March 2008	Updated: 17 March 2009

Emerging risks (EMRISK)

Scientific or technical report		
EFSA Emergency Manual	Issued: 5 February 2009	

Pesticide Risk Assessment Peer Review (PRAPeR)

Conclusion regarding the peer review of the pesticide risk assessment of the active substances:

Benfluralin	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Flutolanil	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Fluazinam	Finalised: 26 March 2008	Published: 29 July 2008
Epoxiconazole	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Bromuconazole	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Buprofezin	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Napropamide	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Tralkoxydim	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Mepiquat	Finalised: 14 April 2008	Published: 28 July 2008
Imidacloprid	Finalised: 29 May 2008	Published: 28 July 2008
Fenpropimorph	Finalised: 14 April 2008	Published: 29 July 2008

→ → → PRAPeR continued

Metazachlor	Finalised: 14 April 2008	Published: 29 July 2008
Abamectin	Finalised: 29 May 2008	Published: 29 July 2008
Tetraconazole	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Acetochlor	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Sulcotrione	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Flurprimidol	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Aclonifen	Finalised: 31 July 2008	Published: 21 Oct. 2008
Dodemorph	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Cymoxanil	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Cyromazine	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Dimethachlor	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 30 Oct. 2008
Tebuconazole	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Triadimenol	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Penconazole	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 30 Oct. 2008
2,5 dichlorobenzoic acid methylester	Finalised: 26 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Bensulfuron	Finalised: 26 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Metamitron	Finalised: 29 Sept. 2008	Published: 22 Oct. 2008

→ → → PRAPeR continued

Calcium phosphide	Finalised: 29 September 2008	Published: 22 October 2008
Teflubenzuron	Finalised: 29 September 2008	Published: 15 January 2009
Aluminium phosphide	Finalised: 29 September 2008	Published: 15 January 2009
Zeta-cypermethrin	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Copper compounds	Finalised: 30 September 2008	Published: 22 October 2008
Magnesium phosphide	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Diphenylamine	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Fenpyroximate	Finalised: 16 October 2008	Published: 30 October 2008
Metam	Finalised: 26 November 2008	Published: 15 January 2009
Chlormequat	Finalised: 29 September 2008	Published: 25 February 2009
Triflumuron	Finalised: 30 September 2008	Published: 6 March 2009
Propaquizafop	Finalised: 26 November 2008	Published: 17 March 2009
Chlorsulfuron	Finalised: 26 November 2008	Published: 6 March 2009
Paraffin oil (CAS 8042-47-5, chain lengths C17-C31)	Finalised: 19 December 2008	Published: 9 March 2009

→ → → PRAPeR continued

Conclusions finalised but not yet published

These conclusions will be published on the EFSA website.

Triazoxide
Tri-allate
Triflusulfuron
Lufenuron
Tebufenpyrad
Bifenthrin
Sodium 5-nitroguaiacolate, sodium o-nitrophenolate and sodium p-nitrophenolate
Chlorthal-dimethyl
Quizalofop-P
Etofenprox
Ethanol
Sulphur
2-phenyphenol
Difenacoum
Didecyldimethylammonium chloride

Paraffin oil (CAS 8042-47-5, chain lengths C18-C30)
Paraffin oils (CAS 64742-46-7, 72623-86-0 and 97862-82-3)
Methomyl
Ethephon

Reasoned opinions

Addendum to the Reasoned Opinion on the potential chronic and acute risk to consumers' health arising from proposed temporary EU MRLs according to regulation (EC) 396/2005 on maximum residue levels of pesticides in food and feed of plant and animal origin	Published: 15 March 2008	Adopted: 15 February 2008
MRLs of concern for the active substances:		
Methamidophos	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Fenarimol	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Carbendazim	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Fenamiphos	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Ethephon	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Procymidone	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Oxydemeton-methyl	Published: 27 November 2008	Adopted: 16 September 2008

→ → → PRAPeR continued

Pirimiphos-methyl	Published: 27 November 2008	Adopted: 18 September 2008
Vinclozolin	Published: 27 November 2008	Adopted: 16 September 2008
Methomyl and thiodicarb	Published: 27 November 2008	Adopted: 26 September 2008
Benfuracarb and carbosulfan	Published: 27 November 2008	Adopted: 26 September 2008
Dimethoate and omethoate		Adopted: 20 October 2008
Azoxystrobin in turnips	Published: 27 November 2008	Adopted: 24 November 2008
Fludioxonil in pomegranates	Published: 27 November 2008	Adopted: 18 November 2008
Azoxystrobin in passion fruit	Published: 18 December 2008	Adopted: 12 December 2008
Teflubenzuron on peppers	Published: 17 December 2008	Adopted: 12 December 2008
Trifloxystrobin in passion fruit	Published: 22 December 2008	Adopted: 18 December 2008
Fluroxypyr in leeks	Published: 22 December 2008	Adopted: 18 December 2008
Thiram in bananas	Published: 22 December 2008	Adopted: 16 December 2008

Scientific or technical report

Evaluation of the European Union Pesticide Safety Review Process Issued by the working group on the review of the efficiency of the pesticide peer-review process on 27 August 2008

Scientific Cooperation (SCO)

Scientific or technical reports

ESCO REPORT. Prepared by the EFSA Scientific Cooperation Working Group on Fostering Harmonised Risk Assessment Approaches in Member States.
Issued on 03 December 2008

Colloquium Reports

EFSA Scientific Colloquium Report 8: Environmental Risk Assessment of Genetically Modified Plants - Challenges and Approaches

EFSA Scientific Colloquium Report 9: Nutrient Profiling For Foods Bearing Nutrition and Health Claims

EFSA Scientific Colloquium Report 10: Pest risk assessment - Science in support of phytosanitary decision making in the European Community

EFSA Scientific Colloquium Report 11: Acrylamide carcinogenicity - New evidence in relation to dietary exposure

Zoonoses Data Collection

Zoonoses Data Collection Reports

Zoonoses country reports 2006
Published: 10 January 08

Report on Evaluation of the Community Reporting system for Food-borne Outbreaks under Directive 2003/99/EC
Endorsed: 01 December 2007 Published: 07 March 2008

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in turkey flocks, in the EU, 2006-2007 - Part A: *Salmonella* prevalence estimates
Adopted: 28 April 2008 Published: 13 May 2008

→ → → Zoonoses Data Collection continued

Guidance Documents

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in slaughter pigs, in the EU, 2006-2007 Part A: *Salmonella* prevalence estimates Adopted: 30 May 2008 Published: 09 June 2008
Report of Task Force on Zoonoses Data Collection on proposed technical specifications for a coordinated monitoring programme for *Salmonella* and *Campylobacter* in broiler meats at retail in the EU Adopted: 29 August 2008 Published: 02 September 2008
Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in turkey flocks, in the EU, 2006-2007: Part B: factors related to *Salmonella* flock prevalence and distribution of *Salmonella* serovars Adopted: 10 October 2008 Published: 28 October 2008
Report of the Task Force on analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in slaughter pigs, in the EU, 2006-2007 - Part B: factors associated with *Salmonella* infection in lymph nodes, *Salmonella* surface contamination of carcasses, and the distribution of *Salmonella* serovars Adopted: 14 November 2008 Published: 22 December 2008
Report from the Task Force on Zoonoses Data Collection including guidance for harmonized monitoring and reporting of antimicrobial resistance in commensal *Escherichia* coli and *Enterococcus* spp. from food animals Adopted: 11 March 2008 Published: 03 April 2008
Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection Manual for Reporting on Zoonoses, Zoonotic Agents and Antimicrobial Resistance in the framework of Directive 2003/99/EC and of some other pathogenic microbiological agents for information derived from the reporting year 2007 Adopted: 11 March 2008 Published: 03 April 2008.

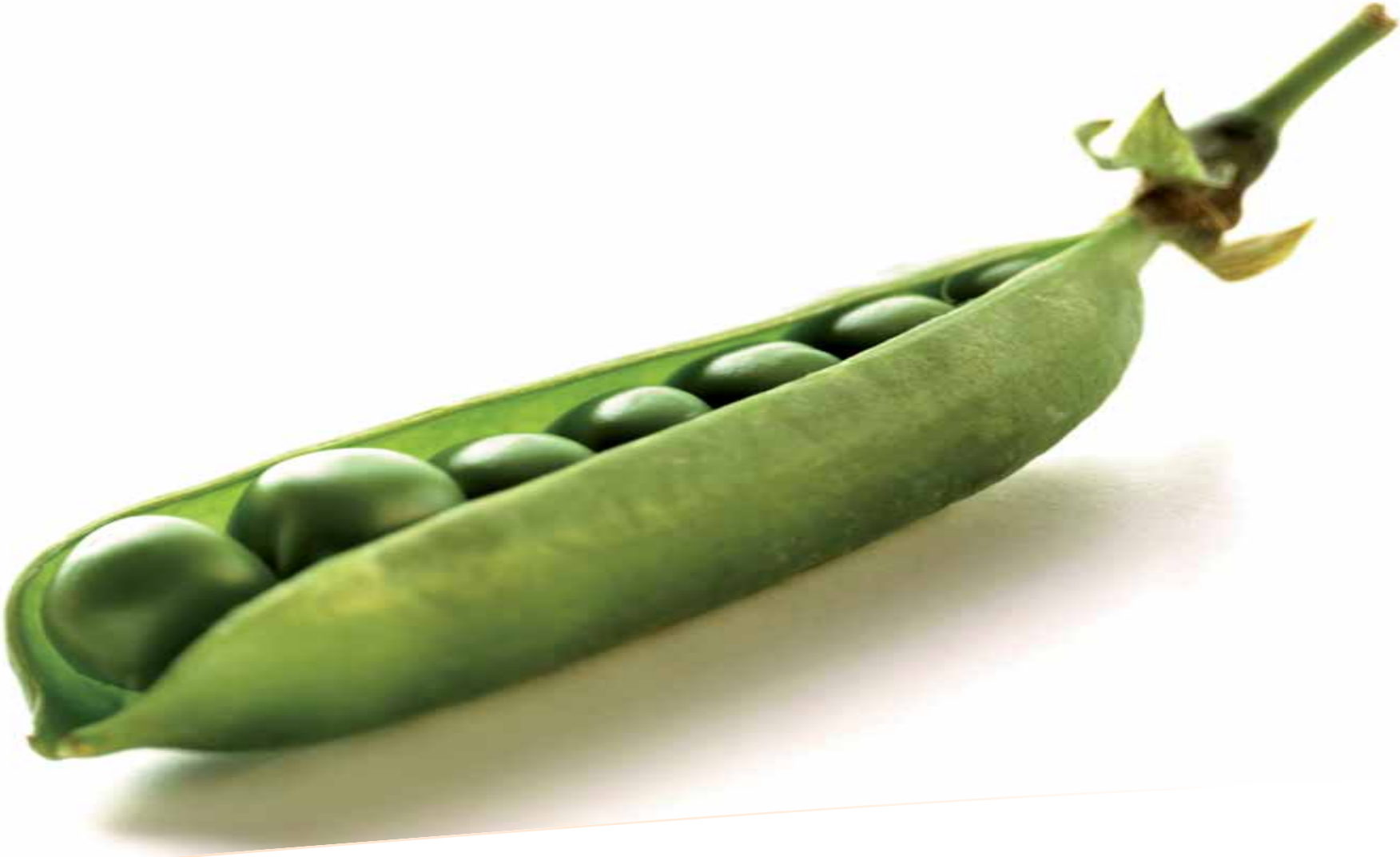

CD-ROM με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις της EFSA για το 2008

European Food Safety Authority

European Food Safety Authority
Largo N. Palli 5/A
43100 Parma
Italy

Tel: +39 0521 036 111
Fax: +39 0521 036 110
www.efsa.europa.eu

ISBN 978-92-9199-160-0

TM-AB-08-002-EL-C

EUROPEAN FOOD SAFETY AUTHORITY **ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2008**